

TATABÁNYAI GYERMEKKERT ÓVODA

Pedagógiai Program

2025.

Pedagógiai Program

Legitimációs eljárás	
Intézmény OM azonosítója: 031718	
Nevelőtestület nevében: Bíróné Csatári Dóra	Igazgató: Szabóné Althöfner Alexandra
Alkalmazotti közösség nevében: Rácz Beáta	Szülői szervezet nevében: Ogonovszky Petra Kinga
Az Nkt. 26.§ (1) bekezdése alapján Szabóné Althöfner Alexandra, mint a Tatabányai Gyermekkert Óvoda igazgatója nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Program jelenlegi módosítása a fenntartótól többletfinanszírozást nem igényel.	
A dokumentum jellege: Nyilvános	
Hatályba lépés: 2025. 09. 01.	
Felülvizsgálat: 2026. vagy jogszabályi változás esetén	
Határozatszám: 4-54/2025.	
	

Tartalomjegyzék

Törvényi hivatkozás	5
Óvoda alapító okirat szerinti működése	6
1. Az óvodai nevelésünk alapelvei, értékei, célkitűzései	8
1.1 Óvodakép.....	9
1.2. Gyermekkép.....	11
2. Az óvodai nevelés jelentősége a gyermekek esélyegyenlőségét, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek érdekében.....	12
3. A nevelés feladatai.....	13
3.2. Az Egészséges életmód alakítása, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos és a környezeti nevelési elvek.....	13
Egészségfejlesztési program	13
3.2.1.Az Egészségfejlesztési program feladatai:	15
3.2.2. Az egészséges táplálkozás.....	15
3.2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás	16
3.2.4. A testi és lelki egészség fejlesztése, a személyi higiéné igényének alakítása, gyermeket veszélyeztető bántalmazás megelőzése, baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, viselkedési függőségek.....	17
3.2.5. Környezettudatos elveink:	21
3. 3. Zöld óvoda program.....	22
3.4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	29
3.5. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés – és nevelés megvalósítása.....	30
4. Az óvodai élet megszervezése	32
4.1. Személyi feltételek biztosítása.....	32
4.1.1 Az óvodapedagógussal szemben megvalósuló elvárások.....	32
4.2. Tárgyi feltételek biztosítása	34
4.3. Az óvodai élet megszervezése:	35
4.4. Az óvoda kapcsolatai.....	39
Óvodánk egyéb kapcsolatai	42
5. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai.....	43
5.1. Játék.....	43
5.2. Mindennapos mozgás.....	51
5.3. Verselés, mesélés.....	59
5.4. Ének, zene, népi játék, tánc	68
5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	83

Pedagógiai Program

5.6. A külső világ tevékeny megismerése	94
5.7. Munka jellegű tevékenységek.....	115
6. Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	124
7. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek – méltányos nevelés.....	125
8. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása	128
9. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	130
10. Óvodai fejlesztő program hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése.....	132
11. Intézményi innováció: A digitális eszközökkel támogatott óvodai nevelés	152
12. Mérés, ellenőrzés értékelés rendszere	155
13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	157
A gyermekek esélyegyenlőségét segítő intézkedések.....	158
14. Ünnepek, hagyományok	159
15. Inkluzív nevelés.....	161
16. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.....	163
17. Záró rendelkezések	165

Törvényi hivatkozás

Az óvodák működésének kereteit, tartalmát az alábbi törvények, rendeletek szabályozások határozzák meg, amelyek biztosítják az intézmények szervezeti, működési, gazdasági és szakmai önállóságát, meghatározzák a nevelő- oktató munkában résztvevők jogait és kötelezettségeit, garantálják a gyermekek érdekeinek megfelelő célok, alapelvek mindenkori érvényesülését. A pedagógiai program a törvényi változások nyomon követésével készül el.

A pedagógiai programot meghatározó alapvető törvények:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
<https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1100190.tv&targetdate=&printTitle=2011.+%C3%A9vi+CXC.+t%C3%B6rv%C3%A9ny>
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>
77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200020.emm×hift=20200901>
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2300052.tv×hift=20240101>
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
<https://njt.hu/jogszabaly/2023-401-20-22>
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0300125.tv>
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100179.tv>
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700031.tv>
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800026.tv>
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800015.nm>
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700026.nm>

Óvoda alapító okirat szerinti működése

Intézmény neve:

Tatabányai Gyermekkert Óvoda OM:031718

Irányító felügyeleti szerv: Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata
2800 Tatabánya Fő tér 6.

Alapítói jog gyakorlója: Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata
2800 Tatabánya Fő tér 6.

Fenntartó megnevezése: Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata
2800 Tatabánya Fő tér 6.

Igazgató:

Szabóné Althöfner Alexandra

Elérhetőségek:

telefon: 34/310-273

e-mail: gyermekkertovi72@gmail.com

levelezési cím: 2800 Tatabánya Mártírok út 57.

Telephelyek:

- Mésztelepi Óvoda
igazgatóhelyettes: Jávor Judit
Elérhetőségek:
telefon: 30/579-2447
e-mail: mesztelepiovi@gmail.com
levelezési cím: 2800 Tatabánya Gyár u. 2
- Rét utcai Óvoda
igazgatóhelyettes: Jávor Judit
Elérhetőségek:
telefon: 06305792658
e-mail: retikaticaovi@gmail.com
levelezési cím: 2800 Tatabánya Rét utca 28.

Alapító okirat száma: 467/2023./6

Tatabányai Gyermekkert Óvoda- székhely

csoporthoz tartozók száma: 4

maximális gyermeklétszám: 100

Pedagógiai Program

Mésztelepi Óvoda – telephely
csoportok száma: 2
maximális gyermeklétszám: 60

Rét utcai Óvoda – telephely
csoportok száma: 3
maximális gyermeklétszám:66

Szakágazat megnevezése:
Óvodai nevelés
szakágazat száma:
8510120

Kormányzati funkció megnevezése:

- 091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
- 091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
- 091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
- 096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

1. Az óvodai nevelésünk alapelvei, értékei, célkitűzései

Célunk, hogy a szülőkkel együttműködve olyan gyermekeket neveljünk, akik környezetükben jól eligazodnak, problémáikra megoldást találnak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek. Arra törekszünk, hogy váljanak kreatívvá, nyitottá, érdeklődővé és találékonnyá, szociálisan éretté, környezettudatossá. Nyelvi kifejezőképességük fejlett legyen.

Gyermekeink egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, önmagukhoz képest fejlődjenek, meglévő hátrányai csökkenjenek, elősegítjük a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett gyermekek tanulási sikerességét, esélyegyenlőség megteremtését.

Nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező, inkluzív pedagógiai szemlélettel bíró alkalmazotti közösségünk elkötelezett a különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek többi óvodás gyermekkel történő integrált neveléséhez.

Programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjának irányvonalát követve igazodik az óvoda funkciójához, a társadalomban betöltött szerepéhez, a hagyományokhoz és az eddig elért eredményeinkhez. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, inkluzív szemléletet tükröző, ennek megfelelően törekszünk a gyermek személyiségének differenciált fejlesztésével képességeinek kibontakoztatására, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, és az esélyegyenlőség elvének biztosítására.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

Tudod-e, hogy a kezdet a legfontosabb általában is, de különösen a fiatal és zseni lényeknél? Hiszen leginkább ilyenkor lehet őket formálni, s ilyenkor vésődik beléjük az a forma, amelyet bennük kialakítani akarunk.

(Platon)

Pedagógiai alapelveink megvalósítása érdekében feladataink:

- **A pedagógus kötelessége, hogy a nevelő és oktató munka során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.**
- Az érzelmi biztonságot, szeretetet nyújtó, derűs, elfogadó pedagógiai légkör megteremtése, melyben a gyermek maximálisan ki tudja elégíteni egyéni szükségleteit, megnyilvánulhatnak belső értékei.
- A testi, szociális és anyanyelvi, értelmi képességek, egyéni és életkori sajátosságnak megfelelő alakítása.

- Gyermeki közösségben végezhető, sokoldalú, életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, melyben segítjük a gyermeket a közösséghez való alkalmazkodásban, szociális kapcsolatai kialakításában.
- Gyermeki kompetenciák fejlesztésére az óvodai élet minden területén a nap bármely szakában lehetőséget biztosítunk.
- Támogatjuk a gyermek folyamatos fejlődését, önmegvalósítását
- Minden gyermeki tevékenység az egyéni örömen túl a közös élményt erősítse, szolgálja.
- A gyermekek környezettel kapcsolatos látásmódjának, viselkedésmódjának, értékrendszerének kialakítása, formálása.
- Nevelőtestület elkötelezettsége a folyamatos szakmai fejlődés, a kihívásoknak való megfelelés, az élethosszig tartó tanulás mellett
- A gyermekek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő műveltségterületek közvetítése.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezet feltételeinek biztosítása.
- Az egészséges életmód alapjainak megteremtése.
- Az óvodás gyermek alapvető és egyben legfontosabb tevékenysége a szabad játék, óvodai nevelésünkben kiemelten kezeljük.
- Óvoda-iskola átmenet támogatása, a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett gyermekek tanulási sikerességének támogatása.
- Differenciált bánásmód, a gyermekek egyéni képességeire épített tanulási folyamat megvalósítása.
- A család nevelési elveinek tiszteletben tartása, őszinte, hiteles, elfogadó szülő-óvoda kapcsolat kialakítása, ami garantálja a gyermekek optimális személyiségfejlődését.
- Gyermeki jogok és egyéni szükségletek tiszteletben tartása, esélyegyenlőség biztosítása.

1.1 Óvodakép

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és differenciált nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Óvodánkban teljesülnek azok az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók, melyek által megteremtődnek a gyermekekben a kisiskolás korba való átlépés pszichikus feltételei, elősegítve a gyermek harmonikus fejlődését, személyisége kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező alkalmazotti közösségünk elkötelezett a sajátos nevelési igényű gyermekek többi óvodás gyermekkel történő integrált neveléséhez.

Pedagógiai Program

Óvodánk három feladat ellátási helyen működik, eltérő szociokulturális környezetben, az óvodáinkba járó gyermekek eltérő igényeivel.

Székhely óvoda:

A feladatellátási helyen négy, vegyes életkorú csoport működik. Adottságai, felszereltsége, az alkalmazotti közösség gyermekek felé irányuló nevelési attitűdje biztosítja a gyermekek optimális, sokoldalú fejlesztését.

Az óvoda sajátos arculatát a népi, nemzeti hagyományok őrzése, az egészséges életmód alakítása, azon belül is a mozgásfejlesztés kiemelt szerepének hangsúlyozása, valamint a környezeti nevelési elveink „Zöld óvoda” projekt keretében megvalósuló tartalmak adják. Az óvoda játszó udvara kellemes környezetet, sokféle tapasztalatszerzési lehetőséget biztosít gyermekek számára.

Csoportszobák jól felszereltek, esztétikusan berendezettek, a gyermekek számára nyugalmat, otthonosságot sugároznak.

Tornaszoba, közös foglalkoztató helyiség lehetőséget biztosít a mindennapos mozgás, gyermektánc, óvodai rendezvények, gyermekek munkáit bemutató kiállítások szervezésére, lebonyolítására.

A gyermeki eredményesség növelése tekintetében nagy gondot fordítunk a tehetségesnek ígérkező gyerekek bátorítására, támogatására és az alkalmazotti közösség tehetségbarát szemléletmódjának kialakítására, fejlesztésére.

Az óvoda alapfeladatai között szerepel, a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.

Mésztelepi telephely:

A feladatellátási helyen két vegyes életkorú csoport működik. Tárgyi feltételei lehetővé teszik a gyermekek kompetenciáinak sokoldalú fejlesztését, egyéni szükségleteik figyelembevételével.

Tornaszobája, játszóudvara, eszközparkja, biztosítja a gyermekek mozgásának sokoldalú fejlesztését.

Az óvoda alkalmazotti közössége elhivatott a különös bánásmódot igénylő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálásában, társadalmi integrációjának segítésében.

A gyermeki eredményesség növelése tekintetében alapkompenciákat kialakító, hátránycsökkentésre koncentráló intézmény. Nagy gondot fordítunk tehetségesnek ígérkező gyerekek bátorítása, támogatása.

Az óvoda sajátos arculatát meghatározza népi, nemzeti etnikai hagyományok őrzése, átörökítése.

Az óvoda alapfeladatai között szerepel, a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.

Rét utcai telephely:

A feladatellátási helyen három vegyes életkorú csoport működik, ebből egy csoport jelenleg szünetel. Személyi és tárgyi feltételei, a barátságos környezet lehetővé teszi a gyermekek sokoldalú fejlődésének elősegítését, ismereteik bővítését.

Pedagógiai Program

Mozgásfejlesztésre a játszóudvar és a csoportszoba biztosít lehetőséget. Az óvoda felszereltsége, eszközellátottsága maximális lehetőséget biztosít a gyermekek tanulási képességeinek fejlesztésére.

Az óvoda arculatát, hangulatát nagymértékben meghatározza a „Zöld Óvoda” program szellemében végzett pedagógiai munka.

Céljaik megvalósítása érdekében szoros a családokkal, támogató partnerekkel való együttműködés.

Az óvoda alkalmazotti közössége elhivatott a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálásában, társadalmi integrációjának segítésében.

Az óvoda alapfeladatai között szerepel, a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.

1.2. Gyermekkép

Óvodáinkban a nevelés központjában a gyermek áll felvállalva a gyermek személyiségének fejlesztését. A gyermekhez, mint egyedi az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. Spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatásokkal – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is - segítjük a személyiség kibontakozását, az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, érzelembeli, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére támaszkodva. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. A szabad játék elsődlegességét hangsúlyozzuk, s az élmények feldolgozását támogató környezetet teremtünk. Óvodáinkra jellemző az inkluzív attitűd, különbözőségek tisztelete, elfogadása, a nemek társadalmi egyenlőségének tiszteletben tartása.

Célunk:

Olyan gyermekeket neveljünk, akik környezetükben jól eligazodnak, problémáikra megoldást találnak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek. Arra törekszünk, hogy váljanak kreatívvá, nyitottá, érdeklődővé és találékonnyá, szociálisan éretté, környezettudatossá. Nyelvi kifejezőképességük fejlett legyen. Célunk, hogy gyermekeink elérjék az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.

Minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Kiemelt feladatunk az óvoda-iskola átmenet, a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, a differenciált bánásmód, a gyermekek egyéni képességeire épített tanulási folyamat megvalósítása.

Nevelésünk alapelvei:

- A gyermeki jogok és érdekek tiszteletben tartása. Óvodánkban gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi
- A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása; a gyermek személyiségfejlesztését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását lehetővé tevő és segítő neveléssel

Pedagógiai Program

- A gyermek elsődleges tevékenysége a játék.
- Nevelési tevékenységünket az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés a szocializáció, környezettudatos szemlélet alakítása és az értelmi fejlesztés összhangja határozza meg.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk.

Feladatai:

Derűs, családi légkört teremtve biztosítjuk a gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, gondoskodunk a gyermek szükségleteinek kielégítéséről.

- Pedagógiai tevékenységünkkel támogatjuk a gyermek környezettudatos magatartásának alakítását.
- Óvodásaink személyiségének fejlesztését és tehetséggondozását, változatos tevékenységek biztosításával, élmények és tapasztalatok gyűjtésével, valamint egyéni képességeikhez igazított műveltségtartalmak közvetítésével.
- Differenciált fejlődés elősegítése érdekében a hátrányos,- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, a szociális hátrányok leküzdése és egyenlő hozzáférés megteremtése
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzeti hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- Intézményi szinten a tehetségesnek ígérkező gyermekek felismerése, tehetségük kibontakoztatásának segítése.
- Az óvoda pedagógiai programjában meghatározott, a személyiség fejlesztésére vonatkozó célkitűzések, a gyermekek életkorának figyelembevételével, a rendelkezésre álló eszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével tervezzük pedagógiai tevékenységünket (nevelési terv, ütemterv, tematikus terv, foglalkozás-/tevékenységterv, folyamatterv). A pedagógus, a pedagógiai folyamatok tervezésével, a tervezett célok megvalósulásának függvényében önreflexiót, illetve önkorrekción végez.

2. Az óvodai nevelés jelentősége a gyermekek esélyegyenlőségét, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek érdekében

Óvodánk feladata a hátrányos, - halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációjának segítése.

- Az óvodai közösség, a szokás és szabályrend kialakítása, rendszeresség, az érdeklődés felkeltése és fenntartása hozzásegíti a gyermekeket az érzelmi stabilitás, az együttérzés és elfogadás, a tudásvágy felkeltésében.
- A hátrányos, - halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek komplex személyiség fejlesztése, az alapkompenciák kialakítása, esélyegyenlőségük növelése a nevelési folyamatban.
- Az óvodába felvett 3-7 éves hátrányos, - halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek igazolatlan hiányzásának minimalizálása, így tudatos nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek egyenlő esélyét az iskolakezdéshez.
- Szülői reziliencia erősítése, társadalmi felzárkózást segítő prevenció partneri kapcsolat kialakítása a családokkal
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése a társszervezetekkel, intézményekkel a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Család- és Gyermejjóléti Központ szakmai és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlődése sikeresen megvalósuljon a családbevonás

Család- és gyermekjóléti szolgálat

Gyermejjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a **család- és gyermekjóléti szolgálat** (a továbbiakban: **gyermekjóléti szolgálat**)

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési- oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Új feladatként;

- Családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végez.

3. A nevelés feladatai

3.1. Az Óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.2. Az Egészséges életmód alakítása, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos és a környezeti nevelési elvek Egészségfejlesztési program

Pedagógiai Program

Óvodáinkban az egészséges életmódra nevelés kiemelt jelentőséggel bír. Olyan szemléletet alakítunk ki, amely fontos emberi értéknek tekinti egészséges életvitel igényének alakítását, a gyermek testi fejlődésének elősegítését, az egészség megőrzését.

Feladatunk:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; (érzelmi biztonság, derűs légkör, differenciált bánásmód, másság elfogadtatása)
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az Egészségfejlesztési programunk részét képező az egészséges életmód alakítása nevelési feladat és a környezeti nevelési elveinkkel, a „Zöld óvoda” program tartalmi elemeinek megvalósításával folyamatosan formáljuk a gyermekeken keresztül a szülők szemléletmódját az egészséges életmód és környezettudatos magatartás kialakítása érdekében.

A teljes körű egészségfejlesztési program célja:

- Minden óvodás gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, -az óvodai élet mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- Az egyén és a közösség magatartását úgy formáljuk, hogy az járuljon hozzá az óvodás gyermekek egészségének megtartásához, fejlesztéséhez.

A teljes körű egészségfejlesztési programot úgy tervezzük meg, hogy figyelembe vesszük az óvodás gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Az integrált egészségfejlesztésben részt vesz:

- Család,
- Óvoda,
- a Család és a Gyermek-egészségügyi Szakszolgálat tagjai /orvos, védőnő/
- Nevelési Tanácsadó,
- Pedagógiai Szakszolgálat,
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Központ,
- sportegyesületek szakemberei.

Óvodánk pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az óvodánkban egészségügyi szolgálatot ellátó szakembereken kívül csak olyan az intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember, vagy szervezet programját megvalósító személyt von be a gyermekek részére szervezett egyéb egészségfejlesztési és prevenciók tevékenység megszervezésébe, aki, vagy ami rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

3.2.1. Az Egészségfejlesztési program feladatai:

- Az egészséges táplálkozás szokásának kialakítása,
- Mindennapos testnevelés, testmozgás biztosítása,
- Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek kialakulásának megakadályozása,
- Bántalmazás, auto,- és heteroagresszivitás megelőzése,
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- Személyi higiéné igényének kialakítása.

3.2.2. Az egészséges táplálkozás

Intézményünkben nem üzemel főzőkonyha, a gyermekek étkeztetését a KÖLYÖK Kft. biztosítja.

Az egészséges táplálkozás jogszabályi előírásait a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról határozza meg.

Kiemelt jelentőséggel bír:

- Mesterséges ízfokozók csökkentése.
- Só fogyasztás csökkentése, só pótlása zöldségek használatával.
- A magas cukortartalmú ételek és italok csökkentése.

- A telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése
- Több zöldség és gyümölcsfogyasztás biztosítása.
- Tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- Magas szénhidrát tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.

Az óvodáinkban biztosított közétkeztetés ételkészítés-alapanyagainak beszerzését a KÖLYÖK Kft. lehetőség szerint összehangolja a helyi/környékbeli ételkészítés-alapanyag-termeléssel és előállításával. A KÖLYÖK Kft. a nyersanyag normát figyelembe véve törekszik a kiegyensúlyozott táplálkozás- nyers és főtt ételek /feldolgozott ételek kombinációjára. A megfelelő, visszafogott só és cukor, illetve erősebb fűszerfogyasztás alapjainak ismertetését, már óvodás korban elkezdjük.

Célunk:

- Az egészséges táplálkozás alapjainak bemutatása a gyermekekkel közösen elkészített ételeken és azok megízleltetésén, fogyasztásán keresztül (pl. vitamin zöldség- és gyümölcssaláták.)
- Változatos ízvilág megismertetése.
- Tudatos vásárlási szokások megalapozása.
- Érzékszervek funkcionáltatása multiszenzoriális tapasztalatok nyújtása – zöldség/gyümölcsfogyasztás.

Kulturált étkezési szokások kialakítása

- esztétikus, alkalomhoz illő teríték
- helyes evőeszköz használat
- kulturált, nyugodt étkezés
- étkezés közbeni helyes viselkedés
- segédkezés, majd önálló munkavégzés– terítés az étkezés előkészületeiben.

3.2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív

fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

A mindennapos testnevelés megvalósulhat a Magyar Mozgáskotta Módszerével is.

A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Fejlesztő hatásai:

- naponta 30-35 perc rendszeres, irányított mozgás biztosítása,
- mozgáskultúra megalapozása,
- motoros képességek fejlesztése

Felvilágosító munkával a szülőket is arra aktivizáljuk, hogy gyermekeikkel együtt minél több túrát, kirándulást szervezzenek és biztosítsanak otthon is gyermeküknek mozgáslehetőséget, mozgásos játékot.

3.2.4. A testi és lelki egészség fejlesztése, a személyi higiéné igényének alakítása, gyermeket veszélyeztető bántalmazás megelőzése, baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, viselkedési függőségek

Fontos, hogy a gyermekek testi és lelki egészségének fejlesztése biztosítva legyen. A gyermekeink lelki egészségének fejlődését a szeretett-teljes, nyugodt derűs óvodai légkörben megvalósuló nevelés-oktatás-fejlesztés keretein belül biztosítjuk.

A heti- és napirendet úgy szervezzük, hogy abban a személyi higiénia alapkészségeit a gyermek begyakorolhassa, és naponta teljesíthesse, mely a későbbiek során tudatos egészségvédő magatartásává válik.

Higiénés szokások alakítása:

- a test tisztántartása - fogmosás,
- tiszta ruházat - öltözködés,
- a pihenés,
- a betegségmegelőzés és
- az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- járvány/világjárvány esetén az óvó-védő előírásoknak megfelelő előírások maximális betartatása

Környezeti higiéné:

- Allergén anyagok kiszűrése, felületek tisztántartása, portalanítása.
- Téli időszakban aromaterápiával biztosítjuk az egészséges levegőt.
- A betegségek megelőzése.

Öltözködési szokások:

- A vetkőzés, öltözködés sorrendjének kialakítása.
- A ruhadarabok rendben tartása, megóvása.
- Időjárásnak megfelelő kényelmes öltözet.

A pihenés – alvás szokásai:

- Aktív, életkori sajátosságokhoz igazított tevékenységi formákkal töltött ébrenlét és pihenés egyensúlyának megtapasztaltatása, a helyes életritmus kialakítása.
- Nyugodt alvás feltételeinek megteremtése (szellőztetés, belső feszültség oldása).
- Tiszteletben tartjuk az otthonról hozott szokásokat „alvós játékok”.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai:

- A társas-társadalmi beilleszkedés (integráció) megvalósítása,
- A normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása.

Beilleszkedési képesség gyakorlása

A mindennapos óvodai nevelési gyakorlat kiemelt feladata:

- A gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális integrációjának megvalósítása.

További feladatok

- a társkapcsolatok erősítése, az együttműködés fokozása egyénileg, illetve csoportos tevékenység során;

- más gyermekközösségekkel, egyesületekkel kapcsolattartás, barátkozás;
- szolidaritás, bizalom a rászorulókkal szemben;
- a szegregáció elvének és gyakorlatának elutasítása.

Viselkedési függőségek

A viselkedési függőségek a szenvedélybetegségek külön csoportját alkotják, mely esetekben az érintettek nem valamilyen kémiai anyagtól /drog, alkohol/ függenek, hanem egy viselkedési mintázattól. Függőséget, vagy problémát akkor jelent, ha a viselkedés uralni kezdi a gyermek életét, és károsítja saját, vagy környezete testi –lelki egészségét, állapotát.

Ezek a betegségek az önkontroll, önszabályozás zavaraira vezethetők vissza.

A viselkedési függőségek domináns fő motívumai

- Impulzivitás /kockázatkeresés/
- Kompulzivitás /kockázatkerülés/

Viselkedési függőség szempontjából veszélyeztetett gyermekek;

- Akik gyermekkorukban a családjuktól kevés figyelmet, törődést kapnak, ezáltal a biztonságérzetük sérül
- A túlféltett, túlvédett elkényeztetett gyermekek – nem tanulnak meg a saját képességeikben bízni
- Akik széteső családokban nevelkednek
- Akiket sok sérelem, kudarc ér
- A családból öröklött minták beépülnek a személyiségbe, melyek hatásai kamaszkorban jöhetnek elő

A viselkedési függőségek előfordulása az óvodában az alábbi tünetekben nyilvánulhat meg

- önringatás - ujjszopás / önmegnyugtatás/
- kényszeres hajtépés, hajcsavarás és körömrágás
- ujjak tördelése
- evészavarok /túl sokat, túl keveset, egyoldalú táplálkozás/

Feladatunk;

- A probléma jelzése a szülő/törvényes képviselő felé
- Jelzés a szakember felé óvodapszichológus
- A család szakember felé irányítása; - Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Központ,
- Óvodai támogató környezet biztosítása

Higiénikus óvodai környezet:

- A helyiségek megfelelő szellőztetését, fűtését, világítását, az udvar tisztántartását, tartjuk szem előtt.
- Természetes alapanyagú, egészségre nem ártalmas játékokat biztosítunk.
- A gyermekek által használt helyiségekben az állandó 22 C° hőmérsékletet biztosítjuk.
- A játszóudvar és a csoportszoba eszközeit folyamatosan felülvizsgáljuk a balesetek elkerülése érdekében.
- Óvodánk udvara a közegészségügyi előírásoknak megfelelően tiszta, hulladékmentes.
- Tavaszi, nyári és őszi hónapokban különös figyelmet fordítunk a gombaveszély elhárítására.
- Játszóudvarunk megfelelő lezárásával igyekszünk megakadályozni a kóbor állatok bekerülését, melyek fertőzéssel veszélyeztetik gyermekeinket.
- Különös figyelmet fordítunk a betegségből felgyógyult gyermekeinkre.

A gyermekek lelki egészségének megőrzésének érdekében feladatunk:

- Testi, lelki egészség fejlesztése, mentális problémák, betegségek megelőzése.
- Balesetmentes, biztonságos, egészséges környezet kialakítása.
- A gyermekek élettani szükségleteik figyelembevételével tervezzük és szervezzük óvodai életünket.
- A gyermek viselkedésében történő változások megfigyelése; nyomon követése, ok – okozati összefüggések feltárása
- A családok egészséges életvitelének segítése, életmódbeli szokásaik befolyásolása prevenció, példamutatás segítségével, megfelelő szakemberek bevonásával.
- Bántalmazás, családi erőszak megelőzése.
- Személyi higiéné.

Az ismétlődő jellegű viselkedési problémák esetén az intézmény igazgatója értesíti az óvodapszichológust és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor az óvodánkba járó óvodás gyermek köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

A bántalmazás és erőszak megelőzése

Elítélünk minden, a gyermekkel szemben elkövetett, bántalmazást, bántást, erőszakot. Ha az óvodapedagógus a gyermekén bármely otthoni bántalmazásból keletkezett sérülést észlel, fel kell vennie a kapcsolatot a megfelelő gyermekvédelmi szervekkel, valamint észrevételét a gyermek szülője felé is jeleznie kell.

Kortárs bántalmazás, megfélemlítés, abúzus

Már az óvodában fontos, hogy különböző módszerekkel és programokkal támogassuk a gyermekeket, valamint a velük foglalkozó felnőtteket, hogy megelőzhető legyen a bullying kialakulása. Egészen pontosan: ne legyen vonzó, és ne legyen megoldási mód az erőszak. Azt szeretnénk elérni, hogy az egymásra figyelés, az együtt játszás, a biztonságos légkör, a közös

problémamegoldások, a tiszta örömforrások megtalálása valódi, élhető értéket jelentsenek a gyerekek számára.

Balesetmegelőzés

Az óvoda dolgozóinak gondoskodniuk kell a gyermek testi épségének megóvásáról és védelméről, az intézménybe történő belépéstől annak elhagyásáig.

Csoportdokumentumokban óvó-védő szabályok címszó alatt részletesen kidolgozott.

3.2.5. Környezettudatos elveink:

Óvodánk elkötelezett a fenntarthatóság biztosítása mellett. Valljuk, hogy a természetes és épített környezet értékeit meg kell őriznünk, s ezt a szemléletet tovább kell adnunk a ránk bízott gyermekek számára. A környezet és energiatudatos szemléletmód fókuszba állítása alapján tervezzük és valósítjuk meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását ez az elv határozza meg az eszközeink beszerzését, vásárlását is.

Fontosnak tartjuk azt, hogy **a környezeti nevelési elveket** már a gyermek óvodába lépésétől érvényesítsük az oktató-nevelő munkánkban, melyek a következők:

- Környezettudatosság alakítása.
- Környezettudatos magatartás a gyermeket nevelő, oktató, fejlesztő felnőttek részéről.
- A környezet megóvása az utókor számára.
- A természet felfedeztetése értékeinek védelme.
- Állatok, - növények szeretetére, védelmére nevelés.
- Olyan környezettudatos magatartás kialakítása, amely megalapozza azt, hogy az általunk nevelt gyermekek megelőző, elővigyázatos tevékenységeikkel a környezetükért felelős és azért felelősséget vállaló személyiséggé váljanak.
- Környezet – és energiatudatos szemléletmód megalapozása.

Célunk: nemcsak az óvodánkba járó gyermekek, szülők és közvetlen környezetünkben lévők szemléletváltása is. A gyermekeket saját nyelvükön, játékos formában, a mese, a báb, a kézművesség eszközeivel szólítjuk meg.

Feladatunk:

- Az óvoda udvarának megtisztítása minden allergiát, mérgezést, sérülést okozó növénytől.
- Védjük, óvjuk az udvar faunáját. Az udvaron madáretetőt és fészkelő odút helyeztünk el, télen eleséggel, nyáron vízzel és fürdési lehetőséggel látjuk el a madarakat.
- A gyerekekkel együtt folyamatosan telepítjük, gondozzuk az udvar növényvilágát.

- A nevelőmunka tervezésében megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
- Nevelőmunkánk hatékonyságát segíti, hogy az ismeretszerzés tevékenységek során valósul meg.
- Hagyományápolás a szülők bevonásával, közös programokban.
- Dolgozók életmódjukkal pozitív mintát nyújtanak a környezettudatos magatartásra.

Kiemelt figyelmet fordítunk a környezet – és energiatudatos magatartás csíráinak kialakítására, megalapozására. - Ennek érdekében kihasználjuk az óvodáink szűkebb és tágabb környezetének kedvező adottságait. Az óvoda udvarán és a közvetlen környezetében található gazdag növényvilágot évszakok változását követve folyamatosan megfigyeljük. Gyermekeink aktív résztvevői az óvodáink udvarán található dísznövények, - virágágyások gondozási folyamatának. A gyermekeken keresztül törekszünk a szülők szemléletmódjának változtatására. A fenn ismertetett környezeti nevelési elvek megalapozásán túl nagy gondot fordítunk a Jeles napok- Zöld napok tudatos projekt módszerrel tervezett, tevékenységbe ágyazott aktív megélésére.

Kiemelten törekszünk a mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódóan az energiatakarékos:

- vízfogyasztás,
- elektromos áram,
- élelmiszer felhasználás minden lehetőségének kihasználására.

3. 3. Zöld óvoda program

Célunk

A fenntarthatóságra nevelés erősítése, megvalósítása során a közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.

- Partnerkapcsolatok bővítése
- Nevelés színhelyeinek kiterjesztése
- Lakókörnyezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása
- A gyermekek környezettudatosá nevelése, környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozásával
- Az óvoda felnőtt közösségének, valamint a gyermekek szüleinek környezettudatos szemléletének formálása
- Az óvoda környezetében lévő helyi közösségek értékeinek megismerése, azok védelme, fontosságának tudatosítása

„A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen generációk szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk hasonló szükségleteinek kielégítését.”

Feladatunk

- Az oktatás színvonalának javítása, a szegénység leküzdése és a társadalmi egyenlőtlenség leküzdése
- Ökológiai gondolkodásmóddal végzett nevelői tevékenységen keresztül természeti és kulturális örökségünk cselekvő megóvása
- Különböző oktatási szintereken megjelenő közösségi felelősségvállalás
- Segítés, az emberiség természeti környezettel való összhangjának visszaállításában és fenntartásában
- Példamutatás, követhető minta az erőforrások felhasználására, az energiatakarékosságra, az ésszerű fogyasztásra
- A gyermekek minőségi neveléshez való jogának érvényesítése, hozzáférés biztosítása
- Egyenlő esélyek megteremtése, másság elfogadása, integrált nevelés megvalósítása
- A környezeti jelenségek és folyamatok megismertetésének erősítése, az ismeretek tevékenység alapú, gyakorlati tapasztalatszerzéssel együtt járó fejlesztése, élménypedagógiai elemek erősítése
- Zöld Óvoda, erdei óvoda, versenyek, vetélkedők további működtetése, továbbfejlesztése
- Tehetséggondozó programok támogatása
- Környezettudatos magatartási minták közvetítése
- Helyi természeti, környezeti értékek megismertetése
- Külső helyszíneken szervezett, a valóság felfedezésére irányuló, cselekvésbe ágyazott közvetlen tapasztalatszerzés
- Partneri kapcsolatháló kiépítése a szülőkkel, a lakossággal, a természeti értékeket őrző és bemutató létesítményekkel, a környezet és természetvédelemben közreműködő szakemberekkel

Pedagógiai Program

„Zöld Óvoda” program			
keretei	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7évesek
Egészséges életmód alakítása	<ul style="list-style-type: none"> • személyi és környezeti higiéné fejlesztése, kézmosás, fogmosás víztakarékos módjának megtanulása, gyakorlása • Hulladékkezelés • kulturált étkezés szokásai, mértéktartás • változatos, egészséges étkezés elfogadása, megszerettetése • zöldség és gyümölcsnapok tartása közös ételkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> • személyi és környezeti higiéné fejlesztése, kézmosás, fogmosás víztakarékos módjának megtanulása, gyakorlása • Természetsarok élő és élettelen kincseinek épsége és higiénéja • Hulladékkezelés • kulturált étkezés szokásai, mértéktartás • változatos, egészséges étkezés elfogadása, megszerettetése • zöldség és gyümölcsnapok tartása • közös ételkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> • személyi és környezeti higiéné fejlesztése, kézmosás, fogmosás víztakarékos módjának megtanulása, gyakorlása • Természetsarok faunájának gondozása • Hulladékkezelés • kulturált étkezés szokásai, mértéktartás • változatos, egészséges étkezés elfogadása, megszerettetése • zöldség és gyümölcsnapok tartása • közös ételkészítés • óvodai konyhakert művelése • egészséges táplálkozáshoz használt eszközök ismerete, alkalmazása: <ul style="list-style-type: none"> - gyümölcsprés - aszaló
Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Magyar népi játékok, más népek gyermekjátékainak ismerete és alkalmazása a mindennapokban, különös tekintettel a csoportban lévő más nemzetiségű gyermekekre, • hagyományok, kulturális értékek megjelenítése; • drámajáték, szerepjáték; • figyelem a Kárpátmedencei táji és természeti értékekre a népi és műalkotásokban (például versekben). • Esztétikus alkotások, • érzelmi kötődés a környezet értékeihez, • az önkifejezés különböző lehetőségei, a rendezett, esztétikus környezet igénylése, létrehozása, • igényes saját munka. • Környezeti értékek, az esztétikai értékek észrevétele, tudatosítása, 		

Pedagógiai Program

	<ul style="list-style-type: none"> • az emberi tevékenység hatásainak értékelése, • irodalmi élmény, olvasóvá nevelés, • alkotó tevékenység, • zenei kultúra megbecsülése, • alkotások létrehozása, élménybe- fogadás képességének alakítása, • mozgáskultúra fejlődése, a tánc alapjainak elsajátítása, • természeti, épített értékek szeretete, védelme. 		
keretei	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
	<p>Környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabil szokásrendszer • Kedveljék a környezet rendjét, a természet egy-egy csodáját szépségét • Természetes szűkebb környezetük megismerése • Séták, kirándulások • Egyéni beszélgetések 	<p>Környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiszteljük a földi környezetet, annak különlegességét és másságát – „nem szeretem állatok” • Ítélik el a nem kívánatos viselkedést, különösen az élőlények bántalmazását, szemetelést, vízpazarlást • Séták, kirándulások • udvarrendezés • Természetes szűkebb és tágabb környezetük megismerése 	<p>Környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezettudatossága nyilvánuljon meg az energiatakarékosságban (melegvíz, villany), eszközök használatában, az étellel való bánásmódban, az egymáshoz, szüleikhez, környezethez való viszonyában • Természetes szűkebb és tágabb környezetük megismerése • Hazaszeretet, szülőföldről való kötődés erősítése • Sérült és más kultúrájú gyermekek elfogadása
	<p>Szociális kompetenciák megjelenése az együttes feladatmegoldásban, társas kapcsolatokban</p>	<p>Szociális kompetenciák megjelenése az együttes feladatmegoldásban, társas kapcsolatokban, véleményformálásban, megbízások teljesítésében</p>	<p>Szociális kompetenciák megjelenése az együttes feladatmegoldásban, társas kapcsolatokban, véleményformálásban, megbízások teljesítésében</p>

Pedagógiai Program

<p>Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szókincsbővítés, a jelenségek pontos megnevezése; feladatok egymás közötti elosztásának megfogalmazása; • a tapasztalatok megbeszélése; • kérdéskultúra fejlesztése; • pontos megfogalmazás, kifejezőkészség, beszédkezdő alakítása; • kérések és feladatok megértése, azokra való verbális reagálás; • választékos beszéd; • a környezet tárgyainak, élőlényeknek, a régi foglalkozásoknak, a színeknek és formáknak megnevezése; • tájnyelvi, helyi elnevezések, kifejezések; • a számukra szép vagy visszatetsző dolgok, jelenségek megfogalmazása; • az egyes műveltségi tartalmak sajátos nyelvezetének megértése és használata; • kifejezőkészség; öntudatosság, a sokféleség értékének felismerése. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélő környezet biztosítása, a gyermek érdeklődési, önkifejezési, közlési vágyának felkeltése, fenntartása • Természeti, társadalmi témájú dalok, mondókák, mesék, versek • Udvarias viselkedés szabályainak betartása a napi tevékenységekben • A gyerek érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltése • Séták, kirándulások 	<ul style="list-style-type: none"> • Egész napot végig kísérő tevékenység biztosítása, • Élmények, tapasztalatok, ismeretek szerzése természeti és társadalmi környezetükről • Természeti, társadalmi témájú dalok, mondókák, mesék, versek • Udvarias viselkedés szabályainak betartása a napi tevékenységekben 	<ul style="list-style-type: none"> • Élmények, tapasztalatok, ismeretek, változatos tevékenységek biztosítása • Beszélgetések az őket körülvevő változó világról a gyermekek egyéni fejlességének megfelelően. • Természeti, társadalmi témájú dalok, mondókák, mesék, versek • Udvarias viselkedés szabályainak betartása a napi tevékenységekben • Tapasztalatok, ismeretek feldolgozása, értelmezése, beépítése, rendszerezése, • Környezetük változásainak, azok következményeinek megértése, értelmezése, saját helyük, szerepük megtalálása

Pedagógiai Program

		<ul style="list-style-type: none"> • A világ változásainak, törvényszerűségeinek, élettelen és élő összefüggéseinek megértése • Természeti és társadalmi jelenségekről szerzett tapasztalatok • Séták, kirándulások, erdei óvodai programok 	<ul style="list-style-type: none"> • A világ változásainak, törvényszerűségeinek, élettelen és élő összefüggéseinek megértése • Természeti és társadalmi jelenségekről szerzett tapasztalatok • Séták, kirándulások, erdei óvodai programok • Madarász ovis programok
	<ul style="list-style-type: none"> • Tanulási folyamat örömteli megélése • Egyéni és csoportos feladatvégzés képességének kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése • Környezeti elemekkel való vizsgálódások megfigyelések, összehasonlítások 	<ul style="list-style-type: none"> • Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése • Környezeti elemekkel való vizsgálódások megfigyelések, összehasonlítások • Saját készségek ismerete, szükséges készségek alakítása
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Mesterségesen kialakított, vagy szabadban lévő helyszínek • Természetes anyagokból készült játékszerek, játékeszközök 	<ul style="list-style-type: none"> • Érzékeny, fogékonnyá tevő szenzitív játékok (pl. tapintás, látás, árnyalatok, különbségek, eltérések észrevétele) 	<ul style="list-style-type: none"> • Szenzitív játékok <ul style="list-style-type: none"> - Önismereti - Kommunikációs - Kreativitást fejlesztő
Munka jellegű tevékenység	Az eszközök, munkafogások, anyagok az élettelen és az élő természet összefüggéseinek, törvényszerűségeinek átélésére, saját tevékenységük hatásainak megismerésére adnak teret.		
		<ul style="list-style-type: none"> • Önkiszolgálás • Növény és állatgondozás 	<ul style="list-style-type: none"> • Önkiszolgálás • Naposi munka • Növény és állatgondozás

Pedagógiai Program

	<ul style="list-style-type: none"> • Önkiszolgáló tevékenység közben szerzett tapasztalatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Környezet rendjének megtartása 	<ul style="list-style-type: none"> • Környezet rendjének megtartása • Alkalmi megbízatások
Tanulás	<ul style="list-style-type: none"> • Koncentráció, megfigyelés, az anyagok megismerése; • alkotóképesség fejlesztése, • szereptartalmak vizuális és verbális megjelenítése, • kreativitás, • tapasztalati úton történő megismerés <p>megismerő folyamatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • érzékelés, • észlelés, • figyelem, • gondolkodás • különféle gondolkodási műveletek; <p>kitartás, feladattudat, monotónia tűrése, figyelem, önfegyelem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szerszámok, eszközök használata, • baleset megelőzése, • anyagok tulajdonságai, • tevékenységekhez kötődő közvetlen tapasztalatszerzés: mi szükséges a tízóraihoz, ebédhez, uzsonnához, vízcsap kezelése, szemléletformálás, egyéni, páros feladatvégzés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Megfigyelés, a szűkebb-tágabb környezet ok-okozati összefüggéseinek megtapasztalása, következtetések levonása, általánosítás, ténybeli és módszertani ismeretek; • együttes tevékenységek, tolerancia, a másság elfogadása; • tevékenységek egymásra épülése, • logikai összefüggések megértése, megfigyelőképesség, • ismeretbővítés, összefüggések megláttatása, szempontok szerinti megfigyelések, vizsgálódások, értékelések, • gombok, növények állatok jellemzői, • mozgásuk megnevezése, • alpműveletek alapozása; problémamegoldó gondolkodás, képzelet, emlékezet fejlesztése, azonosulás, megfigyelőképesség fejlődése, • a mozgások pontos kivitelezése, • eszközhasználat, anyagok ismerete, • használatuk szabályai.

3.4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkörre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága, magatartásának érzelmi vezéreltsége. Kiemelten törekszünk arra, hogy a gyermeket az óvodánkban érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. A gyermeknek életkoronként és egyénenként változó sajátos testi, lelki szükségletei vannak. Személyisége kialakulásában meghatározó szerepe van a családnak. Óvodánk tudatosan alakítja a nevelő hatásokat, pedagógiaileg determinált szocializáció színtere. Az intézmény munkájában kiemelt figyelmet kap az egyes gyermeki kulcskompetenciák fejlesztése. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka keretei az egyes gyermekek személyes és szociális készségeinek, képességeinek figyelembe vételével kerülnek kialakításra. Az intézményben alkalmazott nevelési, tanítási- és tanulásszervezési eljárások a különböző szociális háttérű, képességű és érdeklődésű gyermekek együtt nevelését tanulását szolgálják.

- A családi nevelésre való tervszerű építés.
- A negatív megnyilvánulások csökkentése.
- Közösséghez tartozás érzésének kialakítása a szokások, hagyományok ápolása révén.
- Összetartozás érzésének erősítése.
- A gyermek szociális érzékenységének fejlesztése.
- A gyermek önbizalmának, önkifejezésének alakítása.
- Az esélyegyenlőség feltételének megteremtésével az elfogadásra nevelés.
- Mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése.
- Érzelmek kifejezőképességének fejlesztése.
- Érzelmi zavarok tompítása – ha szükséges szakember bevonásával.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermek nevelése.
- Kapcsolatteremtő és kommunikációs képességek fejlesztése, társas és közösségi tevékenységek által.
- A gyermekek egymás iránti pozitív attitűdjének erősítése.

Feladatunk:

- Olyan légkör kialakítása, melyben az óvodánk alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezi;
- Segítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret engedünk a gyermekek önkifejező törekvéseinek;
- Az óvodánkba járó gyermeket annak elfogadására, megértésére, neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül:

önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

- A gyermek nyitottságára építünk, és abban segítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Modell értékű kommunikáció, bánásmód és viselkedés tanúsítása az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának részéről, mely meghatározó a gyermeki magatartás alakulása szempontjából
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az óvodánk alkalmazotti közössége együttműködik az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodai erkölcsi nevelés célja: a gyermeki igények és szokásrend együttes alakítása. Ennek leghatékonyabb módja a játék. A jól, átgondoltan felállított és következetesen betartott szabályok a gyermek számára megkönnyítik a beilleszkedést, biztonságot adnak. Szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása, a szokás és normarendszer megalapozása. A kialakuló szokásrendszer lehetővé teszi a gyermekek közötti együttműködést, az odafigyelést, a konfliktusok önálló megoldását.

3.5. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés – és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvoda mindennapi életét, tartalma a pedagógia eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek. A gyermek verbális fejlettségét nagyban befolyásolja a szociális háttér. Az anyanyelvi nevelés óvodai nevelőtevékenység minden formájában megvalósul. Változatos formában, komplex módon, beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk óvodánkba járó gyermekek kifejezőkészségét, szókincsét.

Célunk:

Olyan gyermekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük. Életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek.

Feladatunk:

- Oldott, derűs légkör megteremtése, melyben a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik és fejleszthető.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben figyelmet fordítunk a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére
- A gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve, valamint egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, alapozva változatos tevékenységeket biztosítunk óvodánkban, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Beszédészlelés, beszédértés, rövid és hosszú távú verbális emlékezet fejlesztése.
- A szókincs folyamatos bővítése, igényes irodalmi anyag kiválasztásával, anyanyelvi játékokkal.
- Beszéd és gondolkodás összhangjának megteremtése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása.
- A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- Etnikai, illetve külföldi irodalommal való ismerkedés.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, valamint a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulás lehetőségének megteremtése, a beszédhibák kiszűréséhez, javításához logopédus segítségét kérjük.
- Az óvodapedagógus beszédkulturájának alkalmazkodása a gyermekek életkori sajátosságaihoz.

4. Az óvodai élet megszervezése

4.1. Személyi feltételek biztosítása

A gyermekekben rejlő lehetőségek optimális kibontakoztatása érdekében nevelőtestületünk legjobb tudása szerint kínálja fel a gyermekek számára szükséges kompetenciákat, és a fejlettségi állapotuknak megfelelő műveltséget.

Álláshelyek száma

	óvodapedagógus	pedagógiai asszisztens	dajka
Gyermekkert Óvoda	9	1	4
Mésztelepi Óvoda	4	1	2
Rét utcai Óvoda	5	1	2

E célok megvalósítását segítik:

- A fejlesztés stratégiája.
- A nevelés teljes folyamata, benne az egyének fejlesztését átölelő tervezés és szervezés.
- Különböző pedagógiai szintereken az egyéni fejlődési adottságokhoz igazodó eljárások alkalmazása.

4.1.1 Az óvodapedagógussal szemben megvalósuló elvárások

- Nevelő munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, figyelemmel kövesse a tehetséges gyermekeket
- előmozdítsa a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

Pedagógiai Program

- a pedagógiai programban és a köznevelési intézmény szervezeti és működési szabályzatában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatait teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az intézményi ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítést,
- megőrizze a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya során tudomására jutó titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel.
- Azonosul az intézmény pedagógiai programjának céljaival, az intézmény pedagógiai hitvallásával, melyet beépít a mindennapi tevékenységeibe, önállóan alkalmazva azokat. Legyen tisztában az intézmény hatályos dokumentumaival.
- Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását. Jól tájékozódik az óvodapedagógiai szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival, pedagógiai munkájával kész részt vállalni ezekben a tevékenységekben. Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára. Érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlesztés, fejlődés, továbblépés igényét saját munkáját illetően.
- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális értékek és szokások elsajátításáról, és a multikulturalizmusról. Tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre. Az inkluzív nevelés elvét közvetíti a gyermekcsoport felé.
- A pedagógiai folyamatban együttműködik más óvodapedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel. Pedagógiai helyzetekben képes az együttműködésre, kölcsönösségre, segítő kommunikációra. Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon. Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra mind a gyermekekkel, szülőkkel, mind a kollégáival, illetve az óvodán kívüli munkatársakkal a partnerek korának, kultúrájának megfelelően.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, vagy önálló eszközök elkészítésére. Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét fejlesztő értékelés folyamatában. Szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről. Tisztában van az óvodai értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel. Önismerete reális, képes az önreflexióra, az önfejlesztésre.
- Tájékozott a differenciális pedagógiai módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét. A tanulási folyamat tervezése és megvalósítása során törekszik a differenciálásra az egyéni és az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Pedagógiai munkája átlátható rendszerre épül: tervezés, cselekvés, értékelés, beavatkozás. Tervező munkája, tervezési dokumentumai, tervezési módszerei nyomon követhetőek, megvalósíthatók és reálisak. A tanulást támogató környezet létrehozásánál

figyelembe veszi a tanulási folyamatot. Tudatosan, az adott helyzetnek megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulásszervezési eljárásokat. Rendelkezik a tevékenység központú környezet fizikai, érzelmi, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a sokoldalú tapasztalatszerzés óvodai és óvodán kívüli lehetőségeit, színtereit.

- Képes a gyermekekkel a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési formák közös kialakítására, elfogadtatására. Ennek megfelelően biztosítja a nyugodt kommunikációs teret és a kedvező feltételeket a napi tevékenységek során.
- Az óvodapedagógus biztosítson megfelelő légkört és eszközöket a tevékenységben megvalósuló tanulási folyamatok, illetve a szabad játék során, ezzel elősegítve az önálló felfedezést, gyakorlást. Motiválja a gyermekeket, felkelti érdeklődésüket, fenntartja figyelmüket. Fejleszti a gyermekek gondolkodási, probléma megoldási és együttműködési képességét. Sikeresen alkalmaz probléma megoldási és konfliktuskezelési módszereket, technikákat, követendő példaként állítva mindezt a gyermekcsoport elé.
- Ismeri a műveltségtartalmak közvetítése során felhasználható nyomtatott, nem nyomtatott, valamint digitális információforrásokat, a róluk való tájékozódás lehetőségeit. Munkája során törekszik ezen modern infokommunikációs eszközök bevezetésére, használatára a hatékonyabb, sokoldalúbb ismeretátadás érdekében. A gyermekeknek életkoruknak megfelelő szinten a lehetőségekhez és az adottságokhoz mértén kialakítja az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus és etikus módját.
- **Egyénre szabott bánásmódjával, differenciált nevelésével törekszik a gyermekekben rejlő egyéni képességek kibontakoztatására, az esélyegyenlőség biztosítására a hátránykompenzációra.**
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

4.2. Tárgyi feltételek biztosítása

Intézményünk külső és belső tárgyi adottságai megfelelnek a gyermekek neveléséhez szükséges feltételeknek. Az óvoda épülete, udvara, berendezése a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel a gyermekek változó testméretének, egészségük megőrzését, fejlődését biztosítja. Óvodánk környezete otthonos, barátságos, játékra motiváló, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. A gyermekek mozgás- és játékgigényének kielégítése biztosított. Törekszünk arra, hogy a gyermekek harmonikus környezetben nevelkedjenek, melyet nyugtató hatású színek, kiegyensúlyozott formavilág és lehetőség szerint természetes anyagok alkalmazása jellemez. A gyermekek által használt játékokat és eszközöket úgy helyezük el, hogy azok számukra könnyen elérhetők legyenek, miközben a biztonság szempontjai minden esetben érvényesülnek.

Az intézmény rendelkezik IKT eszközökkel, melyeket a tervezésnek megfelelően tudatosan és nyomon követhető módon alkalmazunk a tevékenységek megvalósítása során. Lehetőségeinkhez mérten folyamatosan törekszünk a korszerű IKT eszközök beszerzésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásához szükséges, jogszabály által meghatározott eszközök rendelkezésre állnak.

Az óvoda olyan kiegyensúlyozott környezetet alakít ki, amely egyszerre biztosít a gyermekek számára nyugodt, szeretetteljes, a tanulást és fejlődést támogató légkört, az óvodai dolgozók számára megfelelő, támogató munkakörnyezetet, valamint lehetőséget teremt a szülők fogadására és a velük való együttműködésre.

Az egyéni fejlesztés színterei:

- Megfelelően felszerelt foglalkoztató szoba,
- fejlesztő szoba (több funkciós helyiség),
- tornaszoba.

Célunk a megfelelő érzelmi biztonság nyújtásán túl egy olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a gyermekek egyéni teherbíró képességét, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, szociális, értelmi érettség kialakítását, az iskolában történő bevalás érdekében. Ezért törekedni kell a kommunikációs tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

4.3. Az óvodai élet megszervezése:

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Napirend

Pedagógiai Program

NAPIREND	
Időtartam	Tevékenység megnevezése
<p>5³⁰- 6.³⁰</p> <p>8 – 8⁴⁰</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pihenés, • Szabad játék, beszélgető kör • Testápolás, önkiszolgáló munka, illetve naposi teendők /munka jellegű tevékenységek/ • Reggeli
8⁴⁰-11⁴⁰	<ul style="list-style-type: none"> • Szabadon választott tevékenység: <ul style="list-style-type: none"> → Szabadjáték → Tevékenységben megvalósuló tanulás /spontán és szervezett tevékenységek/ → Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység (45 perc) • Irányított mozgás • Munka jellegű tevékenységek • Levegőzés, séta, szabadban szervezett játék és mozgáslehetőségek
11⁴⁰-12⁴⁵	<ul style="list-style-type: none"> • Testápolás, önkiszolgáló munka, illetve naposi teendők /munka jellegű tevékenységek/ • Ebéd • Testápolás, önkiszolgáló munka, illetve naposi teendők /munka jellegű tevékenységek/
12⁴⁵-15⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> • A csoportszokások figyelembe vételével ráhangolódás a nyugodt pihenésre /Mese, zenehallgatás, relaxációs zene • Pihenés egyéni szükségleteknek megfelelően.
15⁰⁰-16³⁰	<ul style="list-style-type: none"> • Testápolás, gondozási feladatok /munka jellegű tevékenységek/ • Uzsonna • Szabad játék, mozgás /folytatása/.

Pedagógiai Program

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását. A napirend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Lehetővé teszi a szabad levegőn való tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenység szabad kibontakoztatását. A gyermek fejlődését biztosító feltételek az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg, melyet a csoport fejlettségi szintjének megfelelően tervezünk. Napirenden belül legtöbb időt a játék kapja. Az óvodai élet megszervezésében a játék központi szerepe mellett a gondozási tevékenységek is meghatározó jelentőséggel bírnak. Az óvodapedagógus a gondozás során is nevelő hatást gyakorol, tudatosan építi a gyermekekkel való bizalmi kapcsolatát, miközben támogatja önállóságuk fejlődését. Ezt a munkát együttműködésben végzi a nevelést és gondozást segítő munkatársakkal. Az óvodai élet mindennapjaiban kiemelt figyelmet fordítunk a személyes interakciókra, az élőlávás mesemondásra és a közösségi játékélmények biztosítására, az óvodapedagógus aktív jelenléte mellett, melyek alapvető fontosságúak a gyermekek érzelmi és szociális fejlődése szempontjából.

A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi a csoportok szokásait, igényeit. Alkalmazkodva a gyermekek életkori sajátosságaihoz, változó igényeihez és az előre nem tervezett eseményekhez. A mindennapi életben biztosított rendszeresség és ismétlődések hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtéséhez, elősegítve a kiszámíthatóság és a bizalom érzésének kialakulását. A nyári időszakra más napirendet alakítunk ki.

A gyermekek a **tanköteles korukat megelőző nevelési évben** – beleértve a tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket – a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen **45 perces** időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

- Szervezési elvek:
 - A fejlesztő foglalkozások differenciáltan történnek, igazodva a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez és terhelhetőségéhez.
 - Amennyiben az óvoda infrastrukturális feltételei lehetővé teszik, az iskola-előkészítő fejlesztés külön térben zajlik, biztosítva a nyugodt, koncentrált munkakörnyezetet.
 - A fejlesztő tevékenységeket az óvodapedagógus közvetlenül vezeti, folyamatosan figyelemmel kísérve a gyermekek egyéni haladását és szükség esetén módosítva a fejlesztési tartalmakat.
- Fejlesztési célok:
 - A gyermekek figyelmi, emlékezeti és gondolkodási képességeinek fejlesztése.
 - Finommotorika és vizuomotoros koordináció erősítése.
 - Beszéd- és nyelvi készségek fejlesztése, a kommunikációs képességek bővítése.
 - Szociális és önállósági készségek fejlesztése, a csoportban való együttműködés elősegítése.
 - Az iskolai feladatvégzéshez szükséges alapvető képességek, például feladattudat, kitartás és szabálytudat megalapozása.

Pedagógiai Program

- Alkalmazott tevékenységformák:
 - Játékos feladatok, memória- és figyelemfejlesztő gyakorlatok.
 - Mozgásos és kreatív tevékenységek (pl. mozgáskotta, ritmikus játék, rajzolás, formázás, manipulációs játékok).
 - Beszédfejlesztő és kommunikációs játékok.
 - Szociális készségeket fejlesztő közösségi játékok és együttműködést segítő feladatok.
 - Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások, melyek lehetővé teszik a differenciált fejlesztést.

Fejlődéslélektani jellemzők és szempontok a 45 perces iskola-előkészítő foglalkozásokhoz:

Fejlődési terület	Fő jellemzők	Iskola-előkészítő szempontok (45 perces foglalkozások)
Kognitív fejlődés	-Intuitív, szemléletes gondolkodás -Mágikus világkép -Fejlődő figyelem	-Szemléltetés, képek, manipulációs eszközök használata -Rövid, váltakozó feladatrészek -Bevezető, lezáró rituálék a struktúra miatt
Nyelvi fejlődés	-Gyors szókincsbővülés -Kérdézők korszak -Nyelvtani szerkezetek fejlődnek	-Monókák, versej, szótagolás, hangdifferenciálás -Beszélgetőkör, képleírás -Aktív és passzív szókincs bővítése játékosan
Érzelmi fejlődés	-Erős érzelmi reakciók -Biztonságkeresés -Fejlődő önkontroll	-Pozitív, bátorító légkör biztosítása -Egyéni dicséret, érzelmi megerősítés -Tervezett nyugodt és aktív szakaszok váltakozása
Szociális fejlődés	-Barátkozás, együttműködés alakul -Szabálytudat fejlődőben	-Csoportos, páros és önálló feladatváltások -Szerepjáték vagy közös projektek (pl. mese dramatizálása) -Szabályjátékok fokozatos bevezetése
Motoros fejlődés	-Mozgásigény magas -Finommotorika fejlődik -Kézdominancia kialakul	-Beépített mozgásszünetek (pl. játékos mozgásos átvezetés) -Finommotoros fejlesztés (rajz, színezés, vonalvezetés, gyöngyfüzés) -Helyes ceruzafogás gyakorlása
Játék szerepe	-Fő tevékenységi forma -Játékban tanul a gyermek	-Minden tanulási cél játékba ágyazva -Szabályjátékokkal az iskolai viselkedés előkészítése -Szimbolikus játékok a kreatív gondolkodás fejlesztésére

A pedagógiai tevékenység során kiemelten kezeljük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét és igényeit, biztosítva számukra a személyre szabott fejlesztést, amely elősegíti az iskolai élethez való sikeres alkalmazkodást.

A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése kiemelt jelentőséggel bír az óvodai nevelés során. A fejlődési jellemzők és az egyéni haladás dokumentálása a teljes óvodai nevelési időszakban megtörténik. A tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől kezdődően a megfigyelések és a rögzített tapasztalatok kiegészülnek azokkal a készségekkel és képességekkel, amelyek az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükségesek.

Ezek a dokumentált megállapítások az óvodai kötelező dokumentumban – különösen az óvodai fejlődési naplóban – kerülnek rögzítésre, melyek megalapozzák az iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezését. A cél, hogy a gyermek az egyéni szükségleteinek és fejlettségének megfelelő támogatásban részesüljön, elősegítve a zökkenőmentes iskolakezdést.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata

A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése érdekében a tanköteles kor betöltésének évében — az adott nevelési év során — diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk. Célunk, hogy feltárjuk az iskolai élet megkezdéséhez szükséges alapkészségek, képességek és kompetenciák fejlettségi szintjét, valamint segítsük a gyermekek iskolai bevalásának támogatását. A mérési eredmények alapján az óvodapedagógusok további fejlesztési irányokat határozhatnak meg, és szükség esetén javaslatot tehetnek további szakértői vizsgálatokra is. A mérési folyamat a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodik, játékos, támogató módon történik, figyelembe véve a gyermek érzelmi biztonságát és egyéni tempóját.

Heti rend

A heti rend a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A heti rend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet egész nap folyamán óvodapedagógus irányít.

A heti rend életkortól függően biztosítja a rendszeres mozgásfejlesztést.

A felajánlott, választható műveltségtartalmat, integráló tevékenységet úgy alakítjuk, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre, melyek a szabad játék keretein belül szervezhetők.

4.4. Az óvoda kapcsolatai

A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében fontos feladatunk a közösségi együttműködések fejlesztése, kreatív partnerség az óvoda helyi környezetével való hatékony, partneri együttműködés.

Bármilyen társadalmi háttérű szülői csoportról van szó, bevonásukhoz jól célzott programok kellenek, és olyan felkészült iskolavezetés, mely tudatában van a kidolgozott programok, stratégiák megvalósítási lehetőségeinek.

Családokkal való együttműködés

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontrú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az együttműködés elengedhetetlen feltétele a hatékony nevelésnek, oktatásnak. A gyermek számára csak akkor hiteles a pedagógus és szülei közötti jó kapcsolat, ha az látható, érzékelhető. Csak a szülő és pedagógus részéről kölcsönösen egymás tiszteletén alapuló partneri kapcsolat az, amire a sikeres óvodai pályafutás építhet.

Célja:

A család és az óvoda nevelőpartneri kapcsolatának fejlesztése, kiemelten a gondoskodó, óvó-védő, a gyermek fejlődését támogató, szeretetet adó családi nevelés elősegítésére.

Alapelveink:

- Nyitottság, a szülő problémáinak meghallgatásában megértés, tapintat a segítségnyújtás formáiban (a szülők egyéni stílusának respektálása, a szülő segítése gyermeke viselkedésének értelmezésében).
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása a családok hatékonyabb integrálása a nemzeti identitástudat erősítése, szülői reziliencia megvalósítása.
- A család-óvoda kapcsolatrendszerének folyamatos gazdagítása (szülői klub, fogadóóra, játszó délután, projektek közös megvalósítása, saját kedvelt tevékenységük bemutatása, nyílt napok, nyitott ünnepek).
- Az ünnepek, jeles napok nyitottságával pozitív mintaadás a családoknak.

A gyermeknevelés a pedagógus és a szülő közös feladata, ezért:

- Állandó párbeszéd szükséges.
- A nevelés és az oktatás tartalma és formája a párbeszéd része legyen.
- A pedagógusnak fel kell készülnie a kapcsolatra.
- A szülőket fel kell készíteni a kapcsolatra.
- A pedagógusnak és a szülőknek fel kell készülniük az együttműködésre.
- A pedagógus kompetenciája a kapcsolat során, mint szakmai követelmény jelentkezik.

Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége

Intézményeinkben a családokkal való együttműködés formái változatosak, sokrétűek. Magukban foglalják a személyes kapcsolatot, a közös rendezvényeket, a jeles napok megünneplésének lehetőségét, oly módon, ahogy az óvoda és a család igénye kívánja. Az együttműködés konkrét formái az éves tervekben nyernek megfogalmazást.

Feladatunk:

- Kölsönös tisztelet, bizalom megteremtése,
- Együttes munkálkodás a gyermek fejlődése érdekében,
- Közös felelősség, a harmonikus együttnevelés érdekében gyakori kommunikáció és kapcsolatfelvétel kezdeményezése,
- Közös érdekekből fakadó nyitott kétoldalú kommunikáció,
- Folyamatos támogatás,
- Harmonikus együttműködések, melyek fejlesztik az óvodai légkört, színesítik a programokat, növelik a szülők készségeit,
- Intézményi nevelés-oktatás iránti bizalom fokozása,
- Programok működtetése, civil szervezetek bevonásával,

Kapcsolat társintézményekkel, szakmai szolgáltatókkal:

A kapcsolatok kialakításában, fenntartásában az intézmények nyitottak, kezdeményezők. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez, helyi sajátosságokhoz, a szűkebb és tágabb társadalmi környezet jellemzőihez.

Szakmai és közéleti tevékenység terén végzett kiemelkedő munkánkat elismerik különböző helyi díjakkal, illetve a díjakra történő jelölésekkel, pályázatok finanszírozásával.

Bölcsőde:

A bölcsődéből érkező gyermekek számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek átlátogassanak az óvodánkba, közös programokon vegyenek részt. A befogadás gondos előkészítéséhez tartozik az is, hogy szüleiknek előzetesen szülői értekezletet, játszódelutánt tartunk.

Iskola:

Az intézményes nevelés következő lépcsőfoka az iskola, mely kiemelt figyelmet kap az óvodából iskolába történő átmenetet érintve. Az iskolák alsós pedagógusai és igazgatói bemutatják intézményeiket a leendő első osztályosok szüleinek. Az iskolában szervezett nyílt napokra és rendezvényekre rendszeresen ellátogatunk a nagycsoportosokkal.

Óvodapedagógusaink nyomon követik volt óvodásaink fejlődését, hatékony kommunikációt tartunk fenn az iskolák pedagógusaival.

Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség jellemzi a kapcsolatot, mely biztosítja óvodánk zavartalan, színvonalas működését.

Együttműködés formái:

- kölcsönös tájékoztatás, megbeszélések,
- értekezletek,
- részvétel óvodai rendezvényeken,
- hatékony kommunikáció az eredményes működés érdekében.

Intézményeinkben a családokkal való együttműködés formái változatosak, sokrétűek. Magukban foglalják a személyes kapcsolatot, a közös rendezvényeket, a jeles napok megünneplésének lehetőségét, oly módon, ahogy az óvoda és a család igénye kívánja. Az együttműködés konkrét formái az éves tervekben nyernek megfogalmazást.

Óvodánk egyéb kapcsolatai

- Egészségügyi szervek: védőnő, gyermekorvos, gyermekfogászat
- Gyermekvédelmi intézmények: Gyermekjóléti Szolgálat .A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat óvodapedagógusaink a gyermekvédelmi felelős irányításával végzik. A konkrét feladatokat az éves gyermekvédelmi munkaterv tartalmazza.
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a speciális ellátást biztosítja.

5. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. Játék

A játékot az óvodás gyermek legjellemzőbb életmegnyilvánulásának, legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenységének, nevelési eszközének, módszerének, szervezeti keretének, formájának tekintjük.

A játéknak kitüntetett szerepe van, a gyermek egész napját a játéktevékenység szövi át és határozza meg, ebben zajlik tapasztalatai, ismeretei, élményei feldolgozása. A játék a gyermek elemi pszichikus szükséglete. A játékban érvényesülnek azok az érzelmi hatások, melyek a gyermeket a megismerés folyamatában érik és társas kapcsolatait is befolyásolják. A gyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. Kiemelten fontos az óvodapedagógus **elfogadó, segítő, támogató** attitűdje, hiszen a gyermek számára utánozható mintát ad a játéktevékenységre. A későbbiekben a felnőttek bevonható, vagy segítő társak, maradnak, illetve, jelenlétükkel támogatják a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A gyermeki játék két szinten nyilvánul meg: individuális, vagy mikrocsoportos jellegű.

A játék környezetet jellegét tekintve törekedjünk a 4-6 gyermek számára láthatóan lehatárolt játszóhelyek kialakítására a gyerek által is mobilizálható elemekkel.

Célunk:

A gyermeki érdeklődés feltárása, követése és az érdeklődést involváló hatás, környezet biztosítása, hogy kezdeményező, alkalmazkodó, kitartó, alkotó, másokat elfogadó-segítő, derűs, harmonikus, szeretetteljes személyiségű gyermekeket neveljünk.

A gyermek játéktevékenységének két fő formája:

- **Spontán/Szabad játék**
- **Képességfejlesztő játék**

1. Spontán/Szabad játék

- Önirányított játék, melyben az egyes gyermekek játékfejlődése válik meghatározóvá, a döntő tényezővé
- A gyermek egyéniségben rejlő lehetőségek támogatása kerül előtérbe, s az egyéni képességek kibontakoztatását szolgálja
- Játékkapcsolataik a viszonylag állandóvá váló, önkéntes választáson alapuló játszócsoportokban jellemezhetőek, ragadhatóak meg. A társas együttműködésben rejlő lehetőségek támogatása
- Az óvodapedagógus tervező munkájában azt fogalmazza meg, hogy a gyermek van előtérben, s az óvodapedagógus az ő terveinek megvalósítását segíti a megfelelő hely, eszköz, idő és támogató légkör biztosításával.

2. Képességfejlesztő játék

Felnőtt által szervezett és tervezett játék, mely lehetőséget kínál a gyermek képességeinek fejlesztésére, kibontakoztatására, figyelembe véve a gyermek aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát.

Az óvodapedagógus rendszeres megfigyelései alapján szerzett információk birtokában határozza meg a játék/ és eszközszükségletet, ezzel összefüggésben az óvodapedagógusi feladatokat, eljárásokat.

Feladataink:

- Törekedjünk arra, hogy minden gyermek játéka a gyermek egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhasson ki.
- Megfelelő hely, idő, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, eszközök, játékszerek, élményszerzési lehetőség, nyugodt csoportlégkör biztosítása.
- Elfogadó, segítő, támogató attitűd, differenciált módszerek.
- Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozásának biztosítása.
- Közös tapasztalatszerzés, élményszerzési lehetőség a különböző játékformákhoz.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- Együtt játszás lehetősége.
- A gyermekek észlelésének, megfigyelő-képességének, önkéntes és szándékos figyelmének, emlékezetének, felidézésének, képzelete működésének, gondolkodásának alkotó képzetének, szellemi aktivitásának, beszédképességének, problémaérzékenységnek, helyzetfelismerő képességének, mozgásképességének, térérzékelésének, nagymozgásának, finommotoros tevékenységének, erkölcsi ítéletalkotásának, erősítése.
- Erősítjük a gyermek szocializációs folyamatát, a közös játék örömét, mivel a közös élmény együttes megtapasztalása alakítja a társakhoz való viszonyát, problémaérzékenységét.

Pedagógiai Program

- Alakítjuk az együttérzés, kibékülés, vigasztalás, kivárás, engesztelés érzését.
- Fejlesztjük a gyermek kommunikációs kapcsolatteremtő képességét.
- A vezető egyéniségek kommunikációs stílusának figyelése, a gátlásos gyermekek oldása pl. ölbeli játékokkal.
- Ösztönözzük a gyermeket a játékrend, a fegyelem betartására.

Pedagógiai Program

Fejlesztés tartalma			
Játék			
Keretei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Játékszerek, eszközök <li style="margin-left: 20px;">Barkácsolás, bábkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> • Adekvát játékhasználat elemi szinten • A játékokhoz önállóan megkeresik az eszközöket, azokra vigyáznak • Jellemző az eszközökhöz ragaszkodás • Az óvodapedagógus a gyerekek, bevonásával készítsen kevésbé munkaigényes, kiegészítő játékszereket • Elromlott játékokat, a gyerekek előtt javítjuk, festjük, ragasztjuk, tevékenységünket egyszerű magyarázattal kísérjük • A bábu mozgatása kelti fel a gyermek érdeklődését, legyen a csoportban néhány olyan báb, amit az óvónő használ, ezek a bábok éljenek a csoportban, legyen helyük a csoport életében. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adekvát játék/ eszközhasználat kis segítséggel • Képesek a játékokhoz szükséges eszközök kiválasztására • Az eszközökhöz történő ragaszkodást felváltja a szerepekhez való kötődés • Segítenek az óvodapedagógusnak a játékok megjavításában • Egy – egy játékhoz szükséges hiányzó eszközök közös megbeszélése, tervezése. Ösztönzés ezek segítségével történő elkészítésére • Az óvodapedagógus teremtse meg a játékidőben folyamatosan végezhető barkácsolás feltételeit • A barkácsolás a játék igényéből induljon ki, legyen kötetlen • A barkácsolást személyes példamutatással is biztassa az óvodapedagógus • A gyerekek kézméretének megfelelő bábok biztosítása • Sík és egyszerű fakanálbábok készítése fából, terményből, más anyagokból 	<ul style="list-style-type: none"> • Adekvát játék/ eszközhasználat önállóan • Képesek a különböző anyagok eszközök kombinált alkalmazására • Önállóak a játékokhoz szükséges játékszerek és eszközök megválasztásában • Le tud mondani egy – egy kedves játékszerről • Kisebb javításokat önállóan végeznek el a meghibásodott játékszereken, eszközökön • Esztétikus játékszerek és eszközök irányítással és önálló készítése dramatizáláshoz és bábozáshoz • Az óvodapedagógus teremtse meg a játékidőben folyamatosan végezhető barkácsolás feltételeit • A barkácsolás a játék igényéből induljon ki, legyen kötetlen • Az óvodapedagógus segítse elő, hogy a barkácsolás a szerepjáték és a bábozás természetes alkotórésze legyen • Különböző anyagoknak, a szerszámok használatának és

Pedagógiai Program

Játék			
Keretei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Játékszerek, eszközök 			<p>egyszerűbb technikai fogások ismertetése</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gyermek által önállóan megmunkálható anyagok önálló és közös gyűjtögetése • Az óvodapedagógus barkácsolás folyamatát játékosan irányítsa • Optimális segítség nyújtása, ez által a folyamatos fejlődés biztosítása • Kreativitásuk fejlesztése, újabb és újabb ötletek próbálkozására serkentés • A gyerekek kézméretének megfelelő bábok biztosítása • Sík és egyszerű fakanálbábok készítése fából, terményből, más anyagokból •
<ul style="list-style-type: none"> • Társas kapcsolatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Együttjátás elemi szabályainak betartása • Szívesen játszanak; <ul style="list-style-type: none"> – egyedül, – egymás mellett, – két – három fős csoportban 	<ul style="list-style-type: none"> • Kialakul a kisebb- nagyobb csoportokban való együttes játék igénye 	<ul style="list-style-type: none"> • Kisebb nagyobb játszócsoportokat szerveznek önállóan is • A játszócsoportok között tartós és szoros kapcsolat alakul ki
<ul style="list-style-type: none"> • Szabályok betartása 	<ul style="list-style-type: none"> • Elemi szabálytudat 	<ul style="list-style-type: none"> • Képesek a játék szabályaihoz alkalmazkodni 	<ul style="list-style-type: none"> • Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz • Önállóak a szabályok betartásában

Pedagógiai Program

Játék			
Keretei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> Szabályok betartása 	<ul style="list-style-type: none"> A kööttség nélküli szabályjátékokat fogadják szívesen, és nem szükséges hozzá az egész csoporttal való együttműködés sem /pl körjáték/ Maguk alkotta szabályok szerint rakosgatnak játékszereket, eszközöket Mozgások ugyanolyan formában, ugyanolyan szabályok szerinti ismétlése → ezekhez a szabályokhoz ragaszkodnak 	<ul style="list-style-type: none"> Már olyan szabályjátékok is választhatók, amelyek megkívánják, hogy a győzelem elérése érdekében a gyerekek egyéni kívánságaikat egyeztessék társaik érdekében, közösen örködjenek a szabályok betartása felett. 	<ul style="list-style-type: none"> Bonyolultabb szabályok betartására is képe Választhatnak olyan szabályjátékot, amely nagyobb ügyességet vagy nagyobb szellemi erőfeszítést igényel Nagyok már bonyolultabb szabályjátékok megtanulására betartására is képesek, s miközben azt nagy kedvvel, örömmel játsszák, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik Az óvodapedagógus engedi, hogy egészséges versengés is létrejöjjön, de az soha ne csapjon át egymás negatív érzelmek kifejezésére
<ul style="list-style-type: none"> Játék tartalma 	<ul style="list-style-type: none"> Hangok, szótagok, szavak esetleg rövid mondatok és dallamok, a halandzsa játékos szabály szerinti ismétlés útján válnak játékká- /nem a szöveg, hanem annak a ritmusa és a sokszor hozzákapcsolódó mozgás a lényeg/ 	<ul style="list-style-type: none"> A gyakorló játék tartósan csak akkor jelentkezik, ha a gyermek a fejlődésben le van maradva, képességei fejletlenek, tapasztalatai, élményei szegényesek Gyakorló játék; új játékszer, eszköz használatának elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> A gyakorló játék tartósan csak akkor jelentkezik, ha a gyermek a fejlődésben le van maradva, képességei fejletlenek, tapasztalatai, élményei szegényesek Gyakorló játék; új játékszer, eszköz használatának elsajátítása

Pedagógiai Program

Keretei	Játék		
	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> Játék tartalma 	<ul style="list-style-type: none"> A halandzsza és szövegismétlés játékok újabb és újabb ismétlésére ösztönzés A gyerekek a játékos mozgást mindig ugyanabban a formában, ugyanolyan szabályok szerint ismétlik, ezekhez, a szabályokhoz ragaszkodnak. Játékszerek és eszközök rakosgatása valamilyen maguk alkotta szabályok szerint Homokozás, kavarási vízöntögetés, gyúrás, papírtépés, mázolás, kavicsszórás → örömmel végzett hosszantartó foglalatosságok Gyakran bonyolult építményeket alkotnak, amelyeket még nem képesek megismételni Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé az összerakogatás és a szerkesztés örömeit Segítségnyújtás a kirakás, építés, összeállítás eredményes megoldásához 	<ul style="list-style-type: none"> Gyakorló játék megjelenik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is. Az építő játékelemekből játékszerepeket is tudnak készíteni a gyerekek Az élethelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek, szerkesztenek vagy létrehozott alkotás hatására, képzelik bele magukat különböző élethelyzetekbe. Készítsük a gyerekeket arra, hogy a valóság tárgyaihoz, játékszerekhez, egyszerű modellekhez hasonlókat készítsenek A fejlődést egyaránt jelzi az egyre bonyolultabb alkotások létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> Gyakorló játék megjelenik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is. Az építő játékelemekből játékszerepeket is tudnak készíteni a gyerekek Az élethelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek, szerkesztenek vagy létrehozott alkotás hatására, képzelik bele magukat különböző élethelyzetekbe. A fejlődést egyaránt jelzi; <ul style="list-style-type: none"> – az egyre bonyolultabb alkotások létrehozása – az eredményességre törekvés – a választott, vagy elképzelt modell egyre pontosabb megépítése – bonyolultabb játékelemek biztos kezelése – a szerepjátékkal való sokoldalú kapcsolat Alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre

5.2. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A gyermekek természetes mozgáskészségének fejlesztését az alapvető mozgásformák és a mozgásos játékok rendszeres gyakorlásával, biztosítjuk, miközben szerteágazó mozgástapasztalatokat szerezhetnek. Ezáltal fejlődik a gyermekek mozgásbiztonsága, mozgásműveltsége. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportsobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Óvodánkban biztosított a mozgáskotta eszközrendszer. A mindennapos testnevelés és a heti mozgástevékenységek alkalmával rendszeresen alkalmazzuk a Magyar Mozgáskotta rendszert.

Célunk

- A gyermek természetes mozgásigényére figyelemmel, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott irányított mozgástevékenységeket, komplex módon beépítjük az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).
- Az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítanunk kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. Intézményünk FEH-jein a hátrányos helyzetű gyermekek, szociokulturálisan eltérő, jellemzően etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek érdekében az egészséges életmódra nevelés fontosságának előtérbe helyezése.

- Mozgás során érvényesüljön
 - a játékoság elve;
 - a tevékenység elve;
 - az élményszerűség elve;
 - a differenciált fejlesztés elve;
 - a komplexitás elve;
 - a gyermeki szabadság biztosításának elve;
 - a spontaneitás és az irányítottság elve;
 - a zökkenőmentes átmenet elve.

Feladataink

- Hangsúlyossá tenni a gyermekek testnevelését az óvodai programok kialakításakor.
- Tervezett és célirányos játékokra helyezük a hangsúlyt, ahol egyenlő arányban vannak jelen a pedagógus által vezetett és a gyermekek által kezdeményezett mozgásos tevékenységek.
- Egészséges életmód keretében a mozgásigény kielégítése, naponta legalább 30-35 perc, vagy több idő biztosítása irányított mozgásra.
- A gyermekek körében nem szorgalmazzuk a sorversenyeket, és semmilyen versenyszerű játékot, mert ez nem kívánt stresszhatással járhat jó néhány gyermek számára.
- A gyermekek megtanuljanak biztonsággal mozogni, együttműködni másokkal, másokat tisztelni, és szabályokat követni.
- A mozgástevékenység keretében szerzett élményeik segítsék őket, hogy pozitív attitűd alakuljon ki bennük az egészséges, aktív életmóddal kapcsolatban.
- Természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának támogatása.
- Mozgáskoordináció intenzív fejlődésének segítése, sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal.
- A tornának, játékos mozgásnak, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása a teremben, a szabadban, spontán, vagy szervezett formában, eszközökkel, pl. Mozgáskotta eszközrendszer, eszközök nélkül, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve.
- Pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése.
- A mozgásszervek fejlődésének elősegítése, a helyes testtartás kialakítása, a testtartási hibák megelőzése, a lábboltozat erősítése.
- Mindennapi testneveléseket, illetve a mozgástevékenységet is minél gyakrabban a szabadban tervezni, vezetni, kihasználva a természeti vagy épített környezet adta lehetőségeket.

Pedagógiai Program

- Kialakítani azokat a szokásokat melyek védik a gyermekek egészségét az esetlegesen szélsőséges időjárási viszonyoktól.
- Fokozni a gyermekek edzettségét; fejleszteni testi képességeiket.
- Biztosítani az életkornak, fejlettségnek megfelelő mozgástapasztalatok megszerzését.
- Kialakítani a gyermekekben a rendszeres mozgás szeretetét.
- A Mozgáskotta eszközrendszer használata épüljön be a mindennapokba a még hatékonyabb komplex személyiségfejlesztés érdekében:
 - nyújtson alkalmat a prevencióra
 - adjon segítséget a gondolkodás, figyelem, emlékezet, matematika, zenei képességek fejlesztésére
 - járuljon hozzá a mozgás megszerettetéséhez, harmonikus, összerendezett mozgás kialakításához (kondicionális képesség-erő, gyorsaság, állóképesség, koordinációs egyensúly, téri tájékozódás, reagáló képesség, kreativitás, problémamegoldó gondolkodás, lateritás-bal-jobb, szerialitás-sorrendiség, mozgás+ritmus összehangolása-ritmusérzék)
 - több szimbólumot alkalmazó, már bonyolultabb széles körű ismeretet, nagy figyelmet, fejlett egyensúlyérzéklet és kiváló ideg-izom koordinációt feltételező kar-láb forgásfeladatok végeztetése
- Megteremteni a szükséges higiéniai és biztonsági feltételeket:
 - Gyakorlólóhely, illetve az alkalmazott eszközök feleljenek meg az egészségügyi feltételeknek
 - Portalanítani a termet, szellőztetni, megkövetelni a sportcipő és öltözet használatát
 - A tornaszerek, kézi-szerek épségének ellenőrzése, esetleges sérülések elkerülése

Pedagógiai Program

Mozgás			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Testi egészség fejlesztése-kondicionális képességek		<ul style="list-style-type: none"> - irányváltoztatással - Másszanak fel és le különböző szerekre - Csúszás padon karhúzással, tolással <p>Tanult mozgásforma gyakorlása játékkal, játékosan</p> <p>Labdajátékok dobással, elkapással</p> <p>Terhelés fokozása, majd csillapítása Relaxáció, egyszerűbb, csendesebb játék</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mélyugrás - felugrás, nekifutással <p>támaszgyakorlatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mászások akadály leküzdésével - lengjenek, hintázzanak <p>labdajátékok</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobjanak alsó és felső dobással - dobjanak távolba - dobjanak vízszintesen és függőlegesen - vezessék a labdát járás és futás közben - labdavezetés <p>Tanult mozgásforma gyakorlása játékkal, játékosan</p> <p>Terhelés fokozása, majd csillapítása Relaxáció, egyszerűbb, csendesebb játék</p>
Tanulási képességek fejlesztése-koordinációs képességek	<p>Egyensúlyérzékelés</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyensúlyozás talajon - Egyensúlyozás emelt szeren - Egyensúlyozás kéziszerrel - ugrások 	<p>Egyensúlyérzékelés</p> <ul style="list-style-type: none"> - természetes módon, járással futással, vonalak, padok között - rézsútos szeren - kéziszerrel - ugrások, akadályok 	<p>Egyensúlyérzékelés</p> <ul style="list-style-type: none"> - természetes módon, járással, futással egyensúlyvesztés nélkül - egyensúlyozással különböző szereken - fej, kar és lábmozgással

Pedagógiai Program

Mozgás			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Tanulási képességek fejlesztése-koordinációs képességek	Izomérzékelés Teljesítőképesség fokozása Helyes testtartás	átugrása - mélyugrás - járás függőállásban Izomérzékelés Növekvő teljesítőképesség, Ügyesebb, összerendezett mozgás Hátizmok működtetése, fejlesztése	összekötve Izomérzékelés Növekvő teljesítőképesség, Ügyesebb, összerendezett mozgás Megfelelő ritmus Cselekvésük gyors, Mozgásban kitartó Hátizmok működtetése, fejlesztése
Nagymozgás, finommotorika	Nagymozgások korrigálása Beszédszervek ügyesítése Játéktevékenység fejlesztése	Finommozgások Beszédszervek ügyesítése Koordinációs zavarok, mozgásos ügyetlenség csökkentése	Finommozgások fejlesztése Helyes ceruzafogás
Téri vizuális információ	Téri vizuális információ <ul style="list-style-type: none"> - saját test és részeinek ismerete - térészlelés, tárgyhoz viszonyított testhelyzet - test személyi zónájának alakítása - vizuális észlelés fejlesztése, alaklítás, formaállandóság 	Téri vizuális információ <ul style="list-style-type: none"> - téri képzelet fogalom, tér mozgásos megismerése - téri szókinccs - téri emlékezet - oldaliság tanulása - Vizuális észlelés fejlesztése, alaklítás, formaállandóság 	Téri vizuális információ <ul style="list-style-type: none"> - téri gondolkodás - térrel kapcsolatos feladatok megoldási képessége - téri tájékozódással összefüggő kommunikációs képesség - oldaliság tanulása - vizuális észlelés fejlesztése, alaklítás, formaállandóság - keresztcsatornák fejlesztése

Pedagógiai Program

Mozgás			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
			Idő és ritmusérzék fejlesztése
Személyiség fejlesztés	Kezdeményező kedv fejlesztése, önállóság, bátorság,	Kezdeményező kedv fejlesztése, önállóság, bátorság, kitartás, egymás segítése	Kezdeményező kedv fejlesztése, önállóság, bátorság, kitartás, egymás segítése, alkalmazkodóképesség mások sikereinek elismerése
A gyermek mozgásos játékigényének kielégítésére	Mindennapos mozgás keretében, napi 30-35 perc időtartamban, lehetőség szerint szabad levegőn végzett irányított tevékenység. Tornateremben megvalósuló tervezett tevékenység differenciált mozgáslehetőség biztosítása Szabadban végzett szabadjáték.	Mindennapos mozgás keretében, napi 30-35 perc időtartamban, lehetőség szerint szabad levegőn végzett irányított tevékenység. Tornateremben megvalósuló tervezett tevékenység differenciált mozgáslehetőség biztosítása Szabadban végzett szabadjáték.	Mindennapos mozgás keretében, napi 30-35 perc időtartamban, lehetőség szerint szabad levegőn végzett irányított tevékenység. Tornateremben megvalósuló tervezett tevékenység differenciált mozgáslehetőség biztosítása Szabadban végzett szabadjáték.
Más nevelési területen tanultak elmélyítése a testnevelés eszközeivel	Zenei nevelés – egyenletes lüktetés	Szerialitás Látásfejlesztés Matematikai számolási képességek fejlesztése Zenei nevelés – ritmusérzék fejlesztés Anyanyelv – aktív és passzív szókincs bővítése	Szerialitás Matematikai számolási képességek fejlesztése Anyanyelv – aktív és passzív szókincs bővítése Olvasási képesség
Tánc	Tánc Részletesen az Ének-zene, énekesjáték, gyermektánc c. fejezet tartalmazza	Tánc Részletesen az Ének-zene, énekesjáték, gyermektánc c. fejezet tartalmazza	Tánc Részletesen az Ének-zene, énekesjáték, gyermektánc c. fejezet tartalmazza

Pedagógiai Program

Mozgás			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Mozgáskotta	<ul style="list-style-type: none"> ● Szín és alakfelismerés ● Élvezetes játék ● Állat szimbólumok megnevezése ● Állat szimbólumok megnevezése + hangutánzás ● Állat szimbólumok megnevezése + a szimbólumon ábrázolt karmozgás, illetve mozgás utánzása ● Állat szimbólumok+ /Mit eszik? / második félév ● Egyenletes járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán/ <u>Ügyesebb gyerekek</u> ● Egyenletes járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán/kombinálva állat szimbólum mozgástáblákkal. - síkban rögzített kar – láb feladatok ● Egyenletes járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán+ párosláb /megállás szimbólumtábla - síkban rögzített láb feladatok ● Járólécek, dobogók alkalmazása, föl lelépéshez, illetve átlépés, átugráshoz ● Dobogóra felugrás, dobogóról leugrás ● Babzsák + /szín, szimbólum szerint/ A feladatok tovább kombinálhatók 	<ul style="list-style-type: none"> ● Járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán/ + láb szimbólumtáblán látható számfogalom kép tapsolása - síkban rögzített – láb feladatok + láb szimbólumtáblán látható számfogalom kép tapsolása ● Járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán/, kombinálva állat szimbólumtáblákkal kar + láb szimbólumtáblán látható számfogalom kép tapsolása - síkban rögzített kar – láb feladatok + láb szimbólumtáblán látható számfogalom kép tapsolása ● Járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán/kombinálva páros láb szimbólumtábla tetszőleges forgásiránnyal + láb szimbólumtáblán látható számfogalom kép tapsolása - síkban rögzített láb feladatok + láb szimbólumtáblán látható számfogalom kép tapsolása ● Egyenletes járás váltott lábbal /külön bal és jobb szimbólumtáblán/2 kézben tartott babzsák egyensúlyozása - síkban rögzített kar – láb feladatok+babzsák 	<ul style="list-style-type: none"> ● Bohóc figura bevezetése-karjelek szimbólumtábla, a zenei ütem, hangsúly jelölése ● Laterális dominancia alakítása, bal-jobb, kéz-láb megnevezés rögzítése év végére→ ● Bal-jobb láb szimbólumtáblák alkalmazása, bal-jobb megnevezéssel ● Bal-jobb forgás szimbólumtáblák külön-külön bevezetése a már eddig alkalmazott szimbólumtáblákkal gyakorolt mozgássorokhoz ● Egész tornatermet/termet betöltő komplex feladatsor kombinálása más mozgásfejlesztő eszközrendszerrel

Pedagógiai Program

Mozgás			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Mozgáskotta		• Minden szimbólumtábla (kivétel Bal – Jobb forgás - és a bohóc szimbólumtábla) + babzsák + járólécek + dobogók variábilis alkalmazása	

5.3. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatokat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókinésük. Az óvodai irodalmi nevelés célja játékos, kreatív, cselekvéses, komplex élményátadás, amely tiszteletben tartja a mese, a mesélő, a mese hallgatójának szuverenitását is.

Feladataink:

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.
- A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- Az élőlírási mese alkalmazása, mely különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átélhető szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- Értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek, fejleszti képzeletüket, gondolkodás módjukat, általa erkölcsi, etikai ismereteket szereznek.
- A belső képteremtés képességének kialakítása, fejlesztése
- Az anyanyelv szépségének, árnyaltságának felismertetése, a kommunikáció élményének megélése
- A mesék, történetek által a kulturális sokszínűség, a „mátság” és a „közös” bemutatása
- A kortárs művészet, irodalom, nyelv, humor óvodai jelenlétének biztosítása, a gyermekirodalmi alkotások személyiségformáló, képességfejlesztő hatásának érvényesítése (csoport-hatás, egyéni/differenciált bánásmód)
- A mese- és versélmény komplexitásának kibontása: más művészeti ágak, tevékenységek együttes, egymást kiegészítő hatásának érvényesítése az irodalmi nevelésben (pl. dramatizálás, bábozás, élményfestés, illusztráció-/eszközkészítés, kreatív zenei játékok, szimulációs gyakorlatok, mozgás-utánpótlás, színpadi játék, stb)
- Belső késztetésre épülő ismétlés, az önkéntesség, a szabadon választott műélmény alapján, célunk a versek megszerettetése.
- Naponta többször, játékosan mondókázzanak, verseljenek a gyermekek, gyakoroltatás

során figyelembe veszi a gyermekek aktuális állapotát.

- A félrehallásból vagy ismeretlen kifejezések használatából adódó hibákat tapintatosan javítsa, más szituációban hangsúlyozza, lehetőség szerint tárgyi, képi szinten megjeleníti. A hibák direkt módon történő javíthatása kedvetlenné teheti az együttlétet, gátlást alakíthat ki a gyermekben.
- Az óvodapedagógus a mesemondás alkalmait a mesehallgatásra utaló ismétlődő szokásokkal teremtse meg, érzékeltesse, hogy a mesehallgatás a nap fontos eseménye, a mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- A meséhez ne kapcsoljunk didaktikus feladatokat, ne kérdezzük ki a tartalmát, mesélésünk tartalma nem szövegértés vizsgálat.
- Elalvás előtt minden nap mesélünk, nem büntetünk mesemegvonással.
- A játékoság elvének érvényesülése, önkéntesség, a gyermek belső készletére épülő tevékenységszervezés.
- A meseélményt alapjában meghatározza a mintaértékű pedagógusi bemutatás, gazdag, árnyalt előadástechnikai tudás, a kreatív, cselekvéses, komplex élményátadás képessége.
- A mesélés, verselés és mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.
- Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése verseléssel, meséléssel.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, dúdolókkal, versekkel, mesékkel, anyanyelvi játékokkal.

A MESE-VERS TEVÉKENYSÉG ANYAGA

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan megjelennek a

- népi – népmesék,
- népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok,
- magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –,
- klasszikus és a kortárs irodalmi művek
- különféle nemzeti- és etnikai csoportok alkotóinak művei

A tevékenység szervezeti formái

- kötött,
- kötetlen

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal:

- A mese jellegzetes különös nyelve hatásos fejlesztő eszköze a nyelvi érzékenységnek. Közelebb kerülnek a természethez, az emberi környezethez, a néphagyományok ápolásával erősödik hazaszeretetük. Meg tanulnak figyelni egymásra, megismerik az összetartozás érzését.
- Kialakítjuk a vágyat az irodalmi, művészeti értékek iránt, így válhat belőlük felnőtt korukban is a művészetek felé nyitott, színházba, múzeumba járó, sokat olvasó művelt ember.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése verseléssel, meséléssel:

- A mindennapos verselés mesélés alkalmával tapintatosan kezeljük az érintett gyermekek figyelmének korai fáradékonyságát, fokozatosan növeljük a figyelem tartósságát.
- Olyan feltételeket, szituációkat teremtünk, amelyekben a megfelelő hatások érvényesülhetnek.

Figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra is, ezeknek gyermekeknek lehetőséget biztosítva az érvényesülésre oly módon, hogy a többi gyermek önérzete ne sérüljön.

Pedagógiai Program

Fejlesztés tartalma:			
Verselés, mesélés			
Mondóka, vers			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Időtartam 	<p>5 – 10 perc /Év végén se legyen hosszabb/</p>	<p>Az időtartamot elsősorban a gyerekek érdeklődésétől tegyük függővé</p>	<p>Az időtartamot elsősorban a gyerekek érdeklődésétől tegyük függővé</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Mondóka, vers 	<p>• 8 -10 mondóka, vers ismételtetése: dajkarímek, altató, hintáztató, járnitanító, ujjkiszámoló, állathívogató, hangutánzó népi mondókák, testrészek megismerésére, évszakok változásaira, természet és időjárás változásaira ismételtetett mondókák</p> <p>• 8 - 10 mondóka, vers: csak meghallgatás céljából</p>	<p>• 6 - 7 népi mondóka: természeti jelenségekről, időjárásról, évszakokról, állatokról, üdvözlésre szolgáló</p> <p>• 2 - 3 kiolvasó – hintázó, állathívogató, tréfás, csúfoló</p> <p>• 6 - 7 verset /8 – 10 soros/ ismételtessenek rendszeresen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<p>• Összesen 10 – 12 mondókát tudnak;</p> <p>altatók, ébresztők, etetők, kiszámolók, jártatók – sétáltatók, hét napjai, hónapsorolók, testséma mondókák, ujjkiolvasók, ökölütögetők, táncoltatók, tornáztatók, rajzoltatók, labdázók, időjárás, évszakok, állatok,</p> <p><u>Ezek közül</u></p> <p>• 6 - 7 mondóka, korábban megkedvelt mondókák, versek ismételtetése</p> <p>• Társakkal való játékhoz 4 -5 – hintázó, labdázó, párválasztó, felelgető</p>

Pedagógiai Program

Verselés, mesélés			
Mondóka, vers			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Mondóka, vers 			<ul style="list-style-type: none"> • 15 - 20 verset meghallgatnak – témakörük gyermek élményvilágára épüljön <i>Ezek közül</i> • 6 – 8 verset megjegyeznek
Verselés, mesélés			
Mese			
<ul style="list-style-type: none"> • Mese 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 – 12 új mese: állatmesék, egyszerű, rövid történetek 	<ul style="list-style-type: none"> • 12 – 14 új mese: új mese állatokról, láncmesék, nagy tündérmesék egyszerűbb változatai • A többi időt a kiscsoportban megismert kedvenc mesék elmondása töltse ki • - Kerüljön sor 2 -3 epizód összekapcsolásával szerkesztett mesék elmondására. • Néha ugyanakkor a gyerekek kérésére ismétljük meg a mesét • A mese után kapcsolódhat hozzá érzelmileg a meséhez kötődő vers, vagy ének 	<ul style="list-style-type: none"> • 14-16 új állatmese, tréfás mesék, tündérmesék, kortárs mesék • Hosszabb bonyolultabb meséket is átalakíthat a csoport érdeklődésének megfelelően • Folytatásos mesék, verses mesék meseregények szálait tudják összekötni
<ul style="list-style-type: none"> • Eszközhasználat 	<ul style="list-style-type: none"> • Még igénylik a mesemondással egy időben történő szemléltetést: segíti őket a szereplők észben tartásában, biztosítja az aktív, irányított figyelmet, a <i>beleélés</i> folyamatát. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az életkor előrehaladtával az eszköz nélküli mesélésre kell 	<ul style="list-style-type: none"> • Különösen új mese bemutatáskor – már törekedjünk

Pedagógiai Program

Verselés, mesélés			
Mese			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Eszközhasználat 	<ul style="list-style-type: none"> • Tetszetős képek, tárgyak, szemléltető eszközök, termékek, bábok, használati tárgyak stb.. • Az erősen ritmizált, <i>csupa zene</i>, hangulat verseket ne szemléltetessük képekkel • Képekről felismerik kedvelt meséik szereplőit, fel tudják idézni a cselekmény egy – egy mozzanatát Észreveszik, hogy a felnőttek vigyázva gondosan bánnak a könyvekkel • Mímelik az olvasást 	<p>törekedni, különösen új mese bemutatásakor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismétlő újraéléskor a képek, eszközök, mint különféle <i>értelmezési-változatok</i> jelenjenek meg, tág teret biztosítva a gyerekek alkotó fantáziájának, képzeletének • Szórakoztatja őket a képeskönyvek lapozgatása • Beszélgetést kezdeményeznek ismert képekről • A lapok forgatása közben tudják, mi következik 	<p>a szemléltetés nélküli mesélésre. Eszközök helyett már verbális/kognitív utalások és a rituálék érdeklődéskeltő szerepe dominál.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Változatos, kreatív eszközöket a mese ismétlésekor, az élmény kiteljesítése érdekében célszerű biztosítani, közösen készíteni. • Adekvátan használják a mesekönyveket, képek alapján megkeresik e legkedvesebb meséiket. Szívesen és hosszabb ideig nézegetik a képeket, egymásnak megmutatják és kéri a felnőtteket, hogy meséljenek róluk • Kialakul a betűk megfejtése iránti érdeklődés, utánozzák az olvasást Az óvoda gyermekkönyv polcán eligazodnak, vigyáznak rájuk

Pedagógiai Program

Verselés, mesélés			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Mondóka, vers, mese 	<ul style="list-style-type: none"> • Bekapcsolódnak a mondókák, a versek mondogatásába • Az óvónőt utánozva ritmikus mozgással kísérik a mondókákat, verseket • Természetes, ha egy – egy szót, vagy sort mással helyettesítenek • Állandó mesemondó hely /sarok, kuckó/ • Heti két alkalommal mese- vers • Alkalmyszerűen a gyerekek kérésére mesélés és verselés • Figyelmesen szívesen hallgatják a rövid meséket, örülnek azok gyakori ismétlésének • Maguk is énekelgetnek, halandzsáznak, „mesélnek” beszédjátékokat alkotnak • Segítsük a történettörédeik kikerekítésében • Képeskönyv nézegetés • Állatmesék, rövid tömör versek, mondókák 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyerekek közvetlen környezetük vagy a természet jelenségeire alkalmyszerűen felidéznek mondókákat, és azokat a játék tartozékaiként az óvónő kezdeményezésére alkalmanként saját maguktól is mondogatják • A felnőtt által elmondott verset meghallgatják, kedvük szerint mozdulatokkal kísérik • Várják és kérik a mesét, van kedvenc mesehősük -/játékukban utánozzák viselkedését/ - , és meséjük. • A mesehőssel, vagy ellenfeleivel kapcsolatos érzelmeiket játékban, rajzban, szavakban kinyilvánítják • Szórakoztatja őket a képeskönyv lapozgatása, beszélgetést kezdeményeznek az ismert képekről, a lapok forgatása közben tudják, mi következik 	<ul style="list-style-type: none"> • A játék, vagy a tevékenység témájának megfelelő rigmusokat, szövegeket mondogatnak • Az elhangzott mondóka, gyermekvers, verses mese, mese ismétlését kéri • Társak az óvónő mondóka, gyermekvers és énekes, dalos kezdeményezéseiben, improvizációiban • Segítenek a mesemondás, mesehallgatás megszokott feltételeinek kialakításában. Megszilárdulnak a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos egyezményes jelei • Végighallgatják a mesemondást, fegyelmezettek, figyelmesek érdeklődőek. Mesehallgatás közben viselkedésükön tükröződik a belső képzeleti képek készítésének jelei.

Pedagógiai Program

Verselés, mesélés			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Mondóka, vers, mese 			<ul style="list-style-type: none"> • A folyamatos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni. • Kedvelt mesehőseik kalandjait tükröztetik játékaikban. • A mesében elhangzottakról beszélnek, a szereplők érdekes szólásait, vagy furcsa széphangzású nevet megjegyzik és mese témájú játékaikban egymást így is szólítják
Anyanyelvi nevelés			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • ANYANYELVI NEVELÉS 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni fejlettségükhöz mérten szívesen beszélnek arról, ami összefügg a saját cselekvésükkel, a velük megtörtént eseményekkel • Ismerik a környezetükhöz tartozó tárgyak és megszokott jelenségek nevét. • Ismerik azokat a szavakat, amelyek a tárgyak, személyek szembetűnő tulajdonságait, mozgását, cselekvését jelöli • A megismert szavakat, 	<ul style="list-style-type: none"> • Bátran és szívesen beszélnek, elmondják korábbi élményeiket, azt, hogy mit csináltak előzőleg, és mit akarnak most csinálni. A felnőttekhez fűződő kapcsolatuk a „miért,” kérdések sora jellemzi. • Értik és használják az ismert szavakat akkor is, ha azokkal a jelölt tárgyakat, személyeket nem szemlélik közvetlenül. A megismert szavakat, kifejezéseket, szófordulatokat a szokástól eltérő 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyerekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket. Összefüggő beszédükben, elbeszélésükben sok a szóismétlés, köztöszóhalmozás • Elbeszélésük folyamatos, az időrendi sorrend és a logikai összefüggések követése még nem következetes • Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő

Pedagógiai Program

Anyanyelvi nevelés			
Tartalom	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • ANYANYELVI NEVELÉS 	<p>szófordulatokat más hasonló helyzetekben helyesen alkalmazzák</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gondolataikat összefüggően mesélik el, láncszerű vagy szaggatott szövegszerkesztéssel, esetleg gyakori szövegszerkesztési hibákkal. • Leggyakrabban kérés, kérdés, felkiáltás formájában nyilatkoznak • A mondatok, mondatszakaszok hangsúlyozása esetleges, gyakran nem felel meg az értelem, érzelem, vagy a ritmus által megkívánt hangsúlynak. A szólam, a mondat első szótagjának, szavának nyomatékosítása gyakran hiányzik, vagy elmosódik. A kérdő mondatok hanglejtése általában véghangsúlyos. • A beszédhangokat egymástól megkülönböztetve pontosan hallják. • A magánhangzók és a mássalhangzók nagy részét tisztán ejtik 	<p>beszédhelyzetben is jelentésüknek megfelelően értik és használják.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gondolataikat érthetően, összefüggően tudják kifejezni, közölni, leírni, mesélni. • Szövegszerkesztésük gyakran összefolyó, sok ismétléssel, főleg köztérrel. • Társaik beszédére odafigyelnek, és igénylik, hogy őket is figyelmesen hallgassák meg. Alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatát, a figyelemfelhívást, a köszönést, udvariassági kifejezéseket • Helyesen használják a jelen és a múlt idejű igeidőket, a képzőket, a ragokat, a határozott és határozatlan névelőt • A beszédhelyzethez illeszkedően, és az anyanyelvnek megfelelő hanglejtéssel használják az állító és tagadó mondatokat, a felkiáltást, a felszólítást, az óhajtást • Még előfordulhat helytelenül képzett vagy helyettesített hang (r-j) 	<p>beszédfordulatokkal és viselkedési normákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyugodtan és figyelmesen hallgatják meg a beszélgető partnereiket, és ha párbeszédben vesznek részt, többnyire végig várják a másik megnyilatkozását. • Saját kérdéseiket, gondolataikat a párbeszéd témájához igazítják. • A grammatikai elemek és a névszótó változások adekvát alkalmazása beépült a mondat szerkesztésbe. • Helyesen használják a névmásokat, a jövő időt és az igemódokat. • Tudják a névutók használatát Hol, Honnan? Hová? kérdésre válaszolva. Helyesen alkalmazzák a beszéd prozódiai elemeit, - hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő. • A metakommunikációs jeleket a beszéd témájához, az ahhoz igazodó aktuális érzelmi állapothoz és a személyiségükhöz igazodóan alkalmazzák. • Tisztán ejt minden hangot

5.4. Ének, zene, népi játék, tánc

Intézményünkben a zenei nevelés a művészeti tevékenység része, mely a gyermekek fogékonyságát, nyitottságát, zenei képességeinek fejlesztését elsősorban érzelmi alapon kívánja kibontakoztatni.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, a népi játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az ének, a zene, a népi játékok, a néptánc, a néphagyományok és az ünnepek kiemelt szerepet kapnak az óvodai nevelés során, különösen a nemzeti kultúra közvetítésében. Az óvodapedagógus az élményszerű tevékenységek eszközeivel, a gyermekek életkori sajátosságaira építve ismerteti meg a gyermekeket a magyar hagyományokkal. E tevékenységek hozzájárulnak a nemzeti identitás alakításához, az értékek átörökítéséhez, valamint az érzelmi kötődés és a hagyománytisztelet kialakulásához.

Az éneklés, zene és ezekhez kapcsolódó mozgás is a mindennapok része a gyermekcsoportok életében.

Cél:

A gyermekek koruknak megfelelő magyar zenei hagyományokra épülő, minőségi zenével találkozhatnak és ez érzelmileg mélyen érintse meg őket.

Zenekedvelő, zeneértő gyermekek nevelése.

A népi játékok, a zene megszerettetése.

A szép, tiszta éneklésre való szoktatás.

A zenei hallás, a ritmusérzék, zenei emlékezet fejlesztése.

A gyermekek esztétikai érzésének, mozgáskultúrájának formálása.

A közös éneklés, a közös játék, zenehallgatás útján zenei kultúrájuk fejlesztése.

A tervezés során a **módszertani komplexitás** megvalósítása.

A művészi ágak sajátosságainak ismertetése során a gyermek kommunikációs készségének fejlesztése, a személyiség teljes kibontakoztatása.

A népi játékok globális tanítása által- /dallam, szöveg, mozgás és játék együttesében/ a beszélt nyelv fejlesztésén túl a zenei és mozgásanyanyelv megalapozása.

A szellemi örökségünk alapjainak átadása

A nemzeti érzés első építő köveinek lerakása.

A műveltség megalapozása a hagyományos kultúra területéhez tartozó tevékenységek és játékok közben.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése az ének, zene, népi játék, tánc eszközeivel

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyag igényesen válogatott népi játékokból, és a kortárs művészeti alkotásokból életkornak és az adott csoport zenei képességeinek megfelelő válogatása.
- A zenei anyag többségét a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez igazítjuk.
- A megfelelően válogatott zenei anyagok fontos eszközéül szolgálnak a gyermekek zenei képességének és kreativitásának alakításában.
- Attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel.
- A felnőtt minta spontán utánzási lehetőségének biztosítása, ezáltal az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik.
- A nap folyamán többször is zenei élményhez juttatjuk a gyermekeket (dúdolgatás, zörejek, zenei hangok), nyelvi képességek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Megfelelő szervezeti formák lehetőségének felkínálása, a zenei képességek fejlesztésére a gyermekek által kezdeményezett alkalmoszerű játékok, más műveltségi területekhez való kapcsolódással.
- Zenei ízlésformálás.
- A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelmet fordítunk a nemzeti, etnikai kisebbség, a hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek zenei nevelésére is.

Ritmusérzék fejlesztés

A zenei nevelésben a ritmusérzéknek, s az ezzel összefüggő egyensúlyérzéknek a kialakulása **6-7 éves korra befejeződik. A későbbi korokban e készségek csak rendkívüli többletmunkával és már csak nagyon kis mértékben fejleszthetők.**

Egyensúlyérzék fejlesztése → lásd táblázat

A ritmusérzék fejlesztés területei:

1. Metrumérzék
2. Ritmusérzék (a dalok, mondókák ritmusának megéreztetése)
3. Ütemérzék
4. Tempóérzék

E képességek fejlesztése csak **folyamatos** cselekedtetés során valósulhat meg a következő tevékenységek közben:

- dal- és mondóka anyag
- ritmikus játékok
- ritmusjátékok

1. Metrumérzék fejlesztés

A ritmusképzés alapja a metrumérzék fejlesztése, kifejezése **egyenletes lüktetéssel** történik. Az óvodai dal, mondóka anyagban az alaplüktetés negyed hangértékeket jelent.

Az egyenletes lüktetés érzékeltetésére változatos játékokkal:

1. a lüktetést megéreztető mozgások ölbeli játékainkon keresztül,
2. a lüktetést kifejező ritmikus mozgások.

Lüktetést megéreztető játékok	Lüktetést kifejező ritmikus mozgások
<ul style="list-style-type: none"> • Altatók • Arcsimogatók • Ökölütögetők • szitalás • Ujjasdi-tenyeresdi • Kézcsipkedők • Furdető-csipkedő • Etetők • Álltatók • Tapsoltatók • Orr érintgetők • Homlok érintgetők • Testrészekre mutogatók • Láblógatók • Dülöngélők • Lovagoltatók, höcögtetők • Háton, nyakban hordozók, • Hintáztatók karon, lábon, hintán • Gyógyítók 	<ul style="list-style-type: none"> • A fej mozgásai, billegtetése: fejfördítés jobbra-balra • Váll mozgásai: vállhúzogatók, vállütés • Ujjak mozgása: hajlítás-nyújtás (csiga, cica hívogatók) • Karok mozgása: ringatók, hintáztatás • Kéz mozgása: kézcsipés, ütések kézfejen, combon, talajon, mellkason, tapsolás, • Törzs mozgása: törzsfördítés • Lábak mozgása: hajlítás, nyújtás, dobogás, járás (körjátékok) • Hangszerek utánzása: hegedű, dob, furulya, zongora, triangulum, citera, • Munkamozdulatok utánzása: főzés mozgásai: keverés, gyúrás, dagasztás, nyújtás, vágás; borsó, virágültetés, mérleg, kaszálás, lovaglás, malomkörzés, • Állatok mozgása: gólya, ló, madár, katica, nyúl, béka, <p>Egyenletes lüktetés a körjátékokban</p> <ul style="list-style-type: none"> • Járás mozdulatai (a népi játékokban) • Kiszámoló mozdulatok (a kiolvasókban) • Járás-guggolás (guggolós körjátékok) • Járás forgással (páros forgók) • Vállak érintése (várkörjátékok, kendős játékok) • Csárdás lépések • Szökdelés, sergés, forgás

Metrumérzék fejlesztése → lásd táblázat

2. Ritmusérzék fejlesztés

A ritmust; - hosszabb és rövidebb egységek időbeli egységek egymásutánja.

A dalok, mondókák ritmusának a megéreztetését a gyermek 4 – 5 éves korában /középső csoport/ kezdhethjük el, ekkorra az egyenletes lüktetést már „biztosan” érzi.

A ritmuskészség fejlesztésének lépései:

- A dal-mondóka ritmusának megéreztetése,
- Ritmusvisszhang,
- Ritmuskifejezés belső hallással,
- Mondóka, dal felismerése ritmusról,
- Ritmus és metrum összekapcsolása.

A ritmusérzék fejlesztésére alkalmazott mozgások:

- Taps – a gyermekek nevének tapsolása, kitalált szövegek ritmusának tapsolása, ritmushangszerekkel (dob, ritmuspálca, saját maguk készíttette hangszereken)
- Fakanál-bábbal történő ritmus kifejezés: a báb táncoltatása ritmikus kopogással az asztalon
- Kérdés-felelet-, ritmusposta-, távírdás játékkal

Ritmuserzék fejlesztése → lásd táblázat

3. Ütemérzék fejlesztése

Ütem; A zene hangsúlyainak egymásutánja ütemekbe tagolja a ritmust.

Gyermekdalaink többsége páros, kettes lüktetésű. Az első negyed hangsúlyos, a második hangsúlytalan.

- Az ütemhangsúly megéreztetésének alapja az egyenletes lüktetés. /3 – 4 éves kor/.
- 4-5 éves korban emeljék ki a gyermekek a dalok kettes lüktetését ütemhangsúly szerint mozdulattal, tapssal, ütőhangszerrel.
- 5-7 éves korban finoman, halkán emeljék ki a kettes lüktetést járással, tapssal, ütőhangszerekkel, ritmikus járással, játékos mozgással, népi játékokkal az ütem kezdőhangsúlyai szerint csoportosan.

Ütemérzék fejlesztése → lásd táblázat

4. Tempóérzék fejlesztés

A tempóérzék fejlesztésének kettős feladata van:

- Az életkornak megfelelő tempó. kialakítása és megtartatása az népi játékok közben
- A használatosnál gyorsabb és lassabb tempó megfigyeltetése és alkalmazása / 4- 5 éves korban kezdődik/

Tempóérzék fejlesztése → lásd táblázat

A zenei hallásfejlesztés

A hallásfejlesztés területei:

1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése
2. Hangerő iránti érzék fejlesztése
3. Hangszínek felismerése
4. Belső hallás fejlesztése

1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése

Célja az éneklési készség alakítása a hangterjedelem fokozatos bővítésével.

- A gyermek éneklőkészségének alakítása
- Átlagos hangmagasság d' - h' vagy c' - a'
- hangterjedelem bővítése, magasabb-mélyebb kezdőhanggal (transzponálás)

- A hangmagasság különbségek megéreztetése (magas – mély ellentétpár)

1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése → lásd táblázat

2. Hangerő iránti érzék fejlesztése

- A **halk-hangos** fogalompár megismertetése. A fogalompár tagjainak egymáshoz viszonyított bemutatása; beszéden, éneken, hangszeres játékon, zörejen.
- A hangerő, más néven dinamikai különbségek segítenek a hallás finomításában, zenei kifejezőkészség árnyaltabb lesz.

Hangerő különbségek megéreztetése.

Tempó és dinamika összekapcsolása..

/A halk ne legyen suttogás, a hangos ne legyen kiabálás/

Hangerő iránti érzék fejlesztése → lásd táblázat

3. Hangszínérzék fejlesztése

- Hallásfinomítás és
- Zenehallgatásra nevelés

Megvalósítás módja;

- Emberi hang hangszíne

- **Eltérő és hasonló** zörejek
- Ütő- és dallamjátszó hangszerek hangjának megfigyeltetése
- Természet és a környezet hangjainak megfigyeltetése

A zenehallgatási anyag kiválasztásának szempontjai:

A zenehallgatási anyag kiválasztásánál *nincs* hangterjedelmi, ritmikai, szövegterjedelmi megkötés, mindez az pedagógus zenei képességén és előképzettségén múlik.

- Tematikailag illeszkedjen a foglalkozás célkitűzéséhez, az évszakokhoz, a gyermek hangulatához, stb.
- Fokozatosság (csoportonkénti bontás) → Lásd táblázat
- Óvodapedagógus éneklési készsége, hangszertudása
- Zenei anyag ízléses, művészi értékű legyen

- **Hangszínérzék fejlesztése** → lásd táblázat

4. Belsőhallás fejlesztése

Előzményének tekintjük a halk-hangos éneklést és az énekes párbeszédet.

Célja;

- A **zenei emlékezőképesség** fejlesztése; egymásra épülő szintjei
- A zenei emlékezőképesség fejlesztése a **daltanuláson** alapszik
- **Dalfelismerés.** /ritmus, kezdő – záró motívumok, játékszabály, eszköz, szövegrészlet, kép/
- **Visszhangéneklés:** Először csoportban, majd, egyénileg is (2-3 ütemnyi).
- **Dallambújtatás:**

Jól ismert dalt hangos éneklés után, a motívum utolsó negyedére adott hallható jelre (taps, koppantás) magában éneklő a gyermek, majd újabb jelre megint hangosan (motívumonkénti váltással)

Belsőhallás fejlesztése → lásd táblázat

Pedagógiai Program

Tervszerű ének foglalkozások

Életkor	Kötetlen	Időtartam
3-4 éves	Naponta többször ismétlődően, komplex módon	5-15 perc
4-5 éves		20-25 perc
5-6-7 éves		30-35 perc

Fejlesztés tartalma

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none">Dalanyag	<ul style="list-style-type: none">5 - 7 mondóka hossza 2 -3 motívum10 - 14 játékdal hossza 8 – 12 ütem /6 -8 motívum/2 – 3 műdal	<ul style="list-style-type: none">4 - 6 mondóka hossza 4 -6 motívum12 - 15 játékdal hossza 12 – 16 ütem /6 -8 motívum/3 – 4 műdal	<ul style="list-style-type: none">4 - 6 mondóka hossza 6 - 12 motívum16 - 20 játékdal hossza 12 - 18 ütem5 – 6 műdal

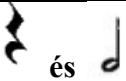
Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Mozgásforma játék 	<p>Mozgásuk fejletlen, egyedül játszanak szívesen népi játékokat ülve, állva, utánzó mozgással játsszák, körbejárás, szerepcserélős körjáték,</p>	<p>Vonulós játékok: csiga, kígyó, kifordulós játékok,</p>	<p>Bonyolultabb játékok: kergetőzés, párválasztó, alakoskodó, stb.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Körjátékhoz kapcsolódó táncmozdulatok 	<ul style="list-style-type: none"> • térdrugózás • testsúlyáthelyezés kis • terpeszben (ringás) • guggolás • dobantás • forgás egyedül • ugrálás páros lábon • combütés egyenletesen • két kézzel • egyenletes taps 	<ul style="list-style-type: none"> • köralakítás kézfogással, • egyenletes járással • vonulások hullám és • csigavonalban • kifordulás a körből, • irányváltoztatás • kör szűkítése, tágítása: • egyenletes lépés a kör • középpontja felé és vissza • ringás állva és járás közben • rugózás (egyenletes • térdmozgás) • páros sarokemelgetés • sarokkoppintás előre váltott • lábbal • helyben járás lábujjon és • sarkon • forgás egyedül, párosan • szökellés • egymás megkerülése • páros forgás páros kézfogással • páros vonulás kézfogással 	<ul style="list-style-type: none"> • vonulások hullám- és • csigavonalban, kapuk alatt • átbújás, köralakítás • oldalzáró lépés egy irányba • jobbra-balra • záró lépés előre-hátra • csárdáslépések (párban, • kézfogással) • záró lépés hátra • lépés dobantással • szökdelés karlengetéssel, • tapssal, forgással • páros keresztezett kézfogás • szökellés páros kézfogással • forgás párban • páros forgás szökelléssel • sergés /futólépés/ • kézgesztusok

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Körjátékhoz kapcsolódó táncmozdulatok 		<ul style="list-style-type: none"> • oldalzáró lépés dobbantással • záró lépés előre dobbantással • lassú höcögő 	
<ul style="list-style-type: none"> • Esztétikus mozgás 	<p>Mozgásos játék változatai - felnőtt gyerekekkel, - két gyerek együtt és - önálló utánzás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapcsolódjanak be utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok végzésébe 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű játékos mozgások egyöntetű, esztétikus végzése • Kéz láb mozgása éneklés közben koordinált • Szép térformák alakítása; - körben, - hullámvonalban, - csigavonalban az óvodapedagógus segítségével 	<ul style="list-style-type: none"> • Esztétikus mozgás igényének fölkelése, egyszerű játékos, táncos mozgások játékhoz kapcsolása • Egyöntetűen körbejárnak szép – kicsit oldalt fordított – testtartással, kézfogással • Egyensúlyváltást igénylő mozgásokra képesek; kilépés, dobbantás, forgás...
Ritmusérzék fejlesztés Területei			
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Metrumérzék • 2. Ritmusérzék (a dalok, mondókák ritmusának megéreztetése) • 3. Ütemérzék • 4. Tempóérzék 			
<ul style="list-style-type: none"> • Egyensúlyérzék fejlesztése állásban, járásban 	<ul style="list-style-type: none"> • hintáztatók, höcögtetők, altatók, fejhajtogatók • guggolások • állás fél lábon • tárgy egyensúlyozása 	<ul style="list-style-type: none"> • táncos jellegű mozdulatok (oldal kilépés, sarokemelés, sarok kirakás, ingás, forgás) • térdelés, fél térden való egyensúlyozás 	<ul style="list-style-type: none"> • tánc közben minden olyan mozdulat, ami az egyensúlyi helyzetből kibillent a gyermeket, • ugrás testfordulattal, • kendő, bot átugrása • szökdelés, testforgások, • fél lábon szökdelés
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Metrumérzék 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyenletes lüktetés érzékeltetése, mondókázás, éneklés közben játékos mozdulatokkal 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyenletes lüktetés kifejezése játékos mozdulatokkal, tapssal és körbejárással 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése és összekapcsolása

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Metrumérzék 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű ritmushangszerek használata az egyenletes lüktetés kifejezésére. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ritmushangszerek használata az egyenletes lüktetés kifejezésére. Saját készítésű hangszerek használata is 	<ul style="list-style-type: none"> • A dalok ritmusának hangoztatása belső hallás alapján • Dalok és mondókák felismerése ritmusról • Ritmusvisszhang • Ritmus és metrum összekapcsolása.
<ul style="list-style-type: none"> • 2. Ritmusérzék 		<ul style="list-style-type: none"> • A dalok, mondókák ritmusának kiemelése • szöveges ritmusmotívumok ismétlése csoportosan és egyénileg is • Ritmushangszerek használata a ritmus kifejezésére 	<ul style="list-style-type: none"> • Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak két egységnyit is csoportosan és egyénileg is
<ul style="list-style-type: none"> • 2. Ritmusérzék <p>Ritmus, kezdőmotívum.</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>két negyed ütemű dalokban;</p> <ul style="list-style-type: none"> • negyed és • páros nyolcad 	<div style="text-align: center;"> </div> <p>és</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>két negyed ütemű dalokban</p> <ul style="list-style-type: none"> • negyed és páros nyolcad mellett • negyed szünet és • szinkópa is előfordulhat <p>MOTÍVUM két kétnegyed <u>ütem</u></p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>és</p> <ul style="list-style-type: none"> • negyed szünet és • félhang

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • 3. Ütemérzék 		<ul style="list-style-type: none"> • A dalok kettes lüktetésének kiemelése ütemhangsúly szerint mozdulattal, tapssal, ütőhangszerrel, változatos mozdulatokkal 	<ul style="list-style-type: none"> • A kettes lüktetést finom, halk kiemelése járással, tapssal, ütőhangszerekkel, ritmikus járással, játékos mozgással, népi játékokkal az ütem kezdőhangsúlyai szerint csoportosan. • A zenei formaérzék fejlesztése a motívum hosszának megéreztetésével
<ul style="list-style-type: none"> • 4. Tempóérzék 	<ul style="list-style-type: none"> • Tempótartás = 66-80 az óvodapedagógus segítségével 	<ul style="list-style-type: none"> • Éneklés közben tempótartás = 80-92 ettől eltérő ↔ • A gyors és lassú tempó megfigyeltetése és kifejezése mondókával, énekléssel, mozgással egy dalon végig azonos tempóval. ↔ • gyors = 100-110 • lassú = 72-80 	<ul style="list-style-type: none"> • normál = 92-102 tempótartás ↔ • Tudjanak egyenletes tempót tartani az óvodapedagógus indítása után éneklés, mondóka, mozgás közben ↔ • Óvodás kor végére tudjanak kifejezni gyors-lassú között különbséget beszéddel, énekkal, tapssal, járással és egyéb mozgással ↔ • gyors = 120 • lassú = 72

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>A zenei hallásfejlesztés</p> <p>A hallásfejlesztés területei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése • 2. Hangerő iránti érzék fejlesztése • 3. Hangszínek felismerése • 4. Belső hallás fejlesztése 			
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • A zene figyelmes érdeklődő meghallgatására, befogadására szoktatás • Spontán zenei alkotókedv fölébresztése énekes beszéddel, mondókákkal, dalokkal • A dalok közül legalább hatot biztosan és könnyedén énekelnek • A mondókákat negyedenként kiemelt hangsúllyal a természetes beszéd hanglejtésének megfelelően mondják 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodapedagógus indítása után önálló, viszonylag tiszta éneklés csoportosan • A dalok közül legalább nyolcat biztosan helyes szövegkiejtéssel énekelnek • A gyerekek egyedül is énekelnek az óvodapedagógus segítségével • Kis dallammotívumok kitalálása az óvodapedagógus ritmus és dallammotívum modelljei alapján 	<ul style="list-style-type: none"> • A csoport önálló tiszta éneklése a megszokott hangmagasságon és tempóban • Egyéni tiszta éneklés választott dallal • Felelgetős játékokat - két csoportban, vagy csoport és egy gyermek- folyamatosan az óvodapedagógus segítségével is el tudnak énekelni
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése <p>Hangmagasság</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oktáv távolságban 	<ul style="list-style-type: none"> • oktáv és • kvint távolságban 	<ul style="list-style-type: none"> • oktáv, • kvint és • terc távolságban

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc						
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja		4-5 éves gyerekek csoportja		5-6-7 éves gyerekek csoportja	
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése <p>Hangkészlet, hangterjedelem, dallamotívum</p>	<ul style="list-style-type: none"> s-m, 3 - 4 dal l-s-m, 3 - 4 dal m-r-d, 2 - 3 dal s-m-r-d, 2 dal d-l-s, 1 dal 	<ul style="list-style-type: none"> l-s-m, 2 - 3 dal m-r-d, 2 - 3 dal s-m-d 2 - 3 dal s-m-r-d, 2 - 3 dal d-l-s, 2 - 3 dal m-r- d-l 1 - 2 dal 1 dal 	<ul style="list-style-type: none"> s-m, 2 dal l-s-m(fá) 2 dal sz-m-d(lá) 1- 2 dal m-r-d, 1- 2 dal -m-r-d(fá) 2- 4 dal l-s-f-m-r-d 6 - 8 dal m-r-d-l (ti) 2 dal m-r-d-l-s 2 -3 dal r-d-l-s 2 dal 			
<ul style="list-style-type: none"> • 1. Hangmagasság iránti érzék fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • A hangmagasság különbségek megéreztetése (magas – mély ellentétpár) – jól hallható eltérések alapján. →Beszédben, énekben, hangszerek hangján • Megnevezés több módon: pl. vékony-vastag, majd magasabb-mélyebb szavakkal. • A felismerés és térben mutató segítségével, közösen /mutatása felemelt illetve leeresztett kézzel/ • Bekapcsolódás kicsit magasabban – mélyebben elkezdett egyszerű dallamokba, hangmagasság további tartásával • Dallamjátzó hangszerek felismerése 		<ul style="list-style-type: none"> • Magas - mély felismerés és megnevezés, térben mutató segítséggel, közösen • Maguk is beszélnek, énekelnek magasabb, mélyebb hangon segítséggel • A gyermek egyéni zenei élményének önkifejezése a mozgásban • Dalok felismerése hangszerjátékról 		<ul style="list-style-type: none"> • Magas – mély felismerés, megnevezés, térben mutató segítség nélkül • Beszéd, éneklés magasabban - mélyebben önállóan • Dallamvonal követése térben, éneklés közben, a gyermek egyéni zenei élményének önkifejezése a mozgásban • Éneklésnél változó kezdőmagasság átvétele • Dalok felismerése hangszerjátékról • Dallamok kitalálás versekhez, mondókához, bábozáshoz 	

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • 2. Hangerő iránti érzék fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • Halk - hangos közötti különbség megfigyelés, felismerés és alkalmazás, beszéden, zörejen, a hangokat mutatják a kezükkel. • Megnevezés hangos – halk szavakkal az óvodapedagógus által 	<ul style="list-style-type: none"> • Hal és hangos fogalom pár viszonyának megértése, zenei tevékenységben alkalmazása csoportosan egyénileg is /önálló jelentkezés alapján/ 	<ul style="list-style-type: none"> • Hal - hangos felismerés, megnevezés, térben mutató segítség nélkül. • Beszéd, éneklés, hangszeres kifejezés (ritmushangszerek) önállóan. • Tempó és dinamika összekapcsolása; <ul style="list-style-type: none"> • Halk – gyors • Halk – lassú • Hangos – gyors • Hangos – lassú
<ul style="list-style-type: none"> • 3. Hangszínek felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgy, hangszer bemutatása, megszólaltatása, megnevezése óvodapedagógus által. • Tárgy, hangszer megszólaltatása, megnevezése óvodapedagógus – gyerekek • Zöreje hangok felismerése – üveg, fém, fa, papír - hangszerekből: hegedű, gitár, furulya – ritmusjátzó hangszerek: - dob, cintányér háromszög, ritmusbot • Dallamjátzó hangszerek felismerése • Alkalmanként környezetük zörejeinek, a természet hangjainak megfigyeltetése 	<ul style="list-style-type: none"> • Zörejek, beszéd és az énekhang megkülönböztetése • Tárgy, hangszer megszólaltatása elrejtve, megnevezés segítségével • Dalok felismerése dúdolásról vagy hangszerjátékról • Finomabb hangszínek különbségének meghallása • A természet és a környezet hangjainak megfigyelése, hangirány és hangtávolság • Ismernek sokféle ritmusjátzó hangszert, önállóan tudják használatukat a lüktetés és a ritmus kifejezésére 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszéd, éneklés, hangszeres kifejezés (ritmushangszerek) önállóan • Tárgy, hangszer megszólaltatása elrejtve, megnevezés, csak gyerekek • Finomabb hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése a természetben, a környezetben, hallható zörejekben, • Finomabb hangszínek beszéd és énekhangokban, valamint hangszeren játszott zenében • Beszédhangszín és hangsúly megváltoztatással a mondat értelmének változtatása.

Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játék, tánc			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Hangszínek felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Zenehallgatás; - játékdalok és mondókák (mozgással), dalok állatokról, virágokról, ünnepi hangulatot keltő dalok • Érdeklődéssel hallgatják az óvodapedagógus énekes és hangszeres előadásában a népdalokat, műdalokat 	<ul style="list-style-type: none"> • Zenehallgatás; időjáráshoz, alkalomhoz kötődő dalok, több szakaszos, tréfás történetek, különböző hangulatot kifejező népdalok, könnyű egyszólamú műzenei szemelvények, dallamok (hangszerrel is) • Figyelemmel hallgatják az óvodapedagógus énekét, hangszerjátékát • Érzékenyek a zenei hangokra • Szívesen hallgatják egymás spontán énekét 	<ul style="list-style-type: none"> • Néhány hangszer hangjának és játékmódjának megismerése eredetiben • Zenehallgatás; óvodapedagógus közös éneke vagy hangszerjátéka, dalok énekes, hangszeres előadása, ismert népdalok bemutatása CD-ről. • Minél több hangszeres előadás, többszólamú művek énekes és hangszeres előadása, esetleg vendégelőadókkal • Figyelmesen hallgatják a bemutatott élőzenét, a hangulatban egymástól eltérő népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek dalait
<p>4.Belsőhallás fejlesztése</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egy motívumnyi változatos dallamfordulatok visszaéneklése, megközelítőleg tiszta hangon öt hangterjedelemben • Gyermek felismeri, de nem tudja énekelni a dalt. • A dalt segítséggel közösen éneklük. • A dalt segítség nélkül csoport éneklük. • A dalt néhány gyermek éneklük. • A dalt egyedül éneklük. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szöveges motívumok visszaéneklése hat hangterjedelemben változatos ritmusfordulatokkal és dallammal • Szöveges ritmusmotívumok visszahangszerű ismétlése csoportosan és egyénileg • A gyermekdalok a fejlesztő játékkal együtt való éneklése, csoportosan 	<ul style="list-style-type: none"> • Motívumok pontos visszaéneklése csoportosan és egyénileg is • Felelgetős játékok éneklése két csoportban folyamatosan • Dallamfelismerés jellegzetes kezdő vagy sajátos belső, illetve zárómotívumról is • Dallambújtatás (hallható jelre) előbb rövid, majd hosszabb motívumszakaszokkal

5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, népi játék eszközeivel, a gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával. A gyermek természetes, eredendő kommunikációs hajlandóságára és kíváncsiságára építünk. Az ábrázolás összetett, sokszínű nevelési terület, mert magában foglalja a rajzolást, a festést, a mintázást, a kézi munkát, a képalkotást, konstruálást és a műalkotásokkal való ismerkedést. Megismerteti a gyermeket a különböző anyagokkal, azok tulajdonságaival, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel, fejleszti az eszközök használatának, a velük való bánásmódnak szokásait. A megfigyelés és ábrázolás által formálódnak a gyermekek érzelmei, képzeleti, gazdagodik élmény és formaviláguk. A vizuális nevelés kötetlen szervezeti formában, többféle technikai lehetőség biztosításával történik.

Célunk:

Az ábrázolás örömeinek kialakítása, a vizuális nyelv elsajátíttatása, a gyermek élmény - és fantáziavilágának szabad, képi önkifejezése. A látás útján történő megismerő, befogadó és alkotó tevékenység fejlesztése, melyek segítik a gyermeket a képi világban való tájékozódásában és később a vizuális jelek értelmezésében. A változatos megfigyelések és a vizuális élmények nyújtása, melyek hatására kialakul bennük a világ szépségeire való rácsodálkozás képessége, amely egyre kifinomultabbá, érzékenyebbé teszi a kisgyermekek percepcióját. Tér-, forma-, színeképzetük gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása. Az alkotás örömeinek megtapasztalása. A verbális és vizuális kommunikációs képességeik kibontakoztatása.

Feladataink:

- A személyiség fejlesztése többek között az ábrázolás különböző fajtáival; - rajzolás, - festés, - mintázás, - építés, - képalakítás, továbbá
 - műalkotások, - népművészeti elemek, - szokások, - hagyományok,
 - nemzeti szimbólumok, - az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés
- Tanulástámogató környezet kialakításával, változatos, óvodában és óvodán kívül megélt élmények biztosításával a belső képek gazdagítása, melyekre a gyermeki alkotás épül
- Az óvodai nevelésben lehetőség megteremtése a gyermeki alkotások közösségi térben, rendezvényen való bemutatására, a tehetségek felismerésére.
- Szervezett vagy spontán, a játéktevékenységek alatt vagy után kialakuló tevékenységek alkalmával a gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése (állandó hely, megfelelő időtartam, sokféle, változatos eszköz biztosítása a gyermekek számára elérhető helyen).
- A vizuális nyelv elsajátításának segítése;
 - Az óvodáskorú gyermek számára az érdekelődését felkeltő vizuális élmények és a változatos megfigyelési lehetőségek biztosítása,
 - A minél változatosabb anyagokkal és technikákkal való kísérletezés és az ezekben való jártasság megszerzése az utánpótlás révén.
 - Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.

Pedagógiai Program

- Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás. Az eszközhasználat elsajátítása kisgyermekkorban még elválaszthatatlan a motoros funkciók fejlődésétől és fejlesztésétől.
- A hagyományos óvodai ábrázolás eszközeinek és technikáinak használata mellett a népi kismesterségek, hagyományörző technikák, eszközök megismertetése a gyermekekkel.
- A vizuális és kommunikációs tevékenységek összehangolása. Az alkotás, a kifejezés, ösztönzése, amelynek háttérében a vizuális gondolkodás, a kognitív és érzelmi folyamatok állnak.
- A felnőttek személyiségében a tolerancia, az elfogadás domináljon, a gyerekek munkáit értéként kezelje.
- Az óvodapedagógus kiemelt figyelmet fordít a természetes anyagok és termékek sokoldalú felhasználására a vizuális tevékenységek során. A tevékenységek szervezésekor törekszik az újszerű megoldások keresésére, elősegítve a gyermekek kreativitásának kibontakoztatását. Célja a környezettudatos szemléletformálás és a fenntarthatóságra nevelés, mely az alkotómunka folyamatába szervesen beépül.

A vizuális nevelés három egymással összefüggő területe

megismerés bemutatás	alkotás és vizuális gondolkodás	anyag és eszközismeret; motoros funkciók
látáskultúra megalapozása	A síkbeli, térbeli ábrázoló, kifejező, közlő, alakító, konstruáló képességek fejlesztése	a látás és a kéz intelligenciájának kiművelése; a szem – kéz koordináció fejlesztése
megismerés ösztönzése	a térszemlélet, a forma- és színdinamika, a szerkezeti érzék, valamint az anyagismeret kialakítása és fejlesztése	a gyermekek megismertetése az anyagok tulajdonságaival, megmunkálási és kifejezési lehetőségeinek sokféleségével és kifejezési lehetőségeinek sokféleségével, az eszközök használatával
vizuális megismerő, befogadó képességek fejlesztése	a kreativitás a problémafelismerő és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás, az ízlés a nyitottság, az empátia és az érzelmi élet gazdagítása	korszerű médiumok kezelésének alapjaival való ismerkedés
megfigyelőképességük, tér és időérzékük fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezésével	környezettudatos magatartás formálása	a kéz ügyesség és a finommotorika fejlesztése
közlés és kifejezés képi formáinak megismertetése	formakészlet gazdagítása	

Pedagógiai Program

a képzőművészeti és népművészeti alkotások megismertetése	tér, - forma és színeképzeteinek formálása	
	a képi gondolkodás és vizuális képzelet fejlesztése	

Pedagógiai Program

Fejlesztés tartalma			
Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>Ajánlott tevékenységek</p> <p>Vizuális nyelv</p>	<p>Az ábrázolás anyagaival való ismerkedés közben – a firkálásból, gyurkálásból kibontakoztatva – elsősorban a gyerekek élményihez kapcsolódó egyénileg választott témák kifejezése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedés a természetes és mesterséges formákkal síkban és térben. • Ismerkedés a színekkel, színazonosítás. • Ismerkedés a vonalfajtákkal, minőségekkel. • Ismerkedés a folttal és a textúrával; felületfajták és minőségek. • Ismerkedés a tárgyak nagyságrelációival, anyagminőségükkel. • Ismerkedés a vonal-, folt- és színritmus lehetőségeivel. 	<p>A gyermek személyes élményeinek, elképzeléseinek, a hozzájuk közel álló személyeknek, állatoknak, növényeknek, természeti jelenségeknek, tárgyaknak, eseményeknek képi plasztikai kifejezése</p> <p>Az óvodai élet jeleneteinek, - a foglalkozási ágakban megfigyelt és feldolgozott jelenségek, témák ábrázolása emlékezet, megfigyelés alapján</p> <p>Eszközkészítés /közös játékhoz, foglalkozásokhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, építéshez, alkalmi ajándéktárgyak/</p> <p>A közvetlen óvodai környezet - csoportszoba udvar – ápolásában, rendezésében ünnepi díszítésében való együttes részvétel, önálló segítség</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedés a formákkal: tagolt forma, formaképzés színfoltokkal. • Ismerkedés a színekkel: színkeverés, színharmóniák, színállandóság. 	<p>A gyermek saját élményeinek hozzájuk közel álló cselekményes témáknak, a velük, vagy környezetükben történt eseményeknek, mesék, versek, dalok, történetek, elképzelt szereplőinek, jeleneteinek képi plasztikai kifejezése</p> <p>Eszközkészítés /közös játékhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, társaik szülei megajándékozásához, környezetük szebbé tételéhez</p> <p>Szűkebb és tágabb környezet rendezése alakítása, díszítése</p> <p>Találkozás műalkotásokkal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedés a formákkal: a formák gazdagítása újabb részformákkal, a formák díszítése, a formák karakterjegyeinek kifejezése. • Ismerkedés a színekkel: színmegfigyelések kifejezése, díszítés színnel. • Ismerkedés a képelemek elhelyezésével: a képelemek
Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			

Pedagógiai Program

Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>Ajánlott tevékenységek</p> <p>Vizuális nyelv</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedés a vonalfajtákkal, minőségekkel, foltképzés különféle felületfajtákkal és minőségekkel. Faktúraalakítás síkban és térben. • Ismerkedés a képelemek elhelyezésével: a képelemek elrendezése a szétszórt elrendezéstől az egyvonalas sorakoztatás felé. • Ismerkedés a téri formával: a forma jellemző jegyeinek összehasonlítása, a formák felületi minősége, a formai jegyek megjelenítésének problémái (emberi alak, állatfigura stb.). • Ismerkedés a téri formák közti arányviszonyokkal. • Ismerkedés az építőelemek összeillesztésének lehetőségeivel: sorrend és módszer, alapvető egyensúlyi helyzetek (stabil, instabil). 	<p>elrendezése sávosan, téri illúziókeltés alapelemeinek megjelenítése (pl. út).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedés a téri formával: karakteres formák létrehozása • Díszítés változatos alapanyagokon az ismert és újabb formaelemekkel és elrendezéssel • Ismerkedés a téri formák közti differenciáltabb arányviszonyokkal. • Ismerkedés az építőelemek összeillesztésének lehetőségeivel: több térrészlet összekapcsolása; statikai viszonylatok (stabilitás, labilitás, alátámasztás stb.) • Ismerkedés műalkotásokkal, azok vizuális kifejezőeszközeivel.
<p>Képalakítás</p>	<p>Firkálgatás, rajzolás, festés a gyerekek kedve és érdeklődése szerint, képzeletük, emlékképeik szerint</p> <p>Tetszés szerinti színválasztás, színhasználat</p> <p>Színes anyagok és tárgyak szétválogatása színek szerint</p>	<p>Rajzolás az udvaron, aszfalton, nagy méretekben, házak utak, kerítések, hullámvonalak, egyenesek, csigavonalak, jelenetek..stb.</p> <p>Emberalakok, környezet, tárgyak rajzolása saját elképzelés szerint</p> <p>Cselekményes jelenetek megjelenítése, mese, vers ábrázolása</p>	<p>Rajzolás nagy méretekben együtt is az udvaron, aszfaltra, földre; pl házak, utak, kerítések, térhálók, ugró iskola, országok, házak alaprajza</p> <p>Egyéni és közös kompozíciók rajzolása</p>

Pedagógiai Program

Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Képalakítás	<p>Beszélgetés „mesélés” a rajzokról Egymásnak és az óvónőnek pl. szórt elrendezésben a rész- egész – autó és kerekei, nap és sugarai Képek készítése: festéssel, rajzolással, papírragasztással, agyagba karcolással, nyomattal Ritmusképzés többféle módon Rajzolás puha ceruzával, puha viasszal, zsírkrétával, homokba pálcával, iskolai táblakrátával Rajzolás nagy felületre, csomagolópapírra, aszfaltra, cserépre Színre, formára kompozícióra vonatkozó tapasztalatok nyújtása és azok megjelenítése Formák, vonalak és színek használata, megnevezése. Emberalak részformái: fej, törzs, kar, láb Tájékozódás a kép síkján, szélén, középén Térviszonyok jelzése: lent, fent, egymás mellett, elől, hátul</p>	<p>Érdeklődés a környezet színei iránt pl: ég, föld, épületek, virágok, évszakok színei...stb. Vékonyabb vastagabb vonalak, tagoltabb formák, részformák, színek, színfoltok alkalmazása, mindezek ritmusba helyezése, díszítő munka Rajzolás bottal a földbe, iskolai krétával táblára, vagy aszfaltra Rajzolás nagy felületű papírra puha ceruzával, krétával, filc, és rostironnal, tussal, fa pálcával Festés ecsettel, sűrűre oldott vízfestékkel, temperával, viasz és zsírkrétával, festékkel színkeveréssel, sokféle alakú, méretű színű és anyagú papír használatával Az ecset kimosásának a helyes vízhasználatnak gyakorlás Agyagkompozíciók alkotása tárgyak lenyomataival, beszurkálással, karcolással, egyszerű agyaglapok díszítése Képalakítás spárga és fonal darabokkal, textillapra applikálással, színes papírlapra tépéssel kialakított papírfoltok</p>	<p>Számukra érdekes tárgyak, formák jelenségek megfigyelése és emlékezet alapján egyéni témába ágyazott megjelenítése Rajzolt formák gazdagítása, díszítése részformákkal, színekkel, formaismétléssel Mesék, történetek, események elképzelése, képi ábrázolása különféle technikákkal Keveréssel előállított színekkel, az egyéni színkeverés érvényesítésével különböző méretű kompozíciók, bábok, álarcok, díszletek festése Színkeveréshez, gombfesték, tempera, használata. Fehér festékhez más színek keverésének kipróbálása, /esetleg ecsetrajzhoz tus, vagy diópác használata/ Lenyomatok, karcok készítése különféle technikával Képeskönyvek, lenyomatok készítése kivágott képekből – további díszítése saját rajzzal A színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatok: - tér kifejezés a kép síkján – egymás</p>
Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			

Pedagógiai Program

Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Képalakítás	A kéz mozgás és a rajzeszközök nyomhagyása között összefüggés tapasztalható	felragasztásával A színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatok: térviszonyok ábrázolása: a kép motívumainak, szereplőinek Egymáshoz való térbeli viszonya / egymás mellett, fölött, lent, fent, szélén, közepén stb./ Új színek kikeverése A kevert színek felismerése, megnevezése. Kísérletezés vonallal, folttal és színekkel különféle eszközök és anyagok felhasználásával. Tájékozódás a kép síkján és térben A kéz mozgásának útja, ereje a rajzeszközök nyomhagyásában	melletti, fölötti formákkal Színek alkotása, festékdoldás, a színfoltok egymás mellé festésének lehetőségei A színek világos és sötét árnyalatainak megnevezése Színharmóniák felismerése, megnevezése az óvodapedagógus segítségével Forma- és színisméltések, ritmusok. Összetett felületképzés vonallal, folttal és színekkel. Formák jelenségek jellemzőinek megfigyeltetése; - szín, alak, részforma
Plasztikai munkák	Az anyagok formálásának próbálása; gyurkálás, formálgatás, nyomás, ütögetés, darabolás, mintázás, gömbölyítés, bemélyítés, sodrás, simítás, karcolás, tépegetés, ragasztás, nyom hagyás, díszítés Természeti tárgyak gyűjtése séta közben	Természeti tárgyak gyűjtése az óvoda környékén, vagy séták kirándulások alkalmával / termések, kavicsok, rügyek, ágak, falevelek. stb. / A gyűjtött tárgyak formáinak összehasonlítása más formákkal, szétválogatása, csoportosítása gömbölyűség, laposság,	Emberalakok, állatok, tárgyak mintázása, a legjellemzőbb forma, a legfőbb tagoltság egyéni érzékeltetésével A mintázott figurák összerendezése különböző térbeli kompozícióba, próbálkozás kétalakos szobor formázásával – pl - anya gyermekével, - barátok, - ember és

Pedagógiai Program

Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Plasztikai munkák	<p>Apró tárgyak válogatás csoportosítása nagyságuk, színük szerint.</p> <p>Forma felület nézegetése, tapintása, simítása közben, érzeteik, észleléseik szóbeli kifejezése</p> <p>Képlékeny, könnyen megmunkálható anyagok: homok, hó, agyag, gyurma, papír, doboz, termés, textil, fonal, fadarab, gallyak használata</p> <p>Nyomhagyás agyagban, lenyomatok készítése papíron.</p> <p>Kísérletezés vonallal, folttal és színekkel.</p> <p>Különféle egyszerű bábok készítése rajzolással vagy adott elemekből ragasztással (pl. sík- és zacskóbáb)</p> <p>Tárgyak csoportosítása, rendezgetése, építése, tapintása, formájuk és rendeltetésük megfigyelése.</p> <p>Díszítés. A környezet szépítése.</p>	<p>szabályosság, szabálytalanság alapján, felületi tulajdonságaik szerint</p> <p>Emberalakok, állat - és játékfigura mintázása, törekedve a formai tagolásra, a több részforma érzékeltetésére, a főbb részformák ábrázolására és díszítésére</p> <p>Egyszerű ajándéktárgyak, játékok készítése szerkesztő és összerakó munkával, díszítések kézimunkával / termésekből figurák, bútorok vagy terítők, dobozok, koszorúk, gyöngyök, láncok, füzérek, csákók stb./</p> <p>Bábok, díszletek készítése, ezek festése, összeszerelése, fakanálbáb, síkbáb, hengerbáb, zacskóbáb</p> <p>Homok, agyag, gyurma, színes papírlapok, kartonok, és sokféle lehetőleg nemes könnyen megmunkálható anyag / textil, fonal, bőr, fadarab, doboz, termés, gally/ használata</p> <p>Különféle technikák ismertetése;</p> <p>- nyirkálás, tépés, hajtogatás, konstruálás, plasztikai formázás, bemélyítés, kerekítés, szövés,</p>	<p>állat</p> <p>Játékok, modellek ajándékok, bábok, fenyődíszek készítése szerkesztő és konstruáló munkával, mintázással, szövással, fonással</p> <p>Díszítésük kézimunkával, az anyagszerűség betartásával, az összes a gyerekek által ismert formaelem, eljárás önálló alkalmazásával, nagyobb méretben is. / sík, és sapkás báb, hengeres báb, díszlet, bababútor, papírhajtogatás technikájával készített játékok, kellékek, álarcok, jelmezek..stb.</p> <p>Változatos, képlékeny anyagok alkalmas eszközökkel való alakítása, formálása</p> <p>A tárgykészítés céljának megfelelően a barkácsolás eszközeinek és a kézimunka, ábrázolás technikájának együttes használata; - papírtépés, nyírás, hajtogatás, ragasztás, varrás, mintázás, kötözés, fonás, szövés, applikálás ↔/- alkalmazás, illesztés, igazítás /,stb</p>

Pedagógiai Program

Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Építés	<p>Rakosgatás, sorakoztatás, játék közben, egyenes vonalban, körben vagy tetszőleges formában</p> <p>Különféle anyagokból, tárgyak elemek felhasználásával kisebb és nagyobb méretű térbeli alakzatok készítése, torony, kerítés, kuckó építése önállóan és együttesen is</p> <p>Tevékenység, építés nedves homokkal, tapadó hóval</p> <p>Téralkotó tevékenység a belső terekben, könnyen mozgatható bútorokkal, nagyobb méretű dobozokkal, takarókkal, építőjátékokkal, más elemekkel.</p> <p>Térbeli tájékozódás</p> <p>Térrendezés játékos feladatokkal</p> <p>Térbeli helyzet</p> <p>Formák egymáshoz rendelésének egyszerű lehetőségei</p> <p>Soralkotás</p> <p>Ritmusképzés</p>	<p>Nagy térbeli alakzatok, nyitott zárt körök, „kapuk”, egyenes és kanyargós sor pl. „vonat” formálása, a gyerekek közös mozgásos játékaik során</p> <p>Különféle anyagokból, tárgyakból építéssel, összerakással, térbeli rendezéssel kisebb, nagyobb formacsoportok, építmények alakítása: vár, udvar, sátor, szoba, alagút</p> <p>A homok és a hó mellett építőjátékok nagyobb méretű dobozok, takarók, építőjátékok és más elemek használata.</p> <p>Térbeli tájékozódás</p> <p>Közös munkák által készített nagyobb makettek, és a gyerekek által a játék során kialakított térrészek berendezése a célnak megfelelően játékokkal, maguk készítette tárgyakkal, formákkal, figurákkal / babaszoba, orvosi rendelő, tejbolt stb/</p>	<p>Konstruálás és nagyobb téri összeállítás nagy méretű elemekből; búvóhelyek, sátrak, házak építése</p> <p>Több napon át, folytatódó projekt jellegű konstruálás a homokban, hóban, vagy csoportban - gazdagodó formavilágú építés /óvoda, város, falu stb/</p> <p>A kertben kövekkel, kavicsokkal díszített ágyasok, utak szegélyek alakítása</p> <p>Makettek készítése, építése, felnőtt vezetésével, berendezésük a gyermekalkotásokkal - formák, tárgyak, modellek</p> <p>Térbeli tapasztalatok és megfigyelések</p> <p>Statikai tapasztalatok, az egymásra rakott formák egyensúlyi viszonyai: stabilitás, labilitás, egyensúly, alátámasztás, lefedés</p> <p>Vízszintes, függőleges, kanyargó, ferde irányok</p> <p>Alacsonyabb, magasabb, kisebb-nagyobb, több – kevesebb</p> <p>Tárgyak térbeli helyének meghatározása.</p>

Pedagógiai Program

Rajzolás, festés, mintázás kézimunka			
Területei	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Építés		<p>Térrendezés játékos feladatokkal</p> <p>Tárgyak térbeli helyének meghatározása.</p> <p>Tájékozódás a <i>kép síkján</i> és térben</p> <p>Elemi vizuális jelek megfigyelése képeken és ábrákon.</p>	<p>A tér átrendezése, berendezése, variálása és részletgazdagabb konstruálás.</p> <p>Tájékozódás a térben és síkban</p> <p>Tételek, helyzetek és, irányok megfigyelése, értelmezése</p> <p>A jelrendszerek vizuális alapelemeinek, tulajdonságainak megfigyelése.</p>
Műalkotások nézegetése	<p>Képi elemek helyének meghatározása és rendezése.</p> <p>Rácsodálkozás a természet szép látványaira.</p> <p>Közös beszélgetés a szépnek ítélt látványról, ábrázolt tárgyokról, élőlényekről, színekről, formákról.</p>	<p>Képi elemek helyének meghatározása és rendezése.</p> <p>Rácsodálkozás a természet szép látványaira.</p> <p>Közös beszélgetés a szépnek ítélt látványról, ábrázolt tárgyokról, élőlényekről, színekről, formákról.</p>	<p>Műalkotások nézegetése a róluk való beszélgetés hangulati, tematikai vagy térbeli, formai és színbeli elrendezési szempontból</p> <p>/- nagyobb méretű reprodukció, - dia kép, - eredeti mű /</p> <p>A környezetben látható esztétikus jelenség megfigyelése / pl táj, növények, időjárás, idős ember,, gyerekek, állatok</p> <p>Együttes gyönyörködés műalkotásokban / festmény, szobor, épület, népművészeti és formatervezett szép tárgyokban/</p> <p>Együttes gyönyörködés szerszámok, gépek természetes anyagok →/ fa, fém, bőr, textil/</p> <p>Művészi albumok nézegetése</p> <p>Helyi kézműves műhely, múzeum, kiállítás látogatása</p>

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

A külsővilág tevékeny megismerése matematikai tartalommal

Célunk

- A környezeti nevelés, mint a képességfejlesztés eszköze áthatja az óvodai nevelés egész folyamatát. A környezeti nevelés során szerzett tapasztalatok alapján a matematikai nevelés, elsősorban gondolkodásfejlesztés.
- A gyermek természettudományos gondolkodásának alakítása, lehetőség biztosítása a gyermekeink általi közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építve a környezet tevékeny megismerésére
- A természet szeretetére, a környezet természeti és társadalmi értékeinek megóvására, környezettudatos viselkedésre nevelés, természetbarát magatartásuk alakítása
- A gyermek aktivitása és érdeklődése alapján ismerje meg a szűkebb és tágabb természeti -emberi -tárgyi környezetet, annak formai, mennyiségi, téri viszonyait.

Feladataink

- A gyermek életkorának, belső szükségleteinek megfelelő és az egyéni eltéréseket figyelembe vevő lehetőség biztosítása a környezet tevékeny megismerésére, a valóság felfedezésére, spontán és szervezett érzéki tapasztalatszerzés útján, amelyek a környezetben való biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz és a biztonságos életvitel szokásainak alakításához szükséges.
- Pozitív érzelmi viszony alakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz
- A természetre és emberi alkotásokra figyelő óvó-védő szemlélet alapján együttműködésre épülő tevékenységek szervezése a gyerekek számára, mely lehetőséget ad a környezet ok- okozati összefüggéseink feltárására
- A környezeti nevelésen belül törekedjünk matematikai ismeretek nyújtására és azok összefüggéseinek feltárására
- Tanulás támogató környezet kialakítása, melyben a gyermek a környezet megismerése során szerzett matematikai tartalmú tapasztalatait, ismereteit alkalmazni tudja, azok összefüggéseit megértheti
- A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képesség fejlődésének, a kortárs kapcsolatok - és a környezet alakításának segítése
- A fenntartható fejlődés érdekében kiemelt hangsúly helyezése fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására
- Az óvodapedagógus törekedjen komplexitásra a tervező munkájában a projektkészítésben, a tematikus ütemtervek kidolgozásában. A környezet megismerésére nevelés tervezése során kiemelt hangsúly fektetése a természetes élethelyzetek kihasználására és a természetes környezetben tartott foglalkozásokra
- Tevékenység során olyan élmények, hatások ériék, amelyek környezetük felfedezésére, ok-okozati összefüggések feltárására ösztönzik őket.

Segítsük abban, hogy felfedező, kísérletező tevékenysége közben, fedezze fel és cselekvően vegyen részt környezete alakításában. Multiszenzoriális érzékelés lehetőségének biztosítása világ rejtjelmeinek megtapasztalására.

- Együttműködés során szerzett tapasztalatai, társas kapcsolatainak bővülése olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segítse, mint pl. segítségnyújtás, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, egymás sikerének elismerése.

A tevékenység tartalma

A gyermeket, szűkebb – tágabb környezetének felfedezése közben juttassuk olyan tapasztalatok birtokába, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek;

- a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások megismertetése,
- a közösséghez való tartozás élménye,
- az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékei, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

Életkori jellemzők, melyeket figyelembe veszünk a külső világ tevékeny megismerése során:

Fejlesztés tartalma

Pedagógiai Program

I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
	A külső világ megismerése során élményekhez juttatás , hozzájuk közel álló személyekről, növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, tárgyakról, eseményekről	A külső világ megismerése során szerzett élményeiket próbálják meg kifejezni gyermeki alkotásaikban, /rajz, festés, gyurmázás stb./ és szóban.	A külső világ megismerése során szerzett élményeiket fejezzék ki gyermeki alkotásaikban, /rajz, festés, gyurmázás stb./ és szóban.
<ul style="list-style-type: none"> • Környezeti nevelés, környezetvédelem 		<ul style="list-style-type: none"> • Vegyenek részt az óvodában szervezett környezetvédelmi programokon. Folyamatosan kapcsolódjak be az ott kialakított környezetvédelmi szokások betartásába 	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvő, szemléletes tapasztalatszerzés alapján aktívan vegyenek részt ökológiai összefüggések feltárásában, végezzenek egyszerű természettudományos kísérleteket – /vízszennyezés- olaj, pet palck.....; - víz, napfény megvonás hatása a növények fejlődésére...../. Játszanak környezeti neveléssel kapcsolatos játékokat. • Ismerkedjenek meg a természeti életközösség kapcsolatokkal /Pl. fák élővilága – madarak, kúszó növények/
<ul style="list-style-type: none"> • Közvetlen környezet - Óvodai élet • Szűkebb környezet • Tágabb környezet 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgessenek az óvodai élet első élményeiről és a továbbiakban folyamatosan az eseményeiről, ismerkedjenek az óvodai környezettel 	<ul style="list-style-type: none"> • Sétáljanak az óvoda környékén, megfigyelési szempontok alapján ismerkedjenek szűkebb környezetükkel • A gyermek minél több élményhez juttatása • „Kincsek” gyűjtögetése közösen • Tágabb környezetükről szerzett 	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódjanak az óvoda környékén, látogassanak el középületekbe, szaküzletekbe • Legyen alkalmuk tágabb környezetük megismerése sétákon, kirándulásokon / Állatkerti, tanösvények/, erdőn, mezőn, vízen szerzett élményeik

Pedagógiai Program

		élményeiket mesélik el	alapján
I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
		élményeiket mesélik el	alapján
<ul style="list-style-type: none"> • Család 	<ul style="list-style-type: none"> • Játszanak szimulációs játékot a családról • Tudják társaik nevét – a csoportban dolgozó felnőtteket néven szólítják 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a családról, játszanak különböző szerephelyzeteket teremtve családjátékot • Ki mivel tölti otthon az idejét • Teljes nevüket, családtagok nevét meg tudják mondani • A család neve, családtagok, a család otthona • Lakásuk címének gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> • Rögtönözzenek élethelyzeteket a családról, a családtagokról /életkor szerint hogyan élnek a családtagok a családban/ • Szimulációs játékban jelenítsék meg hogyan gondozzák, nevelik a felnőttek a gyerekeket, hogyan gondoskodnak róluk • Játszanak és beszélgessenek a család legfontosabb szükségleteiről • Beszéljenek arról, hogy a családban mindenkinek van kötelessége, jelenítsék meg a szülei foglalkozását • Lakásuk címe, szülei foglalkozása
<ul style="list-style-type: none"> • Testünk, érzékszervek 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedjenek a testükkel: kéz, kar, láb, fej, szem, fül, orr, száj • Ismerkedjenek a végtagok és érezszervek funkciójával • Ismerkedjenek az érezszervek ápolásával 	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosodjon bennük testük ápolásának szükségessége 	<ul style="list-style-type: none"> • A testrészeket az emberi test felépítése szerint felsorolják. • Számoljanak a kéz ujjain • Legyenek tisztában a tanult testrészeik számosságával • Figyeljék meg, hogy az ember, hogyan használja a munkaeszközöket, szerszámokat. Hasonlítsák össze az állatok mellső lábainak és az ember kezének funkcióját.

Pedagógiai Program

• Igényesek a testük tisztaságára			
I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Testünk, érzékszervek 			<ul style="list-style-type: none"> • Ismerjék fel a testnevelés és a sport fontosságát • Ismerjék meg az érzékszervek funkcióit, védelmét, ápolását • Beszélgessenek a környezetükben megfigyelhető állatok érzékszerveinek szerepéről
<ul style="list-style-type: none"> • Az orvos gyógyító munkája 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedjenek az orvos gyógyító munkájával 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerik az orvos gyógyító szerepét 	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosodjon bennük az orvos gyógyító munkája • Lehetőség szerint látogassanak el Orvosi, Védőnői rendelőbe
<ul style="list-style-type: none"> • Más felnőttek munkája 		<ul style="list-style-type: none"> • Figyeljék meg, ki mivel tölti az idejét otthon • Figyeljék az óvodában dolgozó felnőttek munkáját 	<ul style="list-style-type: none"> • Figyeljék az óvodában dolgozó és más felnőttek munkáját • Vegyék számba, kinek segítenek ők maguk, ilyen jelentősége van az önkiszolgáló tevékenységnek és a naposi munkának • Figyeljék meg az emberek munkáját, a munkafolyamatokban alkalmazott technikai eszközöket, gépeket • Szimulációs játékban jelenítsenek meg egy- egy szakmát
<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedés 	<ul style="list-style-type: none"> • Séta alkalmával gyakorolják a gyalogos közlekedést • Figyeljék meg, majd nevezzék meg az utcán látható 	<ul style="list-style-type: none"> • Séta közben gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait • Személy - és teherszállító járművek megfigyeltetése, összehasonlítása. Képeik csoportosítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést • Látogassanak el állomásokra, figyeljék meg a közlekedés irányítását

Pedagógiai Program

	közlekedési eszközöket, autó, motor, busz, kerékpár		
I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedés 			<ul style="list-style-type: none"> • Ismerjék meg a megkülönböztetett gépjárműveket /mentő, tűzoltó, rendőrségi autó/ • Hasonlítsák össze a szárazföldi, vízi, légi közlekedési, illetve szállító eszközöket • Hasonlítsák össze a személy - és teherszállító járműveket valóságban és/vagy képeken • Tudják, hogy a közlekedési eszközök az emberek munkájaként készülnek
<ul style="list-style-type: none"> • Évszakok 	<ul style="list-style-type: none"> • Figyeljék meg az évszakokat, ősszel a levelek hullását, színét, az esőt, a szél hatását. Vegyék észre az őszi levél színeit • Figyeljék meg a hó hullását, színét, játszanak a hóban, építsenek hóember, szánkózzanak. • Etessék a madarakat • Figyeljék meg a tavasz jeleit a természetben. Többet süt a nap, olvad a hó, sár van, • Figyeljék meg az első zöld leveleket, az első nyíló virágokat, vegyenek részt a kert gondozásában. 	<ul style="list-style-type: none"> • Figyeljék meg az évszakokat. Az őszi időjárás változékonyságát, a természet változásait, az őszi szépségét • Figyeljék meg az őszi és tavaszi piacot • Sokat esik az eső, hullnak a levelek, köd van, fúj a szél, kopárak lesznek a fák, bokrok • Figyeljék meg a téli természetet, időjárást, a havat, a zúzmarát. Figyeljék meg a hideg hatását; befagy a víz, megfagy a föld. Játszanak a hóban. 	<ul style="list-style-type: none"> • Figyeljék, meg az évszakokat, azok jellemző tulajdonságait ismerjék, figyeljék az évszakok körforgásában az időjárás változásait • Emlékezzenek vissza nyári időszakokra ki mit csinált • Hasonlítsák össze a nyár és az őszi jelenségeit • Tekintsék meg az őszi piac gazdagságát • Figyeljék meg az őszi sokszínű szépségét • Figyeljék meg a költöző madarakat

Pedagógiai Program

			<ul style="list-style-type: none"> Figyeljék meg a téli időjárást, a növényeket, emlékezzenek vissza
I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> Évszakok 	<ul style="list-style-type: none"> Szerezzenek tapasztalatot az időjárás és öltözködés összefüggéseiről. Nevezzenek meg környezetükben lévő gyümölcsöket, virágokat, zöldségfélét 	<p>A hó összetapad, sikklik rajta a szánkó, meleg hatására elolvad</p> <ul style="list-style-type: none"> Összefüggések feltárása a levegő felmelegedése és a természet változásai között: A föld már nem fagyos, vetni, ültetni lehet. Rügyeznek a fák, bokrok, zöldellnek a növények Figyeljék meg a tavasszal nyíló virágokat a kertben, a mezőn a parkban, - gyönyörködjenek bennük Figyeljenek meg lepkéket, bogarakat, madarakat Keressék az összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között? Több ideig tartózkodunk az udvaron, a felnőttek dolgoznak a kertben, a földeken, a parkban Ismerjék és rendszeresen végezzék az élősarokban, a kertben a növénygondozási teendőket / lásd: A Munka c./ Lehetőség szerint figyeljék meg a gyümölcsösökben, a zöldséges kertben végzett munkákat / lásd: A Munka c./ 	<p>az őszi évszakra</p> <ul style="list-style-type: none"> Játszanak a hóban, etessék a madarakat Figyeljék meg a csapadékfajtákat, végezzenek velük kísérleteket Játszanak a hóban, építsenek hóembert, hólagutatót Figyeljék meg a tavaszi időjárást és a természetet, emlékezzenek vissza az őszi időjárásra, hasonlítsák össze az évszakokat Figyeljék és hasonlítsák össze a madarak téli és tavaszi életét Ismerkedjenek a nyár szépségeivel, hasonlítsák össze az évszakokat Hasonlítsák össze az évszakok színeit Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit / lásd: A Munka c./ A növényekkel kapcsolatos munkák ismerete / szántás, vetés, szüret, aratás// lásd: A Munka c./ A növények, állatok, járművek, használati tárgyak főfogalmak szerinti osztályozása

Pedagógiai Program

I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Évszakok 		<ul style="list-style-type: none"> • A nyári hónapokban figyeljék meg a kert, park, mező, erdő növényeit, állatait, az időjárás jellegzetességeit • Tapasztalatszerzés a nyári időjárás, a növények, állatok és az emberek életének összefüggéseiről • Az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek megtapasztaltatása • Hajtassanak virágot, / tulipán, jácint/, ágot /aranyeső/, ültessenek magot /borsó, bab/ • Figyeljék meg a /benti és kinti/ hőmérséklet, a víz a napfény hatása és a növény fejlődése közötti összefüggéseket • Figyeljék meg az évszakok szerinti kerti munkálatokat, lehetőség szerint vegyenek részt azokban • Figyeljék meg a környezetükben néhány gyümölcs, virág, zöldség növekedését, érését 	
<ul style="list-style-type: none"> • Növények 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyümölcsök: alma, körte, cseresznye formája, színe, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyümölcsök: pl, cseresznye, meggy, eper 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyümölcsök: pl, alma, körte, szőlő, szilva, eper,

Pedagógiai Program

I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Növények 	<p>felhasználás lehetőségei, fogyasztás módja ↔ egészségvédelem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zöldségféle: sárgarépa, hagyma, retek, karalábé alakja, színe, íze, felhasználás lehetőségei, fogyasztás módja ↔ egészségvédelem <p>Virágok: hóvirág, tulipán, rózsaszíne, formája illata, szépsége</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Zöldségek: pl, hagyma, retek, karalábé, sárgarépa, paprika, paradicsom, uborka, borsó, bab, burgonya • Virágok: pl, hóvirág, ibolya, tulipán, rózsaszín, jácint, nefelejcs, orgona, margaréta, muskátli
<ul style="list-style-type: none"> • Állatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok: kutya, macska, tyúk, kakas, csibe, veréb, galamb, külső jegyeik, hangjuk alapján ismerjék fel. • Nevezzenek meg a környezetükben lévő madarakat 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok: házi állatok és kicsinyeik; háziszárnyasok és kicsinyeik. Sertés, szarvasmarha és kicsinyeik. Házinyúl – beszéljenek vadon élő rokonáról. → valóságban és vagy filmen/ képen. Beszéljenek az állatok hasznáról! Matematikai tartalmak feltárása, megtapasztaltatása • Vadon élő állatok és kicsinyeik: róka mókus, őz, szarvas, bagoly • Rovarok: méh, katicabogár • Költöző madarak: gólya, fecske • Gyűjtsenek madáreleséget, készítsenek madáretetőt • Beszéljenek a vadon élő állatok védelméről 	<p>Állatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hasonlítsák össze az ismert állatok környezetét életmódját • Ismerjenek meg újabb ház közl élő állatokat, és azok hasznát: <ul style="list-style-type: none"> - tyúk, kakas, liba, kacska, pulyka, /baromfiudvar lakói, - házi szárnyasok/ - ló szarvasmarha, kecske, birka • Ismerjenek meg házi állatokkal: kutya, macska, teknős, hörcsög • Ismerjenek meg madarakkal: Varjú, veréb, gólya, fecske, bagoly, sas, sólyom / erdők – mezők madarai/ • Fedezzék fel a háziszárnyasok és a többi madár közötti hasonlóságot

Pedagógiai Program

			<ul style="list-style-type: none"> • Ismerjenek meg vadon élő állatokkal: róka, szarvas, őz, szarvas, nyúl, mókus, vaddisznó /hazai erdők állatai/
I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Állatok 			<ul style="list-style-type: none"> • Ismerjenek meg vízben élő állatokkal: /hazai vizek állatai/ hal, vidra, teknős, rák • Ismerjenek meg vadállatokkal: oroszlán, zebra, elefánt, zsiráf, medve/ állatkertben élő állatok/ • Szemléltessük képek, filmek segítségével a tengerek, óceánok állatait: delfin, bálna, cápa, polip • Figyeljenek meg lepkéket, bogarakat, méheket • Bővítsék az állatokról szerzett ismereteiket, csoportosítsák őket többféle megfigyelési szempont alapján/- hol élnek,- hány lábuk van, hasznosságuk, külső jegyeik...
<ul style="list-style-type: none"> • Színek 	<ul style="list-style-type: none"> • Színek: piros, sárga, kék, zöld, fehér, fekete, barna 	<ul style="list-style-type: none"> • Színek: Környezetük tárgyain, jelenségein ismerjenek fel újabb színeket / Az alapszínekből kevert újabb színek /Piros + fehér ↔ rózsaszín - színárnyalatok /Létrehozása ↔ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenység során 	<ul style="list-style-type: none"> • Színek: <ul style="list-style-type: none"> • Ismerjék fel a környezetükben jelen levő tárgyak színeit, a színek, világosabb sötétebb árnyalatait • Idézzék fel emlékezetükben az ismert, de jelen nem lévő tárgyak színeit is
<ul style="list-style-type: none"> • Jeles napok a természetben és a szülőföld 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodapedagógus közvetlen irányításával ismerkedjenek az 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodapedagógus közvetlen irányításával ismerkedjenek az 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedjenek meg az évszakok jeles napjaihoz fűződő hagyományokkal

Pedagógiai Program

hagyományaihoz kötöten	évszakok jeles napjaihoz fűződő hagyományokkal	évszakok jeles napjaihoz fűződő hagyományokkal	• Ismerje meg a szülőföld, az ott élő
I. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE			
Témakör	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
• Jeles napok a természetben és a szülőföld hagyományaihoz kötöten		<ul style="list-style-type: none"> • Halljanak a szülőföld, az ott élő emberek helyi hagyományairól, a néphagyományairól, szokásairól, • tekintsék meg a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Vigyázzanak közvetlen környezetük természeti és tárgyi értékeire • Tematikus hetek során készüljenek fel közösen a zöld napok, jeles napok megtartására 	<p>emberek helyi hagyományait, a néphagyományokat, szokásokat, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Tanulja meg mindezek tiszteletét, szeretetét, védelmét</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tematikus hetek során készüljenek fel közösen a zöld napok, jeles napok megtartására
• Etnika hovatartozás, szokások, hagyományok		<ul style="list-style-type: none"> • Halljanak eltérő népekről, szokásaikról, hagyományaikról • Ismerkedjenek más népek és az etnikai kisebbség meséivel • Fontos hogy elfogadják társaik másságát /eltérő külső, viselkedés, beszéd, szokatlan kívánság, különleges állapot/ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedjenek meg más népek eltérő szokásaival, hagyományaival. Váljanak toleránsná kulturális másságuk elfogadására • Fontos hogy elfogadják társaik esetleg a többiektől eltérő külsejét, viselkedését, beszédét, szokatlan kívánságait, különleges állapotát
• Saját fejlődésük	• Elevenítsék fel korábbi óvodai emlékeiket, beszélgessenek saját fejlődésükről és arról, hogy középső csoportosok lesznek	• Elevenítsék fel korábbi óvodai emlékeiket, beszélgessenek saját fejlődésükről és arról, hogy nagycsoportosok lesznek	• Elevenítsék fel korábbi óvodai emlékeiket, beszélgessenek saját fejlődésükről és arról, hogy iskolások lesznek

II. A matematikai nevelés tartalma

Tartalom	↔	Tapasztalatszerzés formái
<p>1. Számfogalom előkészítése, alapozása</p> <ul style="list-style-type: none">-Halmazok: létrehozása, összehasonlítása, számosságuk érzékelése, megnevezése- Halmazokkal végezhető műveletek: egyesítés, bontás, halmazok különbsége <p>2. Kiterjedések – összehasonlítás</p> <ul style="list-style-type: none">- Síkbeli kiterjedés- Térbeli kiterjedés- Magasság, hosszúság, szélesség- Mérések <p>3. Testek és síkmértani formák</p> <ul style="list-style-type: none">- Geometria		<ul style="list-style-type: none">- Természetes környezetben- Tevékenységekben- Élethelyzetekben- Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben

Halmazképzés

Válogassanak, csoportosítsanak, osztályozzanak, látás, hallás, tapintás alapján felfedezett tulajdonságok szerint (lágy-kemény, szín, forma, kellemes-kellemetlen stb.).

Halmazok rendezése számosság szerint:

- Halmazok számossága: több, kevesebb, ugyanannyi.
- Halmaz- és részhalmazképzés, két halmaz ugyanannyivá tétele.
- A halmazok közötti azonosság, különbözőség bizonyítása – egy-egyértelmű hozzárendelés, párosítás.
- Adott halmaz számosságának kifejezése számlálással – tőszámok.
- Sorszámok – egyetlen elem helye a sorban.

Halmazokkal végezhető műveletek:

- A számképzetek eredményes kialakítása.
- Halmazok egyesítése számosságuk vagy más tulajdonságuk alapján.
- Halmazok különbsége.
- Halmazok bontása: halmaz- részhalmaz.

2. Kiterjedések - összehasonlítás

A gondolkodás fejlődésében leggyakoribb az összehasonlítás műveletének alkalmazása. Az azonosságok és különbségek felfedezéséhez szükséges az analízis-szintézis, általánosítás,

absztrahálás, gondolkodási műveletek alkalmazása. Ezeket a gondolkodási műveleteket végzik a gyermekek a szétválogatások és a sorba rendezések során (szín, alak, térfogat, súly stb.). A gyakori tapasztalások segítik a képzetek alakítását, majd ezekből a képzetekből alakulnak a fogalmak (gömbölyű, szögletes, könnyebb-nehezebb stb.). Miközben ismerkedik, tapasztal, ítéleteket alkot, logikai kapcsolatokat talál.

- Síkbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség)
- Térbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség, magasság)
- Magasság, hosszúság, szélesség
- Mérések – mindig valamivel való összehasonlítás: hosszúságmérés, területmérés, térfogatmérés, súlymérés

3. Testek és síkmértani formák (geometriai tapasztalatszerzés)

Az óvodás gyermek számára a geometriából annyi ismerhető meg, amennyi az érzékszerveivel felfogható.

- Taktilis érzékelés segítségével megismerkednek különböző térbeli, síkbeli formákkal /konvex, konkáv/ megtapasztalják ezen testekkel való felhasználási, építési lehetőségeket.
- A különböző tárgyak egymáshoz való viszonyaiban fokozatosan felfedezik a tájékozódási lehetőségeket /névutók/.
- Találkoznak tükrös tevékenységekkel.

A megismerés a térbeli tapasztalásokon keresztül absztrahálódik síkbeli viszonyokká.

- Geometria: gömb, téglatest, kocka, kör, téglalap, négyzet
- Alapja az összehasonlítás
- Szimmetria megismertetése – tükörkép játék

Relációk térben – térben való tájékozódás

- Nem önálló tevékenységként jelentkezik – bármely téma szerves része
- Elöl, hátul, alul, felül, előtte, mögötte, közöttte, alatta, felette, elé, mögé, alá, fölé
- A helyes kifejezést kérdőszavak használatával segítjük: honnan?, hová?, hol?

Pedagógiai Program

I. SZÁMFOGALOM MEGALAPOZÁSA

I. SZÁMFOGALOM MEGALAPOZÁSA		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
Ismerkedés a környezetünkben lévő tárgyakkal, azok tulajdonságaival . Külső világ tevékeny megismerése: közvetlen környezetében (csoportszoba tárgyai, saját tárgyainak felismerése, beazonosítása).	Tulajdonságaik alapján jól megkülönböztethető tárgyak válogatásával halmaz (elsőként két halmaz) létrehozása. A halmaz elemeinek számlálása .	Tulajdonságaik alapján jól megkülönböztethető tárgyak válogatásával halmaz (több halmaz) létrehozása. Becslés, a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának gyakorlása.
Külső világ tevékeny megismerése: virágok, levelek, ruhadarabok, termések, járművek, játékok...stb. – az aktuális témának, projektnek megfelelően		

Pedagógiai Program

I. SZÁMFOGALOM MEGALAPOZÁSA		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>– Ismerkedés a szűkebb környezet tárgyaival, azok megnevezése.</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése:</p>	<p>1. Halmazokkal végezhető műveletek gyakorlása: – egyesítés, bontás, halmazok különbsége, előre megadott szempont alapján.</p> <p>A halmazokba sorolt tárgyak tulajdonságaik alapján történő műveletek gyakorlása: Tárgyak, gyerekek, személyek, síkidomok rakosgatása, halmazba helyezése. A halmazképzés során a sokszínűség, a sokoldalúság feldolgozása a kitűzött feladatok megértéséhez járulnak hozzá. PL: zenére mozogva keresik a helyüket a gyerekek. Változtatott körülmények között helyzetfelismerés gyakorlása. A több, kevesebb ugyanannyi fogalmának gyakorlása.</p>	<p>2. Halmazokkal végezhető műveletek gyakorlása: – egyesítés, bontás, halmazok különbsége, előre megadott, illetve szubjektív szempontok alapján</p> <p>Tárgyak, gyerekek, személyek, síkidomok rakosgatása, halmazba helyezése. A számlálással a több, kevesebb, ugyanannyi, semennyi fogalmának gyakorlása</p>
	<p>Külső világ tevékeny megismerése: tárgyak felismerése, zsákbamacska, zöldségek, gyümölcsök, magvak, termések, termények</p>	

Pedagógiai Program

I. SZÁMFOGALOM MEGALAPOZÁSA		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>Síkbeli formák rakosgatása az építőelemek között, az „ugyanolyan” alakú, színű elemek kiválasztása.</p>	<p>Halmaz és részhalmazképzés, két halmaz ugyanannyivá tétele.</p> <ul style="list-style-type: none"> – síkidomokkal, – építőelemekkel, – használati tárgyakkal, ruházattal történő gyakorlás. <p>Külső világ tevékeny megismerése: mesterségek, évszakok szerinti ruházat, különféle, változatos anyagokkal való ismerkedés</p>	<p>Halmaz és részhalmazképzés, két halmaz ugyanannyivá tétele, összehasonlítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játék a síkidomokkal, egy-egyértelmű hozzárendelés. A bizonyítás műveletének gyakorlása. – Tőszámlálás gyakorlása, becslés. – Páralkotás (tárgyakkal, személyekkel). – Páros számok (halk-hangos számlálás) halmazképzés szabadon a gyerekek által megnevezett tulajdonságok alapján. <p>Külső világ tevékeny megismerése: élethelyzetekből kiemelt párok feldolgozása, ruhaneműek párosítása</p>
<p>A halmazok közötti azonosság előkészítése. „Ugyanolyan” keresése a játékok között. (babaszobában, építősarokban)</p> <ul style="list-style-type: none"> • szín szerint • forma szerint <p>Külső világ tevékeny megismerése: ismerkedés az alapszínekkel, nevükkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<p>Halmazok közötti azonosság és különbözőség előkészítése tárgyak tulajdonságainak beazonosításával.</p> <ul style="list-style-type: none"> • szín és forma szerint • a használat szerint (öltözet, evőeszköz, ruházat, évszakokhoz kapcsolódó eszközök...) • gyümölcsök, zöldségek válogatása • állatok beazonosítása különböző szempont alapján 	<p>Halmazok közötti azonosság és különbözőség előkészítése tárgyak tulajdonságainak beazonosításával.</p> <ul style="list-style-type: none"> • szín és forma szerint • a használat szerint (öltözet, evőeszköz, ruházat, évszakokhoz kapcsolódó eszközök...) • munkahely szerint • állatok csoportosítása lakóhely, körülmények, esetleg nehezebb feladatok szárazföldi) alapján. • stb.

Pedagógiai Program

I. SZÁMFOGALOM MEGALAPOZÁSA		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
	<p>Külső világ tevékeny megismerése: otthon és az óvoda udvara közötti különbségek, tapasztalatszerzés a helyekkel és használati tárgyakkal, munkaeszközökkel, szabadidős lehetőségek tárgyai, eszközei, munkafajták, tevékenységek a gyakorlókertben, udvarrendezés, nagytakarítás, állatkerti kirándulás, erdei séta, tanösvények,</p>	
<p>A halmaz elemeinek számlálása a csoport adottságainak megfelelően.(számkör)</p>	<p>Adott halmaz számosságának kifejezése számlálással, tőszámnevek gyakorlása).</p>	<p>Adott halmaz számosságának kifejezése számlálással, tőszámnevek gyakorlása).</p>
<p>Soralkotások előkészítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tárgyak rakosgatása szubjektív szempontok szerint • A sor fogalmának kialakítása (sorakozó, mozgás stb. által használt kifejezések alkalmazásával.) 	<p>Soralkotások, sorszámok gyakorlása:</p> <ul style="list-style-type: none"> • soralkotások szubjektív szempontok szerint • soralkotások előre megadott szempontok alapján • adott elem megtalálása a sorban (tulajdonságainak alapján) • adott elem megtalálása a sorban a számlálás (hányadik elemre gondoltam?) segítségével • ritmikus sor készítése két/három elemmel 	<p>Sorszámok, egyetlen elem helye sorban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • soralkotások előre megadott szempontok alapján • adott elem megtalálása a sorban a számlálás (hányadik elemre gondoltam?) segítségével • soralkotások csökkenő és növekvő mennyiségekkel (síkidomok nagyság szerinti rendezése, súly szerint, vagy: mindig egyel hosszabb..) • soralkotás a síkidomok összemérésével – síkmértani formák • ritmikus sor készítése több elemmel • a számszomszédok megnevezése (közvetlen szomszéd) • kombinatorika (logikai készség fejlesztése ismert tárgyakkal.

Pedagógiai Program

II. KITERJEDÉSEK		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Síkbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség) • Térbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség, magasság) mérések <p>Külső világ tevékeny megismerése: kicsi – nagy a közvetlen környezetünkben,</p>	<p>Külső világ tevékeny megismerése: veteményeskert készítése, ágyások, soralkotás, termésekkel, terményekkel való tevékenykedés, agyagozás, ragasztás, díszítés, formázás</p>	
<p>Síkbeli kiterjedés: Síkbeli alkotások, játék a síkidomokkal. A jellemzőik megtapasztalása, a síkbeli formák nevének elhangzása. Külső világ tevékeny megismerése: pecsételés, nyomdázás, ragasztás Projekt javaslat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<p>Sík és térbeli formák tulajdonságainak felismerése rendezése tulajdonság szerint (építőelemek, játékok)</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tulajdonságok megnevezése (logikai készletben: lyukas, ..) • ismerkedés a matematikai fogalmakkal: keskeny, széles, hosszú, rövid) • vizuális technikák alkalmazása során a matematikai lehetőségek kihasználása (tépés, vágás, nyomdázás során a felismerhető elemek megnevezése) 	<p>Sík és térbeli formák tulajdonságainak felismerése, megnevezése, válogatása matematikai tulajdonság szerint.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mérések (a mérőeszköz azonossága, a mérés pontossága meghatározó) • összehasonlításokkal matematikai fogalmak gyakorlása (hosszú, rövid, • viszonyítások és becslések (hosszabb, rövidebb) • az egyforma és ugyanannyi fogalmának alkalmazása. • bizonyítások
	<p>Külső világ tevékeny megismerése: Sorozatok készítése: virágok, termések, termények, gyöngyök, füzérek, levelek, gyümölcsök, zöldségek stb. felhasználásával.</p>	

Pedagógiai Program

II. KITERJEDÉSEK		
Térbeli kiterjedés	Térbeli kiterjedés	Térbeli kiterjedés
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Az építőelemek rakosgatása közben az egymásra helyezés szerepének bizonyítása. • A térbeli alkotások létrehozásával a viszonyítások hangsúlyozása (magasabb, alacsonyabb). • A térbeli elemek széleskörű megismerésével a matematikai tartalom előkészítése (kocka, négyzet, gömb, téglatest, henger...). • Vizuális technikákkal térbeli és síkbeli elemek tulajdonságainak megnevezése. • (agyaggolyó - gurul,). <p>Külső világ tevékeny megismerése: különböző anyagokkal való ismerkedés, logikai szettek rakosgatása, vizes asztal, homokasztal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A térbeli elemek széleskörű alkalmazásával a testek tulajdonságainak megtapasztalása (kocka, négyzet, gömb, téglatest, henger...). • Lefedésekkel tapasztalatszerzés (előre elkészített rajzra a megfelelő síkidom elhelyezése). • Irányított lefedések, különböző hosszúságú, szélességű anyagokhoz a hozzátartozó elemek keresése. <p>Külső világ tevékeny megismerése: egyéni és csoportmunkában kedvencek lakhelyének elkészítése, pármunka, kooperativitás, különböző formájú és nagyságú tárgyak csomagolása, barkácsolás,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Irányított lefedések, különböző hosszúságú, szélességű anyagokhoz a hozzátartozó elemek keresése • Az elemekhez a lefedéshez választott anyag elkészítése. • Síkbeli alkotások készítése szabadon síkmértani formákkal (mozaiklap, logikai készlet, előre elkészített színes kartonból). • Építőelemekből leképezéssel alkotások létrehozása.
<p>A gyerekek által használt eszközök, játékok összehasonlítása (autó, baba) A nagyobb, kisebb, nagy fogalmának használatával.</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Játék a különböző anyagokkal, különböző formákkal. • játék a vízzel 	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző számú (előre meghatározott) építőelemekből alkotások készítése nagyobb különbséggel! • A különbségek megnevezése viszonyítással (magasabb, alacsonyabb..) • Nagy eltérésű súlymérés 	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző számú (előre meghatározott) építőelemekből alkotások készítése. • Magasságmérés: A különbségek megnevezése viszonyítással (magasabb, alacsonyabb..). <p>Az építőelemek segítségével a számlálás, a sorszámnevek, tőszámnevek gyakorlása</p>

Pedagógiai Program

II. KITERJEDÉSEK		
Mérések	Mérések	Mérések
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>A gyerekek által használt eszközök, játékok összehasonlítása (autó, baba)</p> <p>A nagyobb, kisebb, nagy fogalmának használatával.</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Játék a különböző anyagokkal, különböző formákkal. • játék a vízzel • homokkal • színezett vízzel • földdel, porral • stb <p>Formák megtöltése különböző nagyságú edényekkel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző számú (előre meghatározott) építőelemekből alkotások készítése nagyobb különbséggel! • A különbségek megnevezése viszonyítással (magasabb, alacsonyabb.) • Nagy eltérésű súlymérés • Formák megtöltése különböző nagyságú edényekkel • Mérések: különböző formák, megtöltése • Tele, félig fogalmának használat • Tapasztalatszerzés az űrmértékek és a mérések terén. 	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző számú (előre meghatározott) építőelemekből alkotások készítése. • Magasságmérés: A különbségek megnevezése viszonyítással (magasabb, alacsonyabb.). <p>Az építőelemek segítségével a számlálás, a sorszámnevek, tőszámnevek gyakorlása.</p> <p>Szomszédos mennyiségek összehasonlítása.</p> <p>Súlymérés kisebb eltérések mérése kétkarú mérleggel (patikus játék) könnyű, nehéz, könnyebb, nehezebb fogalmak gyakorlása-érzékelő játékokkal.</p>
		<p>Térfogatmérés: különböző geometriai formák, egységek megtöltése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hosszúságmérés azonos egységgel • A megtöltött anyagok mennyiségi összehasonlítása • A megtöltéshez használt anyagok változtatása (víz, homok, föld...) összehasonlítása (miért?) • Válogatás alakzatok szerint (halmazképzés)
	<p>Külső világ tevékeny megismerése: becslés, a különböző nagyságú, formájú edényekkel való kísérlet, tapasztalatszerzés, megnevezés</p>	

Pedagógiai Program

III. TESTEK, SÍKMÉRTANI FORMÁK		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>GEOMETRIA – SZIMMETRIA – ÖSSZEHASONLÍTÁS</p> <p>két-két összeillő elem egyszerre történő megismerése célszerű! (pl: négyzet- kocka, kör-gömb..)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Két eltérő forma összehasonlítása, testek síkmértani formák keletkeztetése, összehasonlítása, meghatározott tulajdonság szerinti osztályozása; • Keletkeztetett síkidomok hajtogatásával szimmetrikus-nem szimmetrikus tulajdonság megfigyelése. 	<p>Jellemző tulajdonságok megtapasztalása</p> <ul style="list-style-type: none"> • csúszik, gurul, ... • beazonosítás, környezetünkben hasonló alakzat keresése • játék a tárgyakkal tulajdonságaik alapján • tulajdonságaik szerinti halmazképzés • játékok a tárgyak felismerésével <p>Szimmetria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vizuális tapasztalatszerzés (festés összehajtása). • Építések szabadon, térbeli építkezés sík forma lemásolásával. • Jellemző tulajdonságok megtapasztalása, megnevezése (halmazképzés tulajdonságok alapján). • A jellemzők tapasztalása, megnevezése, a tárgyak pontos megnevezése. • Tárgyak felismerése („Mi van a takaró alatt?). • Tárgyak felismertetése csoporttársakkal a jellemzőik alapján. • Kakukktójtás. <p>Külső világ tevékeny megismerése: különböző dobozokból, tárgyakkól ugyanolyan és eltérő nagyságú elemekből építmények létrehozása, díszítése, megnevezése, berendezése</p>	
JÁTEKOK		
3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>A sokoldalúságra törekszünk (látás, hallás, tapintás...)</p>	<p>Játékok: hallás, -látás, -tapintás, mozgás, - szaglás, -íz érzékelés:</p>	

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka és munka jellegű játékos tevékenység a személyiségfejlesztés fontos eszköze. A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása – kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság – tevékenységeken keresztül fejlődik. A gyermek, munka jellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, a közösségi kapcsolatok a kötelesség – és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Munkavégzés közben megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok adekvát használatát.

Területei:

- önkiszolgálás,
- segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek,
- a csoporttársakkal együtt, egymásért végzett munka,
- önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése,
- az elvállalt naposi feladatok végzése
- egyéb munka - környezet, növény és állatgondozás.
- környezetük rendben tartása.

Célunk:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát kötelesség teljesítését, munkaszervezési képesség csíráinak elsajátítását
- Munkavégzés közben alkalmazkodjanak egymáshoz, becsülik meg saját és mások munkáját
- Fejlődjön kitartásuk, a megkezdett tevékenység befejezésére való igényük, feladattudatuk.

Feladataink:

- Nyugodt légkör megteremtése, munkafogások megismerttetése a gyermekekkel munkavégzés technikáinak elsajátíttatása, amelyek a munkavégzéshez nélkülözhetetlenek.
- Tudatosan szervezzük a gyermeki munkát, a gyermekekkel való együttműködést
- Fokozatosan vezetjük be a munkafolyamatokat.
- A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel. 4 éves kortól lehet bevezetni. Akik nem merik, vagy nem akarják a feladatot vállalni azokat nem erőltetjük. A naposoknál más-más jelkép is lehet (kötény, kendő), amely nemcsak a megbízatást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá teszi a tevékenységet.
- Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait.
- Biztosítjuk a gyermekek tényleges tevékenységét, aktivitását, a munka állandóságát és folyamatosságát.
- Ösztönözzük a gyermekek önértékelésének kialakulását, igény szintjének növekedését.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése.

Pedagógiai Program

- Támogatjuk, hogy az együtt munkálkodás érzelmi élményének hatására alakuljanak a gyermekek baráti, egymást segítő kapcsolatai. A gyermekek aktív részvételével és érdeklődésével kreatívan fejlesztjük együttműködési készségüket.
- Folyamatos, konkrét, reális, a gyermekeknek saját magukhoz mérten fejlesztő pozitív értékelése.

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>Önkiszolgálás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testápolás 	<ul style="list-style-type: none"> • Kis segítséggel szappan kezét, arcot mosnak, anélkül, hogy szétfröcskölnék a vizet • Szappant a helyére teszik • Segítséggel használják a körömkefét • Ruhájuk ujját segítséggel felhúzzák, mosdás után megigazítják • Segítséggel szárazra törlik a kezüket, arcukat • Megpróbálják használni a WC-papírt • WC-t lehúzzák • Ismerkednek a zsebkendő használatával • Ismerkednek a fogkefével • Rövid hajukat segítséggel fésülik, a fésűt visszateszik a helyére 	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan tisztálkodnak • Segítség és felszólítás nélkül /időnként ellenőrzéssel/ kezét,/arcot /mosnak WC használat után, étkezés előtt, a kezüket szennyező tevékenységek után • Körömkefét használnak • Kezüket szárazra törlik, törölközőjüket a helyére teszik • Ruhájuk ujját fel és letűrik • Önállóan mossák a fogukat • A fogápoló szereket tisztán tartják, a helyére teszik • Rövid hajukat önállóan fésülik a fésűt a helyére teszik • Használják a zsebkendőjüket, fűjják az orrukat • Köhögéskor tüszentéskor a zsebkendő a szájuk elé tartják 	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan mosakodnak, törölköznek • Figyelmeztetés nélkül kezét,/arcot /mosnak, amikor csak szükséges • Körömkefével tisztítják a körmüket • Ruhájuk ujját fel és letűrik, begombolják, kikapcsolják • Önállóan fogat mosnak • A fogápoló szereket tisztán tartják, a helyére teszik • Önállóan használják a WC-t • Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére • A tisztálkodási eszközöket a helyére teszik • Használják a zsebkendőjüket, helyesen fűjják az orrukat • Köhögéskor tüszentéskor a zsebkendő a szájuk elé tartják
<ul style="list-style-type: none"> • Étkezés 	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezéskor önállóan megterítenek maguknak, étkezés után visszaviszik a tányért, poharat a helyére • Önállóan esznek, isznak • A nem kívánt ételt a tányérjukon hagyják, ha kérnek enni és inni, akkor szólnak 	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezéskor önállóan szednek maguknak az asztal közepén elhelyezett tálból • Próbálkoznak, az étel helyes megítélésével • Segítséggel töltenek a kancsóból 	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezés közben kulturáltan viselkednek • Igénylik az asztal esztétikus rendjét • Helyesen használják az evőeszközöket, kanál, villa, kés

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Étkezés 	<ul style="list-style-type: none"> • Evőeszközöket megfelelően használják: kanál, villa • Szalvétát megfelelően használják, az elhasználtat a szokott helyre teszik 	<ul style="list-style-type: none"> • Evőeszközöket megfelelően használják: kanál, villa • Csukott szájjal rágnak, tisztán étkeznek • Szalvétát felszólítás nélkül használják, az elhasználtat a szokott helyre teszik • Az asztal mellett természetes testtartással ülnek 	
<ul style="list-style-type: none"> • Öltözködés 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruhájukat segítséggel ki és begombolják, önállóan levetik, és segítséggel felveszik • Cipőjüket fel és lehúzzák, jó cipőfűzővel, segítséggel ki és befűzik • Sál, a kötény, a szalag egyszerű kötésével próbálkoznak • Saját holmijukra vigyáznak 	<ul style="list-style-type: none"> • Kis segítséggel le és felveszik a felsőruhájukat • Próbálkoznak a fehérnemű fel és levételével • Ki és begombolják a hozzáférhető gombokat • Bekötik a szalagokat • Cipőjüket befűzik 	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek • Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva a helyére teszik • Ruhaneműjükkel gondosan bánnak • Cipőjüket befűzik és próbálkoznak a megkötésével • Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon • Lábbelijüket szükség szerint letisztítják
<ul style="list-style-type: none"> • A környezet rendben tartása 	<ul style="list-style-type: none"> • Az eszközöket önállóan elveszik, használat után a helyére teszik 	<ul style="list-style-type: none"> • Holmijukat rendben a helyére teszik • Ügyelnek saját holmijuk tisztaságára • Játékaikat, foglalkozási eszközeiket rendben tartják 	<ul style="list-style-type: none"> • Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára • Az ajtókat csendben nyitják, csukják • Óvatosan bánnak az eszközökkel

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
A környezet rendben tartása		<ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel összehajtják a takarójukat 	<ul style="list-style-type: none"> • Észreveszik, ha valaki hiányzik vagy rendetlen • A rendetlenséget megszüntetik • Segítenek a csoportszoba átrendezésében
I. Közösségért végzett munka: <ul style="list-style-type: none"> • Naposság 		<ul style="list-style-type: none"> • Irányítással felterítik az asztalterítőt • Szétosztják az étkezéshez szükséges eszközöket • Segítenek az ételek szétosztásába • A szilárd ételt az asztalra helyezik • Étkezés után leszedik az asztalt • Két napos együttesen összehajtja az terítőt • Helyére teszik a szalvétatartót, kenyeres kosarat • Letörlik az asztalt • Összeseprik a morzsát/gyermekseprűvel/ • Játék végén figyelemmel kísérik, hogy minden játék a helyére kerüljön • Ellenőrzik, hogy minden udvari játék a helyére kerüljön • A csoportszobát szükség szerint átrendezik • Segítenek a foglalkozási eszközök kiosztásában, összeszedésében 	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan felterítik az asztalterítőt • Önállóan előveszik és szétosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, esztétikusan elrendezik az asztalon • Feltálalják a reggelit /tízórait/, uzsonnát • Étkezés után önállóan leszedik az asztalt • Önállóan összehajtják a terítőt, a helyére teszik • Rendbe rakják és a helyére teszik a mosogatásra nem kerülő eszközöket /szalvétatartót, kenyeres kosarat, stb/ • Letörlik az asztalt • Összeseprik a morzsát/gyermekseprűvel/ • Játékrakás után eligazítják, esztétikusan elhelyezik a tárgyakat • Ellenőrzik, hogy minden udvari játék a helyére kerüljön • A csoportszobát szükség szerint átrendezik

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<p>I. Közösségért végzett munka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naposság 			<ul style="list-style-type: none"> • Nagyobb önállósággal segítenek a foglalkozási eszközök kiosztásában, összeszedésében • Az udvari játékokat, a szabadtéri foglalkozáshoz szükséges eszközöket a megjelölt helyre viszik • Meglocsolják a szobanövényeket
<ul style="list-style-type: none"> • Alkalomszerű munkák 	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel a csoportszoba rendjének fenntartásában • A leesett tárgyakat, játékokat, papírhulladékot felveszik és a megfelelő helyre rakják. • Ügyelnek az öltöző, mosdó rendjére, kérik a felnőttek segítségét • Az udvari játékszereket játék után a helyére teszik • Segítik az óvónő játékjavító munkáját • Segítenek a csoportszoba díszítésében, a terítők asztali díszek elhelyezésében • Eleget tesznek az óvónő egyéb megbízásainak tárgyak elkérése, átadása, üzenetek továbbítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos részvétel a csoportszoba rendjének fenntartásában • Szükség szerint átrendezi a csoportszobát • Az eszközök funkció szerinti elhelyezése • Az öltözőben, mosdóban segítenek a tisztaság a rend megőrzését • Felnőtt segítséggel egyszerűbb javításokat végeznek a játékokon • Felnőttel együtt csoportszoba feldíszítése • Ajándékkészítésre ösztönzés • Ajándékkészítés közös ünnepekre, vagy más alkalmakra • Segítik a kisebbeket és egymást az öltözésben, vetkőzésben • Egyéb megbízások teljesítése, eszközök be és kivitele, üzenetek átadása 	<ul style="list-style-type: none"> • Maguk is vegyék észre, mire van a környezetükben szükség • Bevonásuk az óvodával, a csoporttal kapcsolatos közös tervezettségbe, véleményük kikérése • Szükség szerint a csoportszoba átrendezése, ötleteket adnak a felnőtteknek a változtatással kapcsolatban • Közös megbeszélés alapján történjen a csoportszoba díszítése, más közös teendők elvégzése - virágot hoznak a vázába • Magvak gyűjtése az élősarok, virágoskert számára • Önálló elképzelés alapján szervezett és végzett /egyéni és/vagy csoportos/ munka lehetőségeinek nyújtása a gyermekek számára Pl. Játéksarok takarítás, kertrész takarítás

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Alkalomszerű munkák 			<ul style="list-style-type: none"> • Ajándékkészítés közös ünnepekre, vagy más alkalmakra • Kisebkek életének figyelemmel kísérése • Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit • Részvétel a játékszerek tisztításában, a babaruhák mosásában • A segítség olyan módon történő megszervezése, hogy a teendők felismerésére a gyerekek maguk jussanak el • Otthoni előkészületeket igénylő megbízatások adása
<ul style="list-style-type: none"> • Növény és állatgondozás 	<ul style="list-style-type: none"> • Figyelemmel követik az élősarok növényeinek, állatainak gondozását, etetését • Madáretetés megfigyeltetése • Tavaszt várva segédkezés a rügyeztetés a csíráztatás előkészítésében • Magok elvetése a felnőttekkel együtt, részvétel azok gondozásában • A magvak fejlődésének az élősarok változásainak figyelemmel kísérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos részvétel az élősarok növényeinek, állatainak gondozásában, etetésében • Részvétel a madáretetésben • Az évszaknak megfelelően kapcsolódnak be az élősarok gazdagításába változtatásába • Tavasszal és szükség szerint virágmagok vetése, palántázás, ültetés • Részvétel a kertbe kiültetett szobanövények átültetésében 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan gondozzák az élősarok növényeit • Állatok – etetésébe, gondozásába felnőtt irányításával kapcsolódnak be /élősarok – udvaron madáretetés/ • A gyűjtött magvak, termések, egyéb növényi részek meghatározott szempontok alapján történő csoportosítása és önálló elhelyezése az élősarokba • A megfigyelt változások figyelembe vételével gondozzák a növényeket • Ágak gyűjtése tél végén

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
<ul style="list-style-type: none"> • Növény és állatgondozás 	<ul style="list-style-type: none"> • Tavasztól virág, - vetemény öntözés a felnőttek irányításával • Az udvarrendezés megfigyeltetése • Ősszel falevelek közös összegyűjtése a nagyobbakkal 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos részvétel a kerti munkálatokban, virágoskert • Élő növények gondozása, betakarása • Lehetőség szerint részvétel betakarítási munkálatokban • Segítsenek a lehullott falevelek összegyűjtésében • Méretüknek megfelelő kerti szerszámok használat / locsoló, gereblye seprű/ 	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan ültetnek / föld előkészítése magvak vetése, palánta ültetése/ • Folyamatosan átrendezik, más – más növényekkel ültetik be az élősarkot • Folyamatos feladatuk az udvar és a kert rendezése • Ősszel önállóan gyűjtenek terméseket • Részvétel a kert téli előkészítésében kiültetett növények cseréphe ültetése • Lehetőség szerint aktív részvétel betakarítási munkálatokban • Közreműködés a lehullott falevelek összegereblyezésében, az udvari játékok tisztításában • Tavasszal aktív részvétel; - a virágágyások kialakítása, a föld előkészítése, virágmagok vetése, palántázás, ültetés az udvari járdák tisztítása • Ágyások széleinek díszítése • A fű folyamatos gondozása • Méretüknek megfelelő kerti szerszámok használat / locsoló, gereblye seprű, kapa/

Pedagógiai Program

MUNKAJAJTÁK			
MUNKAJAJTÁK	3-4 éves gyerekek csoportja	4-5 éves gyerekek csoportja	5-6-7 éves gyerekek csoportja
			<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos részvétel a növények gondozásában <ul style="list-style-type: none"> - elvégzendő műveletek sorrendjének megállapítása - a feladatok elvégzésének szükségességének, feleslegességének indoklása /öntözés, gyomlálás/ • Télen részvétel a hó eltakarításában, az utak tisztításában <p>Alkalmasszerűen a felnőttekkel, süssenek, rakjanak el befőtteket, készítsenek salátákat</p>

6. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Célunk:

Elsődleges célunk az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. A gyermek érdeklődésének felkeltése, motiváltság, a gyermek cselekvő aktivitása, valamint a tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalásban és sokoldalú cselekedtetésben gyermekeink önként, örömmel vegyenek részt.

Tevékenységben történő tanulás formái:

- Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedés, szokások kialakítása.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Gyermek kérdéseire, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Óvodapedagógusok által irányított megfigyelések, felfedezések, tapasztalatszerzés, probléma-és feladatmegoldás.
- Óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységekben megvalósuló tanulás.

A szervezeti és tanulási kultúrát a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok alapján fejlesztjük tovább folyamatosan.

Biztosítjuk a gyermek igényéhez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tevékenységi kereteket és formákat, figyelembe véve a gyermekek kíváncsiságát, tudásvágyát, játékosságát. Az óvodapedagógus a tevékenységekben történő tanulás irányítása során, egyénre szabott, pozitív egyéni fejlesztő értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Óvodapedagógusaink felkészültsége biztosítja a gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének elősegítését, tehetséggondozását.

7. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek – méltányos nevelés

Az óvodás korú gyermekek fejlődésbeli eltérései olykor szembetűnők. Az életkori szakaszok hasonló jelenségeket, fejlettséget eredményeznek, de a hasonlóság mögött gyakran eltérő szintek fedezhetők fel.

Esélyt kell biztosítanunk a különböző tevékenységek során az egyéni fejlesztésre, a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra illetve a korai lemorzsolódás veszélyének csökkentésére.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

A roma gyermekek legtöbbje ingerszegény környezetből jön az óvodába, ezért értelmi képességeik elmaradnak az életkoruknak megfelelő szinttől. Értelmi képességeiknek, tanulási készségeiknek fejlesztését még hatékonyabbá kívánjuk tenni.

Feladatunk

Az egyéni képességeik megismerése alapján, egyéni bánásmód alkalmazásával történő fejlesztésük.

- Minden óvónő feladata a csoportjában - gyermekenként – a felmerülő probléma okaink feltárása.
- Az okok megszüntetésére egyéni célok kitűzése.
- A gyermek fejlettségi szintjének megfelelően az egyéni bánásmód formáinak meghatározása.
- Fejlesztő pedagógiai ellátás biztosítása - a BTMN gyermek felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló foglalkozások tartása.
- Toleráns pedagógusi hozzáállás.
- Folyamatos szakmai önképzés.
- Egyéni bánásmód alkalmazása a nevelőmunkában.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint az óvodánk alkalmazotti közössége együttműködik az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Folyamatos együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel.

Nevelési Tanácsadó,
Pedagógiai Szakszolgálat,
Gyermekjóléti Szolgálat,
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Család- és Gyermekjóléti Központ,

Pedagógiai Program

- Továbbképzési tervben szerepeltetni kell azokat a szakterületeket, melyeket újabb szakképzettségek megszerzésével segíteni kell.
- Segíteni kell az intézményben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket és szüleiket az élményt jelentő óvodai programokban való aktív részvételben.
- Óvodán kívüli támogató programokba való bekapcsolódás, együttműködve a város intézményeivel, civil szervezeteivel.

Célunk:

- Prevenció – a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése. Az eredményes fejlesztés érdekében nagyon fontos, hogy ezek a gyerekek rendszeresen járjanak óvodába.
- Magas fokú kreativitás, erős motiváció.
- Átlag feletti képességek kibontakoztatása.

A tehetséges gyermekek fejlesztését elsősorban a gyermekek közötti különbségeket figyelembe vevő differenciált foglalkoztatással valósítjuk meg.

Fejlesztő munkánk irányai:

Nevelő és fejlesztő munkánk során segítünk a gyermekeknek feldolgozni és megérteni:

- A tárgyi világot a gyermekekhez közel álló tevékenységeken keresztül.
- Az emberi környezet nyújtotta információt a játékokban, mesékben, szerepekben és közösségi eseményekben való részvételen keresztül.
- A logika és matematika világát játékos szituációkban, mérésen, összehasonlításon, számoláson, sorba rakáson, válogatáson és csoportosításon keresztül.

Speciális fejlesztő munkánk a személyiségfejlődés valamennyi területét (testi, társas, érzelmi és kognitív) megcélozza, elősegítve ezzel:

- A testi fejlődést nagy és kismozgásokon keresztül.
- A társas és érzelmi fejlődést viták és ellentétek elsimításán, az impulzusok ellenőrzésén, egymás támogatásán és tiszteletén, kezdeményezésen és elfogadáson, megegyezésen, az anyagok megbecsülésén és a közös munkán keresztül.
- A kognitív fejlődést problémamegoldó helyzeteken, logikai feladatokon, a gondolkodás megszervezésén és a véleménymondás bátorításán keresztül.

Az érzelmi biztonság, a speciális nevelési szükségletekhez, életkori, érési sajátosságokhoz igazodó támasznyújtáson túl törekszünk:

- Az interperszonális kapcsolatok, az énkép kialakítására, az önismeret fejlesztésére, attitűdök, normák kialakítására;

Pedagógiai Program

- Speciális módszerek, terápiák alkalmazásával segíteni az egyre pontosabb észlelést, fejleszteni a figyelem összpontosítását, a gondolkodást, az emlékezetet, elősegíteni a verbális és nonverbális kommunikáció kialakulását;
- A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél a mozgásra alapozunk.

A gyermekek pszichikai fejlesztését a gyermekek érési folyamatához igazítjuk. Életkori sajátosságaiknak megfelelő eszközökkel kívánunk támaszt nyújtani az épp fejlődő pszichikus funkciók kibontakoztatásához és begyakoroltatásához. Pedagógiai tevékenységünk a fejlődésemélet alapos megértésén, a nevelés konstruktivista szemléletén és a megismerésről alkotott progresszív elképzelésen alapul.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek:

- Elég időt kapjanak környezetük felfedezésére.
- Lehetőséget kapjanak egy-egy téma sokoldalú megközelítésére és megismerésére.
- Biztonságos környezetben fedezhessék fel saját érzéseiket, követhessenek el hibákat és oldjanak meg azokat.
- Alkalmat kapjanak a választásra az egyes foglalkozások közül.

Szervezési feladatok

- Az óvoda Szervezeti Működési Szabályzatában szerepel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kötelező felvétele. Az óvónők személyes megkeresésükkel is segítik a gyermekek óvodába kerülését.
- Az óvoda nyitvatartása igazodik a szülők munkaidő beosztásához.
- A nevelőtestület rendszeresen tart eszmegbeszéléseket.
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk a gyermekről.
- A gyermek beszédfejlődését segítjük az ingerekben gazdag beszélő környezet kialakításával.
- Egészséges környezet feltételeinek megteremtésével megkönnyítjük a gyermekek szocializálódását.
- A változatos pedagógiai módszerek alkalmazásával biztosítjuk a gyermekek megtapasztalási lehetőségeit (mikrocsoportos foglalkoztatás, kooperatív tanulási technikák alkalmazása).

Óvoda-iskola átmenet

A differenciált foglalkoztatással több időt tudunk biztosítani a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek képesség fejlesztésére. Az egymás meghallgatása, egymásra figyelés, a figyelemkoncentráció képességének alakítására törekszünk. Hatékony mérési eljárást alkalmazunk a részképesség zavarok kiszűrésére. A képességek fejlesztéséhez szükség esetén logopédus, fejlesztőpedagógus segítségét kérjük.

Szülőkkel való kapcsolattartás

- A személyes kapcsolat kialakítására törekszünk. A leendő kiscsoportosok és az újonnan érkező óvodás gyermekek esetében lehetőséget biztosítunk a gyermek egyéni sajátosságainak megfelelő befogadására.
- A gyermek fejlődéséről feljegyzésekkel, egyéni beszélgetésekkel folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket.
- Folyamatos kapcsolattartás során, figyelembe vesszük a szülők igényeit, az óvodával szemben támasztott elvárásait.

További célok és feladatok:

- a családi nevelés kiegészítése
- család-óvoda kapcsolatának további bővítése - az együttnevelés lehetőségeinek kiszélesítése
- családok bevonódásának támogatása
- óvodai ünnepek, családokkal közös színvonalas programok szervezése
- találkozók szervezése szülőket érintő témákban

8. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Óvodánk prevenciós, habilitációs és rehabilitációs célú pedagógiai, gyógypedagógiai eljárások alkalmazásával, az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvével összhangban gondoskodik az óvodáskorú gyermekek speciális szükségleteinek kielégítéséről, egyéni és csoportos fejlesztéséről.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai közösségbe történő beillesztésének elősegítése.
- A fejlesztés személyi és tárgyi feltételeinek megteremtésével a gyermek életkorának és a sérülés mértékének megfelelő optimális fejlettségi szint elérése.
- A habilitációs-és rehabilitációs tevékenység az óvodapedagógus és a gyógypedagógus együttműködésével, team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg.
- A gyermekek sérülés-specifikus ellátása az óvodában, az erre a célra kialakított fejlesztő szobában, szakirányú végzettséggel rendelkező, a Tatabányai Sárberki Óvoda alkalmazásában álló, vagy megbízási szerződéssel alkalmazott utazó gyógypedagógus közreműködésével történik.
- A fejlesztés a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága által meghatározott óraszámban és fejlesztési irányok figyelembevételével, egyéni és/vagy mikrocsoportos formában valósul meg.

Pedagógiai Program

- A foglalkozásokhoz szükséges eszközöket részben az óvoda, részben az utazó gyógypedagógus biztosítja.
- A fogyatékosági területeknek megfelelő speciális eszközöket a Tatabányai Sárberki Óvoda szerzi be és biztosítja az utazó gyógypedagógus révén.

A gyógypedagógus feladata:

- Segít az óvodapedagógusoknak a szakvéleményben leírtak értelmezésében, együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi tapasztalataikat, észrevételeiket, javaslatukat, segíti a gyermekek óvodai csoportba történő beilleszkedését, integrációját.
- A fejlesztési irányok figyelembevételével egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni fejlődési naplót vezet, a felülvizsgálati kérelmet az óvodapedagógussal együttműködve írja meg.
- Óráival elszámol az őt alkalmazó igazgató felé.
- Figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, javaslatot tesz az óvodapedagógusnak a csoportban is megvalósítható sérülés-specifikus módszerek alkalmazására, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására (pl. érzékszervi fogyatékos gyermek megsegítése, autizmus-specifikus módszerek alkalmazása, stb.).
- Felkészíti az óvodapedagógusokat szakmai előadás, bemutató foglalkozás és műhelymunka keretében a különböző fogyatékosági területek megismerésére, segítve ezzel a csoportba történő integrációt.
- A fejlesztő foglalkozások megtervezése és megtartása során figyelembe veszi a gyermekek egyéni fejlődési ütemét és aktuális pszichés állapotát.
- A gyermekek fejlődéséről a szülők számára félévi és év végi, tájékoztató jellegű, gyógypedagógiai véleményt készít.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, gyermeke otthoni fejlesztéséhez tanácsokkal látja el őket
- Segíti a szülői rezilienciát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyógypedagógus tanácsait figyelembe véve segíti a gyermek beilleszkedését, elfogadását, elfogadtatását, hátrányai leküzdését és integrációját.
- A gyógypedagógus javaslata alapján valósítja meg a gyermek csoportban történő fejlesztését. A fejlesztés a gyermek sérülés-specifikus szükségleteit figyelembe véve, az egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez és aktuális pszichés állapotához igazodva történik.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a csoportjába járó sajátos nevelési igényű gyermek sérülés-specifikus igényeiről, fejlesztési lehetőségeiről. Ennek megfelelő szakmai tudását ön- és továbbképzéssel folyamatosan bővíti.
- A szakmai előadásokon, bemutató foglalkozásokon és szakmai műhelyeken elsajátítottakat beépíti a mindennapi óvodai életbe, elősegítve ezzel a gyógypedagógiai terápia hatékonyságát.

- Figyelmemmel kíséri a gyermek esedékes kontrollvizsgálatát, a felülvizsgálati kérelmet a gyógypedagógussal együttműködve készíti el.
- Folyamatosan kapcsolatot tart a sajátos nevelési igényű gyermekek szüleivel.

A sajátos nevelési igényű gyermekek közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés, amely magasabb értéket nyújt számukra, mint részvétet és védettséget, gondot fordítva arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányai leküzdéséhez.

9. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

Pedagógiai Program

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtaalkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megéri mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

10. Óvodai fejlesztő program hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Helyzetelemzés:

A telephelyóvodákba járó gyermekeink szociális helyzete kedvezőtlen képet mutat. A nevelőtestület tagjaitól hangsúlyosabban elvárt tulajdonság a példaértékű magatartás, az empátia, a tolerancia és a feltétel nélküli elfogadás.

Magas a roma nemzetiségű gyermek száma. A szociálisan hátrányos családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése, ingerszegény környezet, a szülők korlátozott erőforrásai a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Több család nehéz anyagi körülmények között él. Kevés azoknak a családoknak a száma, ahol mindkét szülő dolgozik. A gyermekek nagyrésze gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Magas a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Az etnikai kisebbség esetében gyakrabban kerülhet sor a nehéz helyzetben lévő roma családok tekintetében, hogy fel kell vállalnunk a családi nevelés pótló tevékenységét is.

Szeretetteljes légkört kívánunk kialakítani következetes fegyelemre neveléssel különös tekintettel az egymás testi épségének óvására, segítőkészség kialakítására, a toleráns magatartásra.

Biztosítani kívánjuk az élménygazdag mindennapokat a gyermekek lelki, testi fejlődésének mindenekelőtti szem előtt tartásával.

Fejlesztő programunk célja:

- egyenlő bánásmód elvének alkalmazása
- diszkrimináció-, és szegregációmentes óvodai nevelés
- a gyermekek egyenlőtlenségének mérséklése, egyenlő hozzáférés biztosítása
- a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű valamint a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek integrált nevelése és hátrányaik csökkentése
- fontos a prevenció, a gyermekek állapotromlásának megelőzése/észrevétele, az esetleg kialakuló rendellenességek kiküszöbölése, viselkedészavarok megelőzése
- érzelmi, erkölcsi, értékorientált nevelés

Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl, célul tűzi ki az esélyteremtést, a támogató szolgáltatások megvalósítását, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálását az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az óvoda minden tevékenysége kapcsán:

- A gyermekek beiratkozásánál, felvételénél.
- Gyermekcsoportok kialakításában, szervezésében.
- A gyermekek beilleszkedésének segítésében.
- A gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése során
- A gyermekek egyéni fejlesztésében.
- Óvodai programokban való részvételben.

- Szociokulturális hátrányok csökkenésében.
- Sikeres óvoda – iskola átmenet segítésében.
- Szűrővizsgálatokon való részvételben.

Fejlesztő programunk feladatai:

- Egyéni, differenciált fejlesztési terv készítése és alkalmazása a gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének figyelembevételével. A gyermek fejlődési ütemének, képességeinek fejlődése folyamatos, kiegyensúlyozott legyen.
- A tevékenységek tudatos befolyásolásával segíteni a személyiségek kibontakoztatását figyelembe véve az- egyéni adottságokat, képességeket, szokásokat-nembeli, érésbeli, vérmérsékleti különbségeket-a szociális háttér determinációját.
- Befogadó pedagógiai környezet kialakítása az óvodapedagógusok, nevelőmunkát segítő munkatársak, szakemberek, szülők és gyermekek számára egyaránt.
- A HH, HHH, SNI, BTMN-s gyermekek arányos elosztása a csoportok összetételének kialakításánál.
- Szükség esetén speciális szakember bevonása, szakértő vizsgálat iránti kérelmek készítése pedagógiai vélemény kiegészítésével.
- Folyamatos kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival, a Család – és gyermekjóléti Szolgálattal. Gyermekvédelem látókörében lévő családok gyermekeiről rendszeresen pedagógiai vélemény készítése/küldése.
- Az új gyermekek felvételénél anamnézis felvétele, majd minden évben komplex állapotfelmérés. Megfigyelésen alapuló mérések, szükség esetén 5 éves kort betöltött gyermekeknél rövid DIFER mérés elvégzése.
- A gyermek fejlettségi szintjének felmérése, nyomon követése, szülők rendszeres tájékoztatása (min. 3x/nevelési év).
- Beóvodáztatásnál felkeressük azokat a családokat, akik óvodakötelesek, de nem jelentek meg a beiratkozásnál.
- A szociokulturális háttér megismerése, szükség esetén családlátogatás (nem kötelező).
- A gyermekek beilleszkedésének segítése, befogadási időszakban egyénre szabott beszoktatás.
- Az anyagi gondokkal küzdő családok felvilágosítása, az igényelhető támogatásokról, segítség nyújtása a dokumentumok kitöltéséhez.
- A magyarságtudat megalapozása, nemzeti értékeink megismertetése, hagyományápolás.
- A családokban kialakult kulturális hagyományok figyelembevétele és a roma nemzetiségi gyermekek önazonosságának megőrzése.
- Mászás és egymás elfogadására való nevelés.
- Környezettudatos magatartás kialakítása, érzékenyítés a tágabb és szűkebb környezetünk megóvására.
- A családok elhanyagoló/ túlféltő nevelésének kompenzálása.
- A HH és HHH családok közös tevékenységeinek szervezése-egymás felé fordulásának, konfliktusok megoldásának segítése.

Nevelőtestület együttműködése érdekében rendszeressé kell tenni a team munkát valamennyi munkatárs részvételével, amelyeknek része a három havonkénti értékelés, az esetmegbeszélések és a hospitálások.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

A szociális hátrányok enyhítését segítő feladataink, tevékenységeink a célok elérése érdekében:

Pedagógiai Program

1. Szervezési feladatok

Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
1.1.A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása				
Kapcsolatfelvétel a védőnővel	Igazgató/ Igazgató helyettes	Minden nevelési évben, március 1-31 között	3 évét betöltő gyermekek névsora	Beíratják az óvodába az augusztus 31-ig 3. évét betöltő gyermekeket
Kapcsolatfelvétel a fenntartó önkormányzattal	Igazgató/ Igazgató helyettes	Minden nevelési évben, március 1-31 között	Kimutatások/ OH lista	
Szülők megkeresése, akik nem írták be a gyermeküket	Igazgató/ Igazgató helyettes	Minden nevelési év 05.21-06.30	Személyes megkeresés a védőnőn keresztül	
1.2.Integrációt elősegítő csoportalakítás				
Csoportok kialakítása megfelelően az integrált óvodai nevelésnek, illetve a szülők igényeit figyelembe véve	Igazgató/ Igazgató helyettes	Minden nevelési év 06.01-08.20.	Ovikréta, HH és HHH gyermekekről szóló határozatok összesítése	A HH és HHH gyermekek arányos elosztása az óvodai csoportok között
1.3.Igazolatlan hiányzások minimalizálása				
Szülői értekezleten tájékoztatás a gyermekek hiányzásával kapcsolatban (igazolt-igazolatlan hiányzások, következményeik)	óvodapedagógusok	Folyamatos	Pedagógiai program Házi rend Jelenléti ívek	A HH és HHH gyermekek rendszeres óvodába járása, igazolatlan hiányzások minimalizálása
Amennyiben a gyermek hiányzásáról nincs	óvodapedagógusok	Szükség esetén	Személyes/ telefonos megkeresés	A HH és HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,

Pedagógiai Program

információ, kapcsolatfelvétel a szülővel				igazolatlan hiányzások minimalizálása
A HH és HHH gyermekek hiányzásainak folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén megfelelő intézkedések	óvodapedagógusok Igazgató	Folyamatos	Ovikréta	A HH és HHH gyermekek rendszeres óvodába járása, igazolatlan hiányzások minimalizálása
Jelző rendszer működtetése az intézményi együttműködés keretében	Igazgató óvoda- pedagógusok Gyermekvédelmi felelős	5-11-20 nap igazolatlan hiányzás esetén	Jelenléti ívek írásbeli jelzések	A HH és HHH gyermekek rendszeres óvodába járása, igazolatlan hiányzások minimalizálása
1.4. Az óvoda nyitvatartási idejének kialakítása				
Az óvoda nyitvatartási idejének meghatározása	Fenntartó	Mindenkori nevelési év	munkaterv	Az óvoda napi 11 óra nyitvatartása biztosítja a szülők munkavállalási lehetőségét

2. Pedagógiai munka kiemelt területei

Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
2.1. Az új gyermekek óvodába lépésekor komplex állapot felmérés				
Az új gyermekek anamnézisének elkészítése, az egyéni fejlődési naplók kitöltése az ovikrétában. A HH és HHH-s gyermekekre egyéni	óvodapedagógusok	minden nevelési év 10.30.	egyéni fejlődési napló Ovikréta	A gyermekek számára biztosított az egyéni, differenciált személyiség-fejlesztés

Pedagógiai Program

fejlesztési terv készítése.				
2.2.Szocializáció, érzelmi nevelés				
A gyermekek beilleszkedésének segítése, befogadási időszakban egyénre szabott beszoktatással	óvodapedagógusok	minden nevelési év 10.30.	Csoportnapló, egyéni fejlődési napló az ovikrétában	A HH és HHH gyermekek sikeres óvodai beilleszkedése
2.3. Egészséges életmódra nevelés kialakítása az óvodában				
Pedagógiai Programunkban az egészségtudatos életmód kialakításán túl szponzorok felkutatása a gyermekek egészséges táplálkozásának megsegítésére	óvodapedagógusok óvodai dolgozók	Folyamatos	Pedagógiai Program Éves munkaterv Csoportnaplók	A gyermekeknek biztosított egész évben naponta friss gyümölcs/zöldség
Pályázatok benyújtása óvodán kívüli programokra. Részt veszünk városi zöld rendezvényeken, környékbeli kirándulásokon.	óvodapedagógus	Pályázatok aktuális határideje. Rendezvények jelentkezési határideje	pályázati dokumentumok Ovikréta csoportnapló	HH és HHH gyermekek is eljutnak élménygazdag, zöld óvodai programokra
2.4. Szociális érzékenység fejlesztése				
A roma nemzetiségi családok gyermekeinek önazonosságának megőrzése, a			Pedagógiai program	A gyermekekben kialakul egymás előítéletmentes

Pedagógiai Program

multikulturális tartalmak befogadása	óvodapedagógusok	Folyamatos	Csoportnapló nevelés tervezése, tematikus tervek	elfogadása
Másság elfogadására való nevelés				
Környezettudatos magatartás kialakítása, érzékenyítés a tágabb és szűkebb környezetünk megóvása az óvodai életben				Az óvodás gyermekekben kialakul a környezettudatos magatartás
2.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés				
Szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése	óvodapedagógusok	Folyamatos	Pedagógiai program Csoportnapló nevelés tervezése, tematikus tervek	A HH és HHH gyermekek kommunikációs készségei a fejlesztés hatására az óvodai életük során indul el
2.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek				
A gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene, IKT eszközök felhasználása	óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai program Csoportnapló nevelés tervezése, tematikus tervek	A gyermekek életkorának megfelelő digitális tartalom alkalmazása a szülőkkel való partneri együttműködés során
2.7. Különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek tehetség gondozása/ felzárkóztatása				
Művészeti területeken (ének, tánc, mozgás, vizuális) kiemelkedő képességű és a felzárkóztatást igénylő	óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai program Csoportnapló nevelés tervezése, tematikus tervek egyéni fejlődési napló	A gyermekeket sikerélményhez juttatjuk, önbizalmukat erősítjük a szülők intenzív együttműködésével. A gyermekek eljuthatnak városi „fórumokra”.

Pedagógiai Program

gyermekeknek differenciált egyéni és mikrocsoportos foglalkozás szervezése				
--	--	--	--	--

3. Az egészségügyi ellátó rendszerrel, gyermekvédelemmel kapcsolatos munka. Szociális segítségnyújtás.

Tevékenység megnevezése	Felelős	Gyakoriság	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
3.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok				
A gyermekek megismerése után az esetleges egészségügyi problémát észlelve felhívjuk a szülő figyelmét szakorvosi vizsgálat kezdeményezésére	óvodapedagógus/ szülő	Alkalmanként	egyéni fejlődési naplóban feljegyzés	HH, HHH gyermekek körében előforduló egészségügyi problémák időbeli felismerése és a probléma orvoslása
3.2. Védőnői ellenőrzések, kapcsolattartás				
A gyermekek fejbőrét havi rendszerességgel ellenőrzi. Óvodai rendezvényeken előadást, egészségügyi szűrést tart a hátrányos helyzetű családoknak	óvodapedagógusok Védőnő	Havonta 1x/ indokolt esetben többszöri szűrést kérünk. Alkalmanként	csoportnapló/ ovikréta	A rendszeres szűrésnek köszönhetően a gyermekek körében csökken a fejtetvesség gyakorisága. Fény derülhet a szülők egészségügyi gondjaira.
3.3. Együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal és külső segítő szervezetekkel				
A HH és HHH helyzetű rászoruló családok	óvoda dolgozói	Alkalmanként	fényképek, közösségi oldalak	Ezen családokban nevelkedő gyermekek szociális hátrányainak

Pedagógiai Program

szociális támogatása az adományok célba juttatásával. -színház, kirándulások-szponzorok felkutatása pályázat írása				csökkenése. (ruhák, játékok, élelmiszerek, tisztítószer stb. Egyetlen gyermek se marad ki az óvodából az anyagi hozzájárulások fedezetének hiányában)
3.4. A szociális segítségnyújtás				
Az anyagi gondokkal küzdő családok felvilágosítása az igényelhető támogatásokról. Segítség nyújtás a hivatalos dokumentumok kitöltésénél és esetenként azok eljuttatása a címzetthez.	óvodapedagógusok óvodatitkár	nevelési év elején Szükség esetén	Kérelmek, nyilatkozatok, igazolások, határozatok kitöltése/ bemutatása.	Szociális hátrányaik csökkenése a gyermekek étkeztetésének támogatásával. A családok anyagi helyzetének javítása a segélyek igénylésével.

4. Kapcsolatok és együttműködések az óvodán kívüli szervezetekkel

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
4.1. Gyermejjóléti és Családsegítő szolgálat					
Az óvodai szociális segítővel minden alkalommal az aktuális problémák átbeszélése. Folyamatos és kölcsönös információ csere a gyermekvédelmi rendszerbe	email személyes konzultáció	Hetente 1x Alkalmanként	Igazgató óvodapedagógus Igazgató helyettes gyermekvédelmi felelős	Pedagógiai program gyermekvédelmi beszámolók, éves munkaterv csoportnapló, ovikréta	Az együttműködő családok esetében pozitív változások. Intézkedések megtétele az elhanyagoló szülők esetében, a gyermekek mindenkor érdekeit szem előtt tartva.

Pedagógiai Program

bekerült családokról. Jelzések elküldése. Pedagógiai vélemények készítése. Esetmegbeszéléseken való részvétel.					
4.2. Szakmai együttműködés a pedagógiai szakszolgálatokkal					
A rászoruló gyermekek diagnózisának felvétele. A szakértői vizsgálatok iránti kérelem benyújtása személyesen a szakszol-gálatokhoz. A BTMN-s gyermekek szűrése az óvodában. Szakmai napokon való részvétel.	levél/Tv.-i előírásoknak megfelelően. Esetmegbeszélések, probléma-megoldó fórumok. jelentkezés alapján	Minden nevelési évben	óvoda- pedagógusok óvoda- pedagógusok/ Igazgató óvodai fejlesztő- pedagógus, szakmai szolgáltatók kollégái	egyéni fejlesztési terv, ovikréta, tematikus terv, csoportnapló	A HH és HHH gyermekek óvodai fejlesztési tervének elkészítésekor figyelembe vesszük a szakértői vélemények fejlesztési javaslatait.
4.3. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Máltai Szeretet Szolgálat munkatársaival					

Pedagógiai Program

A gyermekek hiányzásának csökkentése érdekében, illetve a családokról folyamatos információ-csere	telefonon, személyesen	szükség esetén	óvoda-pedagógusok, igazgató	csoportnapló	HH és HHH gyermekek rendszeres óvodába járásának segítése
---	------------------------	----------------	-----------------------------	--------------	---

5. Óvoda-iskola átmenet támogatása

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
5.1. A gyermekek iskolaérettségi szintjét támogató nevelő munka					
A Pedagógiai Programunk eredményes megvalósítása A gyermekek iskolaérettségi szintjéhez szükséges alap képességek megerősítése.	Az óvodai életben kiemelten a kezdeményezések, foglalkozások, játéktevékenységek során.	Napi szinten	óvoda-pedagógusok	csoportnapló, ovikréta, Pedagógiai program, egyéni fejlődési napló	A tanulási képességek megalapozásával az egyéni különbségek figyelembevételével a gyermekek felkészítése a kudarcmentes, sikeres iskola-kezdesre.
5.2. Iskolaválasztás támogatása					
A HH és HHH gyermekek szüleinek tájékoztatása a körzeten kívüli szabad iskolaválasztásról (Tv-i jogaik érvényesítése) Együttműködés a	Szülői értekezlet a körzeti ált. iskola képviselőivel Nyílt órák látogatása a leendő iskolásokkal/ régii óvodások nyomon-követése	Iskolai beiratkozás előtt	Igazgató helyettes, óvoda-pedagógusok, az óvoda dolgozói szülők iskola igazgatója/ pedagógusai	Pedagógiai program, csoportnapló, ovikréta	A HH és HHH gyermekek többsége integrált iskolai környezetben kezdheti meg az első osztályt. Beilleszkedés segítése, „egyéni átvezetés”

Pedagógiai Program

körzeti ált. iskolával a leendő tanítónéikkal	Kölcsönös részvétel egymás rendezvényein	Alkalmanként			
5.3. Az iskolával közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok kidolgozása					
Az iskolakezdő gyermekek, köztük a HH és HHH gyermekek óvoda-iskola átmenetének segítő együttműködése és az első osztályosok fejlődésének után követése	Karácsonyi műsor Kiszebáb égetés Beiratkozást megelőző szülői értekezlet Nyílt órák látogatása	Alkalmanként	Igazgató helyettes, óvoda-pedagógusok, az óvoda dolgozói iskola igazgatója/ pedagógusai	Pedagógiai program, csoportnapló, ovikréta	A gyermekhez illesztett iskolakezdés. Odafigyelés az egészséges, probléma mentes iskola-kezdesre

6. A HH, HHH gyermekek családjával való együttműködés és programok

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
----------	---------	-------------	---------	--------------------	-----------------------

Pedagógiai Program

<p style="text-align: center;">Személyes kapcsolattartás a szülőkkel</p> <p>A szülők tájékoztatása gyermekük egyéni haladási üteméről. (egyéni fejlődési napló alapján)</p> <p>A gyermekek beilleszkedésének segítése, befogadási időszakban egyénre szabott beszoktatással</p>	<p>Szülői értekezlet Napi szintű tájékoztatás a gyermekek-vel kapcsolat-ban Család-látogatás</p> <p>Fogadóórák</p> <p>Szülői Munkaközösség megbeszélés</p> <p>Személyes kapcsolat</p>	<p>Évente 3x Napi rendszerességgel</p> <p>Szükség esetén</p> <p>Szükség esetén, de évente legalább 3x</p> <p>évi 2x</p> <p>Beszoktatás ideje alatt</p>	<p>Igazgató, óvodapedagógusok</p> <p>óvodapedagógusok</p> <p>Szülői munkaközösség tagjai óvodapedagógusok</p> <p>Óvodapedagógusok a csoportban dolgozó felnőttek</p>	<p>Pedagógia Program csoportnapló egyéni fejlődési napló ovikréta jelenléti ívek jegyzőkönyv</p> <p>egyéni fejlődési napló ovikréta</p>	<p>A családok sajátosságainak és a szülők igényeinek figyelembe vételével megvalósul a nyitott óvodakép és a partnerközpontú működés. Így megvalósul a család és az óvoda együtt nevelése</p>
---	---	--	--	---	---

Pedagógiai Program

6.2. Tervezett programok, óvodai ünnepnapok, természetóvó jelesnapok					
A HH és HHH gyermekek és családjaik számára igyekszünk minél szélesebb körben élménygazdag programokat biztosítani és ezzel kompenzálni a családok hátrányos helyzetét az ingerszegény környezetben. Az egész évben megvalósuló programok nem csak a jeles napok elemeit ölelik fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeihez is.					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Kirándulás a Felsőgallai erdőbe	óvodai szintű	egyszeri	óvoda dolgozói	Csoportnapló Ovikréta tematikus terv Közösségi oldalak	A gyermekek élményszerű ismereteinek bővítése. Környezet-tudatosságra nevelés.
Autómentes nap	zártkörű óvodai szinten/ városi rendezvényen való részvétel	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói		Környezet-tudatosságra nevelés.
Lépten, nyomon foglalkozás	óvodai szintű	évente több alkalommal	környezeti munka-csoport vezető		Környezet interaktív megismerése.
Takarítási világnap	óvodai szintű	évente 2 alkalommal	óvoda dolgozói		Környezet-tudatosságra nevelés. A gyerekek és szülők közösség-formálása.
Mihály napi vásározós műsor és annak eljátszása	zártkörű hagyományőrző tevékenység óvodai szinten	Szeptember Mihály nap alkalmával	óvoda-pedagógus		A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése, dalok, versek, mondókák elsajátítása, élményszerű előadás a közös műsor alkalmával

Pedagógiai Program

Ráhangoló zenei program az óvodában vagy külső helyszínen.	városi rendezvény a gyermekek számára	évente 1-2 alkalommal	óvoda dolgozói, a város zene-pedagógusai	Ovikréta tematikus terv Közösségi oldalak	A gyermekek élményszerű zenei ismereteinek bővítése és a zenei hangszerek megismerése, kipróbálása
Állatok Világnapja alkalmából rendezvény szervezése óvodában vagy külső helyszínen. (pl.: kutyás bemutató, állatkert, kisállat kereskedés látogatása, rajz-pályázat stb.)	zártkörű zöld nap óvodai szinten	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói		A gyermekek-ben kialakuljon a szeretet, gondoskodás, védelem érzése. Megismerkednek a házi és vadon élő állatokkal Felelős állattartásra, állatvédelemre érzékenyítés.
Családi nap: Tök jó nap! Tökfaragás, kiállítás	nyitott körű hagyomány-őrző tevékenység óvodai szinten a szülőkkel	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói		A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése, dalok, versek, mondókák elsajátítása. A szülő-óvoda kapcsolatának elmélyítése.
Szegénység elleni küzdelem világnapja	közös adománygyűjtés	évente 1 alkalommal	óvoda dolgozói		esélyteremtés
Egészség hét megtartása	zártkörű óvodai program	évente két alkalommal	óvoda dolgozói Támogatók		A HH és HHH helyzetű gyermekek megtapasztal-hassák az

Pedagógiai Program

Érzékenyítés az egészséges életmódra				Ovikréta tematikus terv Közösségi oldalak	egészséges életmódot, támogatók bevonásával
Világ gyalogló nap	óvodai szinten, szülőkkel	évente 1 alkalommal	óvoda-pedagógusok		Közösségformálás, hátránycsökkentés, egészség-megőrzés.
Környezeti kirándulás – Ligeti tó	csoportos	évente 1 alkalommal	óvoda dolgozói		Helyi jelentőségű védett természeti terület megismerése.
Családi Nap: Márton napi műsor, lámpás felvonulás, szöszmötölő, barkácsolás.	nyílt körű hagyományörző tevékenység	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói		A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése. Dalok, versek, mondókák elsajátítása, Élményszerű közös műsor előadása. A szülő-óvoda kapcsolatának elmélyítése.
Mikulás ünnepség, ráhangoló zenei előadás iskolásokkal és tanáraikkal.	zártkörű jeles napi tevékenység óvodai szinten	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok	Ovikréta tematikus terv	A tárgyi feltételek megteremtését az óvoda dolgozói a támogatók bevonásával biztosítja. Segíti az óvoda-iskola átmenetet és kapcsolatát, illetve a zenei ráhangolódás, új élményszerzés. Hagyomány-ápolás.

Pedagógiai Program

Adventi készülődés				Közösségi oldalak	
Családi nap: Karácsonyi műsor. Hospitalási lehetőség biztosítása a székhelyen és telephelyeken dolgozó kolléganőknek.	Nyílt körű hagyományörző tevékenység óvodai szinten.	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvoda- pedagógusok		A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése, dalok, versek, mondókák elsajátítása, élményszerű előadás, két csoport közös műsora. A szülő-óvoda kapcsolatának elmélyítése
Kiszebáb égetés Óvoda-iskola közös rendezvény	zártkörű jeles napi tevékenység óvodai szinten	évente 1 alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok	Ovikréta tematikus terv Közösségi oldalak	Segíti az óvoda-iskola átmenetet és kapcsolatát, illetve a zenei ráhangolódást, új élményszerzést. A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése.
Madárdalok Ovi Program keretében,	zártkörű jeles napi tevékenység óvodai szinten	évente 3 alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok		Környezettudatos magatartás kialakítása, madarak megfigyelése

Pedagógiai Program

ornitológus tart madár-ismertetőt.			Szakember		
Medvenap	időjóslo jeles nap az óvodában	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok	Ovikréta tematikus terv Közösségi oldalak	testközelből, empátikus készségek kialakítása az állatok iránt.
Farsangi bál	zártkörű jeles napi tevékenység óvodai szinten	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok		A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése
Március 15. Nemzeti Ünnepe	zártkörű nemzeti ünnep csoport szinten	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok		A jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése, dalok, versek, mondókák elsajátítása, élményszerű előadás a közös műsor alkalmával. Farsangi jelmezeket biztosítunk a rászoruló gyermekeknek, így mindenki boldogan részt vesz a bálon.
Víz Világnapja	zártkörű zöld napi program óvodai szinten	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok		A magyarság-tudat meg-alapozása, nemzeti értékeink meg-ismertetése, hagyomány-ápolás.
Szelektív hulladék-gyűjtésről szóló érzékenyítő előadás	Külső/ óvodai helyszínen zöld napi óvodai program	évente egy alkalommal	óvodapedagógusok Külsős személy		Érzékenyítjük a gyerekeinket a környezetünk megóvására.
					Érzékenyítjük a gyerekeinket a környezetünk megóvására.

Pedagógiai Program

Balesetmegelőző előadás	Óvodai program	évente egy alkalommal	óvodapedagógusok Külsős személy	Ovikréta tematikus terv Közösségi oldalak	szociális érzékenyítés a biztonságos közlekedésre, balesetmegelőzésre
Családi nap a Húsvét jegyében. Ünnepi hangulat megteremtése, rövid műsor, játszóház és kreatív tevékenységek. Egyben nyílt óvoda program a leendő óvodások-nak.	nyílt körű hagyományőrző tevékenység óvodai szinten a szülőkkel	évente egy alkalommal	óvoda dolgozói óvodapedagógusok		A szülő-óvoda kapcsolatának elmélyítése. Betekintés az óvoda életébe. Szülők-dolgozók kölcsönös megismerése kötetlen beszélgetések alkalmával.
Nyílt nap, óvodába csalogató	Nyílt körű program	2 nap	óvodapedagógusok		Betekintés az óvoda életébe. Új óvodások megismerése.
Föld Napja Zöld óvodai program keretében virágültetés a gyermekek-vel.	Zárt óvodai zöld program.	Évente 1x	óvodapedagógusok Képviselői támogató		Szponzorok bevonásával szépítjük az óvodánkat. Érzékenyít-jük a gyerekeinket a föld megóvására.
Bábszínház szervezése az óvodába	Zárt óvodai program	Alkalmanként	óvodapedagógusok Színi előadók.		A HH és HHH helyzetű gyermekek színházi élményhez juttatása szponzori segítséggel.
Anyák Napi Ünnepe	Nyílt óvodai rendezvény	Évi 1x	óvodapedagógusok		Az édesanya megismeri a gyermekét egy

Pedagógiai Program

Anya-gyermek kapcsolat elmélyítése					bensőséges érzelmi szituációban.
Méhek világnapja	óvodai szintű	évente 1 alkalommal	környezeti munkacsoport tagjai		Méhek életének megismerése, fenntarthatóság.
Madarak és fák napja	óvodai szintű	évente 1 alkalommal	környezeti munkacsoport tagjai		A természetvédelem fontosságára nevelés.
Kihívás Napi sportrendezvényen való részvétel az óvoda egész közösségével	Zárt óvodai rendezvény	Évente 1x	óvodapedagógusok, Gyerekek, Óvodai dolgozók		A gyermekek testi kondíciójának javulása. Egészséges, biztonságos verseny-szellem kialakulása.
Kirándulás – Énekelj az erdőben	óvodai szinten	évente 1 alkalommal	környezeti munkacsoport vezető		Erdei dalos találkozó a zene összekapcsolódásával.
Év végi kirándulás szervezése. A megvalósításhoz szponzorok felkeresése, pályázat írása.	Külső helyszínű óvodai program	Évente 1x.	óvodapedagógusok Óvodai dolgozók Szponzorok		A HH és HHH helyzetű gyermekek megismerik a tágabb környezetüket. Új élményekkel gazdagodnak.
Gyereknapi rendezvény. Ugrálóvár, fagyis, palacsinta Szponzorok felkeresése a program megvalósításához.	Zárt óvodai rendezvény	évente 1x	óvodapedagógusok, óvodai dolgozók szponzorok		A gyermekeket élményekhez és ajándékokhoz juttatjuk.

Pedagógiai Program

Családi nap szervezése a gyereknapi hetében.	Nyílt körű óvodai rendezvény	Évente	óvodapedagógusok Óvodai dolgozók		A HH és HHH helyzetű gyermekek és családjaik élményhez juttatása. Családi kapcsolatok erősítése.
Évzáró-Ballagás megszervezése, lebonyolítása Műsor keretében elköszönés a nagycsoportos óvodásoktól	Nyílt körű óvodai rendezvény	Évente 1x	óvodapedagógusok Óvoda dolgozói		A hátrányos helyzetű gyermekek családjai számára különösen kiemelkedő esemény ez az ünnepség, mert sokszor ők lemorzsolódnak az iskolában.
Nemzeti Összetartozás Napja	Zárt óvodai rendezvény	Évente 1x	óvodapedagógusok		A magyarságtudat megalapozása, nemzeti értékeink megismertetése, hagyomány-ápolás

11. Intézményi innováció: A digitális eszközökkel támogatott óvodai nevelés

Bevezetés

Az információs társadalom és a digitális technológiák térnyerése új nevelési kihívásokat hozott az óvodai intézmények számára is. Az óvodás gyermekek már otthoni környezetükben is találkoznak digitális eszközökkel, és ezek használata sok esetben spontán módon épül be mindennapjaikba. A pedagógiai programunkban megfogalmazott újítás célja, hogy a gyermek életkori sajátosságainak és fejlődési ütemének figyelembevételével, tudatosan és tervezetten alkalmazzuk a digitális eszközöket a nevelési célok megvalósítása érdekében.

A **digitális kompetencia fejlesztése** nem az iskolai tanulás előkészítését jelenti, hanem a **játékos, tapasztalatszerzésre épülő tanulási környezet** kialakítását szolgálja, ahol az eszközhasználat hozzájárul a gyermekek kognitív, szociális és kommunikációs képességeinek fejlesztéséhez.

Pedagógiai cél

A digitális eszközök óvodai nevelésbe történő beépítésének célja:

- a gyermekek digitális kompetenciáinak életkoruknak megfelelő, játékos formában történő fejlesztése;
- az élményalapú, sokcsatornás ismeretszerzés támogatása;
- a vizuális és akusztikus észlelés, a finommotorika és a logikai gondolkodás fejlesztése;
- fejlessze a gyermekek értelmi, szociális és érzelmi képességeit;
- elősegítse a tanulás iránti pozitív attitűd kialakulását;
- a differenciált nevelés lehetőségeinek bővítése;
- az egyéni tanulási utak támogatása, különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek körében;
- a pedagógusok digitális eszközhasználati kultúrájának fejlesztése, szemléletformálása;
- biztosítsa az óvoda és a család közötti hatékonyabb kommunikációt és együttműködést a digitális eszközök segítségével.

Feladatrendszer

Az intézményi innováció keretében a következő nevelési-fejlesztési feladatok kerülnek előtérbe:

1. Digitális kompetenciák fejlesztése életkori szinten

- A gyermekek tapasztalatokat szereznek az eszközökkel való ismerkedés során: mi az, mire való, hogyan működik.
- A gyermekek megfigyelő-, emlékezeti- és gondolkodási képességeit fejlesztjük digitális tartalmakkal támogatott játékos tevékenységeken keresztül.

2. Digitális eszközökkel támogatott szemléltetés

- Interaktív eszközökkel gazdagított foglalkozások (pl. természeti jelenségek, élőlények bemutatása videóval, animációval).

- A gyermekek digitális mesék segítségével ismerkednek meg a történetmesélés új formáival.

3. Inkluzív nevelés támogatása

- Sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális digitális alkalmazások (pl. vizuális időtervezők, beszédfejlesztő applikációk).
- Egyéni tanulási utak biztosítása.

4. Szülőkkel való digitális kommunikáció fejlesztése

- Digitális portfóliók, hírlevelek, fotók és videók megosztása.
- Online szülői tájékoztatás, visszajelzés lehetősége.

5. Pedagógusok digitális kompetenciájának fejlesztése

- Rendszeres belső továbbképzések, szakmai műhelyek.
- Jó gyakorlatok megosztása, eszközhasználati útmutatók készítése.

Alkalmazott módszerek

A digitális eszközökkel támogatott nevelésben használt módszerek kiválasztásakor kiemelten figyelünk a gyermekközpontúságra, a játék elsődlegességére, valamint a tevékenységközpontú nevelésre.

- **Játékos ismeretszerzés** interaktív digitális anyagokkal (videók, képek, hanganyagok).
- **Szemléltetés** (digitális mesék, animációk, képgalériák).
- **Alkotás** (digitális rajzolás, képszerkesztés, történetalkotás).
- **Felfedezés** (digitális nagyító, távcső, robotika).
- **Megfigyelés** (időjárás alkalmazások, természetes folyamatok nyomon követése).
- **Együttműködés** kiscsoportos feladatokban tableten vagy interaktív táblán.

Eszközrendszer

A digitális innováció során használt eszközök kiválasztásakor elsődleges szempont az életkori sajátosságokhoz igazodó, biztonságos és könnyen kezelhető eszközpark kialakítása.

Főbb eszközök típusa, célja:

Az alábbi digitális eszközöket alkalmazzuk a nevelési célok megvalósításához:

- Interaktív tábla, projektor
 - csoportos szemléltetés, interaktív mesék
- Tablet
 - egyéni/kiscsoportos tevékenység, kreatív alkalmazások
- Digitális fényképezőgép, videókamera
 - megfigyelés, dokumentálás, vizuális élménynyújtás
- Egyszerű robotikai eszközök (pl. Bee-Bot)
 - logikai gondolkodás, irányok tanulása
- Digitális rajzprogramok (pl. Paint)
 - vizuális alkotás, színek, formák felfedezése
- Oktató, fejlesztő applikációk (pl. Wordwall, OkosDoboz, Egyszervolt.hu)

Használati elvek:

- A digitális eszközök nem váltják ki a hagyományos óvodai játékokat és tevékenységeket, hanem kiegészítik azokat.

Pedagógiai Program

- Használatuk időtartama korlátozott és pedagógiai célhoz kötött.
- A gyermekek csak pedagógusi felügyelettel használhatják az eszközöket.

3–4 éves korosztály (kiscsoport)

Fejlesztési cél: Ismerkedés a digitális eszközökkel; alapélmények szerzése; figyelem fejlesztése.

Tevékenységek:

- Képek, rövid mesék vetítése projektoron.
- Hangfelvételek felismerése (állathangok, zörejek).
- Egyszerű érintőképernyős játékok kipróbálása pedagógussal.
- Fotók készítése a gyermekekről (pl. születésnapok, jeles napok) és megtekintése kivetítőn.

Eszközök: projektor, tablet (felnőtt irányítás mellett)

Eredményességi mutatók:

- A gyermek képes figyelni a kivetített tartalomra legalább 5–7 percig
- Felismeri a digitális eszköz által közvetített hangokat, képeket
- Örömmel vesz részt szemléltető, digitális tevékenységben

4–5 éves korosztály (középső csoport)

Fejlesztési cél: Tapasztalatszerzés, megfigyelés, kreativitás fejlesztése, szókincs bővítése digitális tartalmakkal.

Tevékenységek:

- Interaktív mesék megtekintése és feldolgozása (pl. kérdések, szerepjáték).
- Digitális képsorozat készítése napi tevékenységekről.
- Egyszerű digitális rajzprogramok használata (Paint).
- Rövid animációk, természetfilmek megtekintése tematikus egységekhez kapcsolódva.
- Hangos mesék hallgatása.

Eszközök: interaktív tábla, projektor, laptop, tablet, digitális rajzprogram

Eredményességi mutatók:

- Képes digitális eszközt célszerűen használni felnőtt irányítás mellett
- Alkotás során használ digitális rajzeszközt (formák, színek alkalmazása)
- Érdeklődéssel kapcsolódik be a kivetített tartalmak feldolgozásába

5–6/7 éves korosztály (nagy csoport)

Fejlesztési cél: Problémamegoldás, logikai gondolkodás fejlesztése, alkotó digitális tevékenységek.

Tevékenységek:

- Történetalkotás képsorozatokból (digitális diafilm készítés).
- Robotika játékokkal irányítás (Bee-Bot pályák, útvonaltervezés).
- Saját mesekönyv létrehozása digitális eszközzel (rajzok, szöveg).
- Időjárásfigyelés és adatgyűjtés applikáció segítségével.

- Digitális „saját portfólió” összeállítása a gyermek munkáiból (rajz, hangfelvétel, fotó).

Eszközök: tablet, Bee-Bot, interaktív tábla, projektor, laptop, BookR Kids applikáció, fényképezőgép

Eredményességi mutatók:

- Képes egyedül vagy társával együttműködve logikai feladatokat megoldani digitális eszközön
- El tudja mondani, mit rajzolt, fotózott, készített digitálisan
- Érdeklődést mutat a digitális eszközök célirányos használata iránt

A digitális eszközökkel támogatott óvodai nevelés nem helyettesíti a hagyományos, személyes nevelést, hanem azt kiegészítve, új utakat nyit a gyermekek világának bővítésére. Az élményszerű tanulás, a kíváncsiság és a kreativitás fejlesztése olyan alapok, amelyekre a későbbi tanulás és a digitális társadalomban való eligazodás is biztonsággal építhető. A digitális pedagógiai kultúra fejlesztése intézményünkben átgondolt, értékalapú innováció, amely a jövő óvodapedagógiájának szerves részévé válik.

12. Mérés, ellenőrzés értékelés rendszere

Az Éves Munkatervben, a Továbbképzési Tervben, az Intézkedési Tervekben, az Önértékelési Programban, a mérések eredményeinek kimutatásában nyomon követhető a Pedagógiai Program céljainak megvalósulását szolgáló részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást dokumentáló eredménymutatók.

A gyermekekkel kapcsolatos mérés, értékelés

A célok eléréséhez szükséges a fejlesztő folyamat elemzése, értékelése az óvodáskor teljes ideje alatt. Ez magában foglalja a gyermek környezetének és a gyermek fejlődésének jellemzőinek ismeretét, másrészt az óvodapedagógus nevelői hatékonyságának, a gyermek fejlődésének nyomon követését.

- Megfigyelés
- Helyzetelemzés, szintfelmérés, a gyermekek megismerésének és fejlesztésének dokumentálása (bemeneti-kimeneti mérés, fejlődés nyomon követés, 5-6 éves gyermekek mérése)
- Gondozási és szervezési feladatok.
- Nevelés tervezése.
- Egyénre szabott fejlesztési tervek kidolgozása.
- Csoport hagyomány, szokásrendszer.

Óvodánk az intézménybe járó gyerekek adatai között nyilvántartja;

- Az országos mérés-értékelés adatait

A fejlődés mutatói, mérés:

- csoportszinten
- egyénileg

Megfigyelés kiterjed:

- A gyermek motoros fejlettsége: nagymozgás, finommozgás, vizuomotoros mozgás
- A gyermek kommunikációs fejlettsége: beszédértés, beszédprodukción
- A gyermek szociális fejlettsége: társas kapcsolatok, játék, éneklés
- A gyermek önállóságának fejlettsége: önállóság, önszabályozás, szokások
- A gyermek kognitív fejlettsége: megismerő funkciók

Célunk:

- Az iskolai élethez szükséges esetleges képesség- és részképesség-hiányosságok megelőzése, csökkentése egyéni sajátosságokra alapozott egyéni vagy mikro csoportos formában.

Feladatunk:

- Tájékozódás a gyermek helyzetéről (szociális körülmények, tanulási képességvizsgálat eredménye stb.).
- Szülők megnyerése.
- Folyamatos megfigyelések a gyermekről (szokásai, kedvelt tevékenységei, motiválhatósága, együttműködési képessége).
- Mérések végzése, értékelése – rögzítése egyéni fejlődési nyomonkövető dokumentumban.
- Tanköteles korú gyermek fejlődésének vizsgálata céljából diagnosztikus mérési rendszer (DIFER) alkalmazható.
- Az iskolakezdést megelőző időszakban az adatok alapján tudatos, célirányos fejlesztés.
- Az egyéni fejlődési ütemhez igazított módszerek, hozzárendelt eszközök megválasztása.
- Fejlesztő értékelés.
- Folyamatos konzultáció.
- A napi tevékenység tudatos tervezése.
- Folyamatos visszacsatolásra épített tervezés és szabályozás.

13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Minden gyermeket érintő döntésben a gyermek mindenek felett álló érdekeit kell figyelembe venni, azt más érdekek nem előzhetik meg. A gyermekek jogait minden megkülönböztetés nélkül biztosítani kell: fajra, nemre, vallásra, származásra való tekintetben

- Személyes adatokat kezelni csak meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatni kell.
- A gyerekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti. A gyerekeknek joga van, hogy a nevelési intézményben biztonságban és egészséges környezetben nevelődjön.
- A gyermekeket védeni kell fizikai, lelki erőszakkal szemben.

Célunk:

A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel, az esélyegyenlőség biztosítása, az észlelő és jelzőrendszer hatékony működtetése, a korai tanulói lemorzsolódás veszélyének csökkentése.

Elveink:

- Mindenekelőtt a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése a rászorulóknak körében.
- Szoros kapcsolatot alakítunk ki a közvetlenül, vagy látens módon segítséget kérő családokkal.

Figyelembe vesszük:

- Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek kultúráját
- A differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára

A gyermekvédelmi felelős feladatai a korai lemorzsolódás veszélyének csökkentése érdekében:

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- Nyilvántartja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Az étkezési kedvezmények dokumentációinak folyamatos vezetése és karbantartása.
- Szükség szerint családlátogatások végzése az óvónővel.
- A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll szükség esetén.
- Segélykérő lapok kitöltéséhez segítségadás, javaslatok készítése az óvónővel együtt.
- A faliújságon a szülők folyamatos tájékoztatása az őket érintő témákban.
- Hospitálások, tapasztalatcserék végzése a csoportokban szükség szerint.
- Folyamatos kapcsolattartás a Családsegítő Központtal.

- Városi Gyermekvédelmi munkaközösségben tevékenykedik.
- Évente beszámoló készítése az óvónők és az igazgató felé.

Kapcsolatfelvétel- kapcsolattartás:

- Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Család- és Gyermekjóléti Központ
- Szociális és Népjóléti Irodával
- Tanácsadóval, Pedagógiai szakszolgálattal,
- A gyermekjogi képviselővel
- Együttműködés az óvodai szociális segítővel

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Segíti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és rendszeres óvodába járását.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő – óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket és okokat felismeri, és szükség esetén szakember segítségét kéri.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja / a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít /.
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolat kialakítása.
- Segíti a veszélyeztetettség kialakulásának korai felismerését.
- észlelő és jelzőrendszeri tevékenysége révén együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálat, és a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival.

A gyermekek esélyegyenlőségét segítő intézkedések

Alapvető célunk, hogy intézményünkben érvényesüljön:

- Diszkrimináció és szegregációmentes óvodai nevelés.
- Egyenlő bánásmód.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációjának támogatása,
- Egyenlő hozzáférés biztosítása.

Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl, célul tűzi ki az esélyteremtést, a támogató szolgáltatások megvalósítását, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálását az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az óvoda minden tevékenysége kapcsán:

- A gyermekek beiratkozásánál, felvételénél.
- Gyermekcsoportok kialakításában, szervezésében.
- A gyermekek beilleszkedésének segítésében.
- A gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése során.

- A gyermekek egyéni fejlesztésében.
- Óvodai programokban való részvételben.
- Szociokulturális hátrányok csökkenésében.
- Sikeres óvoda – iskola átmenet segítésében.
- Szűrővizsgálatokon való részvételben.

Továbbá:

- Szülőkkel való együttműködésben.
- Szülők tájékoztatásában.
- Az óvoda programjaiba, óvodai életbe való betekintésben.
- Szülői vélemények kikérésében, panaszkezelésben.

Partneri kapcsolatok erősítése:

- Az óvoda és a család értékrendjének közelítése.
- Óvoda – iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása.
- Megfelelő színvonalú kapcsolattartás az érintett partnerek között.

Etikai elvek:

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása, az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében, az intézmény minden tevékenysége során kötelezettséget vállal arra, hogy együttműködik az érintetteket támogató intézkedések meghozatalában. Az óvoda a nevelés, foglalkoztatás, együttműködés során tiszteletben tartja minden partnere emberi értékeit, méltóságát, egyediségét és olyan körülményeket alakít ki, melyek hozzájárulnak az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez.

14. Ünnepek, hagyományok

A népi hagyományainkat aktuális komplex módon jelenítjük meg a mindennapi tevékenységekben. A hagyományörzésbe és az új hagyományok teremtésében intézményünk alkalmazotti közössége és külső partnereink is egyaránt részt vesznek. A mondókák, dramatikus játékok, hiteles élményszerű átadásával törekszünk megismertetni a gyermekeket népi hagyományainkkal, nemzeti értékeinkkel. Természetes és sokrétű módon alkalmazzuk, nyújtunk élményt az óvodai életben népi irodalmi eszközökkel, népköltéssel, népmeséssel. Népi kismesterségek gyakorlásával kiteljesítjük kultúránk, hagyományaink átörökítését.

Feladatunk:

- Az ünnep, ünnepre való készülődés külsőségeiben történő megjelenítése (dekoráció, ünneplő ruha, ünnepi asztal stb.)

- Hagyományok teremtése, ápolása.
- Élmények nyújtása intézményi keretek között és bekapcsolódva Tatabánya város, illetve a környező települések közéletébe, hagyományápolásába.

Ünnepeink, szokásaink, hagyományaink:

- Őszi almanap
- Márton – napi lámpás felvonulás
- Adventi készülődés
- Mikulás
- Luca-nap
- Karácsonyi készülődés – játszóház,
- Pásztorjáték
- Farsangi mulatság
- Nyílt napok
- Nyílt napok leendő óvodásaink számára
- Húsvét
- Iskolába hívogató
- Anyák napja
- Erdei óvoda
- Évzáró mulatság
- Gyermeknap
- Kihívás napja
- Nemzeti összetartozás napja

Nemzeti ünnepeink, megemlékezéseink:

- Október 23.
- Március 15.
- Június 4.

Jeles napok, „zöld napok”:

- Takarítási világnap (szeptember 23.)
- Állatok világnapja (október 4.)
- Víz világnapja (március 22.)
- Egészség világnap (április 8.)
- Föld napja (április 22.)
- Madarak és fák napja (május 10.)
- Környezetvédelmi világnap (június 05.)

Szülőkkel közösen rendezett programok rendezvények

- Karácsonyi játszóház

- Farsangi bál
- Anyák napja
- Évzáró családi nap
- Pedagógia tartalmú nyílt napok

Célok

- Szülői reziliencia alakítása
- Szülői részvétel, aktivitás fokozása
- Óvoda-szülő kapcsolat fontosságának erősítése a gyermekek kognitív és szociális fejlődése érdekében
- Szülők hangsúlyos jelenlétének erősítése a gyermek harmonikus fejlődése érdekében

15. Inkluzív nevelés

Célja:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

- Esélyegyenlőségének növelése.
- A hátrányok csökkentése.
- Egyéni szükségleteik megfelelő fejlesztése
- Iskolára való felkészítése.

Feladatunk:

Valamennyi hátránnyal küzdő gyermek számára

- Személyiségfejlesztés,
- Tehetséggondozás,
- Integráció
- Inklúzió
- Felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

- Szervezési feladatok.
- Nevelőtestület együttműködése.
- Pedagógiai munka kiemelt területei.
- A gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok.

Pedagógiai Program

- Együttműködés óvodán kívüli szervezetekkel.
- Óvoda-iskola átmenet támogatása.
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés.

Feladatok:

- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása,
- Figyelemmel lenni a gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál,
- A gyermekek hiányzásának minimalizálása.

Pedagógiai munka kiemelt területei:

- Anamnézis felvétele óvodába lépéskor.
- Tudatosan tervezett, folyamatos és rendszeres tervező és rendszeres pedagógiai munkával segítjük az egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakulását.
- Segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt.
- Értelmi fejlesztés.
- Anyanyelvi nevelés, különös tekintettel a szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszédészlelés fejlesztése.
- Differenciált fejlesztés, egyéni bánásmód az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

A gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok:

- Szűrővizsgálatok.
- Tanácsadás védőnők bevonásával.
- Aktív kapcsolat a szociális ellátó rendszerrel.

Együttműködés óvodán kívüli szervezetekkel:

- Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat.
- Védőnői hálózat.
- Szakmai szolgáltatók.
- Civil szervezetek.

Óvoda-iskola átmenet támogatása:

Kiemelten fontos feladatunknak tekintjük gyermekeinknél az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését, hogy a gyermekek zökkenőmentesen tudják megkezdeni iskolai tanulmányaikat.

- Motiváció.
- Minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.

- Tudás és alkotóvágy kialakítása, megerősítése.
- Nevelési hátrányok fokozatos csökkentése
- Napirendünk és szokásrendszerünk kialakításával törekszünk a szocializáció fokozatos fejlesztésére, az érzelmi intelligencia növelésére
- Óvodapedagógusok és a fejlesztő pedagógus segítségével fejlesztő foglalkozások szervezése, mindez differenciáltan, egyénre szabottan, egyéni fejlesztési tervvel, a hátrányok minél teljesebb leküzdése érdekében
- Iskolaválasztás segítése a gyermekek számára (szülők tájékoztatása, iskoláktól kapott szóró lapok továbbítása a szülők felé, szülői értekezletek szervezése az elsős tanítónénik bevonásával, az SNI-s, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében tanácsadás.
- Közös programok szervezése az érintett iskolákkal a minél hatékonyabb óvoda-iskola átmenet érdekében
 - Iskolaválasztás segítése.
 - Iskolalátogatások szervezése.
 - Gyermekek haladási ütemének követése.
 - bemutató órák látogatása
 - rajzpályázatokon való részvétel
 - közös játszóházak szervezése
 - tanítók meghívása az óvodák pedagógiai célú nyílt napjaira
 - évnyitó, évzáró műsor látogatása
- Együttműködünk a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és a Szakértői Bizottság munkatársaival.

16. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését.

Legfontosabb nevelési partnerünk a család, a szülő. Hatékony, sikeres nevelőmunkánk alapvető feltétele a kölcsönös együttműködés a szülőkkel Mindig szem előtt kell tartanunk a gyermekek érdekeit, megismerve a család nevelési elveit, szokásait.

- Közösségbe való beilleszkedés megkönnyítése.
- Személyes, közvetlen kapcsolat a szülőkkel, bizalom kialakítása.
- Rendszeres tájékoztatás a fejlődés üteméről.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülők képviselőivel.
- Tiszteletben tartjuk a családok vallásos érzelmeit, politikai hovatartozását.
- Elfogadjuk, tiszteljük a szülőt, még akkor is, ha gyermeke nevelésében súlyos hiányosságokat vélünk felfedezni.

A kapcsolattartás hagyományos és újszerű lehetőségeinek biztosítása:

- Családlátogatások - igény szerint, szülői beleegyezéssel
- Szülői értekezletek

Pedagógiai Program

- Fogadóórák - szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről, szükséges feladatokról
- Szülői fórumok
- Családi napok
- Játzóházak
- Közös tevékenységek
- Nyílt napok
- Panaszkezelés
- Elégedettség mérés

17. Záró rendelkezések

Érvényességi rendelkezés

A Tatabányai Gyermekkert Óvoda pedagógiai programja 2020-ban készült.

Felülvizsgálva, valamint módosítva jogszabályi változás miatt: 2025. 08. 26-án.

Érvényessége:

2025. 09. 01-től visszavonásig

Területi hatálya kiterjed:

- Óvoda területére
- az óvoda által szervezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére

Személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre
- továbbá azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:-

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet a(z):

- igazgató
- nevelő testület bármely tagja
- szakmai munkaközösség
- szülői szervezet
- óvoda fenntartója

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános. 1 – 1 példányát a nevelőtestületi szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken található:

- óvoda fenntartójánál,

- óvoda irattárában,
- óvoda igazgatójánál,
- telephelyeken
- óvoda csoportjaiban.

Módosításának indoka lehet

- jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- a nevelőtestület munkatervében szereplő évenkénti felülvizsgálat eredménye alapján tett javaslat

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az igazgató vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az igazgató vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda igazgatójától, igazgató helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény igazgatójának, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra. Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőire jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az igazgató-helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.